

ΑΡΑΜΠΙΗΣ.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΩΜΙΚΟΤΡΑΓΩΔΙΟΥ ΣΚΗΝΗ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ

ἀποτρυφώθησα ἀπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις σκηνῆς

τοῦ Φωτῆρου Ἀπόλλωνος

τῆ 28ῆς Ἰουλίου 1882.

ΠΡΟΣΩΠΑ

- ΑἶΔΑ ΑΧΜΕΤ ΑΡΑΜΠΗΣ
- ΖΑΑΡΕ Α. ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ
- ΓΙΟΥΣΟΥΦ Β. ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ
- ΖΟΥΑΦΙΚΑΡ ΧΟΡΟΣ ΦΕΛΛΑΧΩΝ.

ΣΚΗΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΡΡΩΤΗΕ.

ΑἶΔΑ — ΖΑΑΡΕ.

Ἄδωα.

Αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται, μὴς ψόφῃς ἢ πεῖνῃ.... εἶναι κασιδιὰ νὰ σηκωθῆ καὶ ἢ καὶ Ἀραμπῆς, καὶ ἐναντιὸν τ' Ἀραμπῆ νὰ στήσουμε παντῆρα.

Ζααρέ.

Ἄκουε ἐκεῖ νὰ μείνουμε μονογυζίε ἐδῶ πέρα! ἐκὼς ἐκεῖ! νὰ φύγουν οἱ Εὐρωπαῖοι ὅσοι!

Ἄδωα.

Ἄκουε ἐκεῖ! καὶ οἱ Ἕλληνας νὰ φύγουν οἱ μαργάβοι, πρῶτον ἀπὸ στόμα ζήλου καὶ εἰς τὴ χεῖρα μέλι! γιάτι, γιάτ' ἐκεῖ Ἀραμπῆς θεοφάλλος τὸ θέλει.

Ζααρέ.

Ἐρεῖς καλὰ ἐρώγαμε καὶ ἐπῆνῃμε ὡς πῶρα, μὲ τῶνε ξένου ἀθῆς καὶ ἐπλοῦτις ἢ χωρῶ, τὸ παρτικὸ μὴς εἶγαμε ἵστην στήν χεῖρ τ' ἡλίου, καὶ τὸ σέβντῃ μὴς κῆνῃμε μὲ τόσο ἀπικλίσι. Πιὸς δὲ βόλος εἰρώτισε ἐκεῖνο τὸν ζεῖλον, καὶ θῆνις ἵστην Ἀγύπτου πολεμικὸν τουρεκί, καὶ ἵσῃ καλὰ καθουῖμεν μὴς ἔσφῃ σκατούρες, τρουῖρες, θῆνῃτο, σπαγῆ καὶ τῆς κοιλίης γουργούρες; ἂν ἤθελῃ ὁ Ἀραμπῆς ἐλευθέρως ἀεῖα, ἔε φῆνε μονέγῃς του μὴκερὺ ἀπὸ ὄω πέρα, ἵστην Κίνα, ἵστην Καμπότζου, μακρύτερα ἀκόμα, καὶ ἐκεῖ ἔε ἐσπῶνῃτο τὸ ἐθνικὸν του κῆρυμα.

Ἄδωα.

Μηρῶν καὶ δίχως λευθεῖα νὰ ζήσουν οἱ Φελλάχοι..... τί ὤρελῶν ἢ λευθεῖαίς μὲ ἀδικανὸ σπομάχι! Ὁ πολεμικός Ἀραμπῆς ὄρισε τί μὴς κάνει! κεντῶσι ὅλ' ἢ Ἀραμπῆ τῆς πεῖνῃς νὰ πεθῶνῃ.

Ἐλλείες καθε μὴγαζί, μίκοθ, μεγάλῃ σπῆτι, ὄυτε ποῦλι δὲν φαίνεται, δὲν χλαδεῖ σποργίσι, καὶ τὴ σιλλίχ ἐρωγῆνε καὶ ἢ γῆτες ἀπὸ τῶνο, καὶ Εὐρωπαῖος τούθενᾶ δὲν φαίνεται ἀπὸ δρόμο.

Ζααρέ.

Αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται, πῆραε νὰ γίνῃ κῆτι, δὲν θὰ περάσῃ τ' Ἀραμπῆ τ' Ἀραμπῆ γείνατι. Ἐρεῖς λοιπόν, ἔε σηκωθῶν ἀπὸ πῶρ ἢ γουναίς, μὲ τὴ ναμπούτιζα τὴ χονδοθ, μὲ τσοῦρα, μὲ σῆνῃ, καὶ ἂν δὲν σῆκώσυνε καὶ αὐτάτις ἵστην Ἀραμπῆ κεφῆλι, καὶ ἂν ἀπὸ ὄυδο δὲν ἐλθῆ μὴς, μὴ κῆμῆς ἕλλη, ἐγὼ μῆκερὺ καὶ μόνῃ μου νὰ ἐπαυαστατήσω.

Ἄδωα.

Καὶ ἐγὼ, ψυχῇ μου Ζααρέ, θὰ ἐλθῶ ἔπ' ἐπίσω.

Ζααρέ.

Ἄς σῆσῃ τὸ γασμάτι τῆς ἢ κῆς Ἀραμπῆ καὶ Εὐρωπαῖος ἔε γονῆ... ἔε βῆλλη κῆπετῶνα, ἔμπερὸς καὶ πῶο τῆς φῆσο, κῆδῆδες ἔε κῆμῆσῃ, νὰ μὴς ἰδῆ καὶ ὁ Ἀραμπῆς καὶ ἀπὸ θυμὸ νὰ σῆσῃ.

Ἄδωα.

Ὠ! πῶς τῶνε ἐπιχῆθησι καὶ ἐγὼ τῶνε Ἀραμπῆδες! ὅσοι τῶν εἶναι ὄγροι, χοντροὶ καὶ μπουτζῆδες, ἔσπλοτο, ἔκαλῆτωσο; μὲ κόκκινα ζῶνα, μὲ ἕνα μακρὸν πακῆσο ὡς κῆτω ἵσῃ τοδῆλι, νὰ τῶν ζῆλῆσῃσῃμα, ἐκῆδες; βῆκενῆδα, καὶ νὰ μὴ ξέρονι γῆς σῆσῃε μαργάβοις παιγνῆδα.

Ζααρέ.

Ὠ! καὶ τὸ ἀπέφῆσαι, ὄ ἀράσῃ τὸν Γιουσουφ.

Ἄδωα.

Καὶ ἐγὼ τὸν Ζουλφικάρ μου....

Ζααρέ.

Καὶ οἱ δύο τοὺς εἶναι μῆκερὺ.

Ἄδωα.

Καὶ ἔπειτα τραλλῆθηκῃν μὲ τ' Ἀραμπῆ τὸ κῆρυμα, καὶ ὄνευῖονται κῆπῆδες καὶ νῆδες εἰς τὸ ἀπῶμα.

Ζααρέ.

Σὴν ἀγῆσῃν τὸν Ἀραμπῆ πῆραε καὶ ἐκεῖς μὲ ἕλληνας, μὲ Ἑγγῆλους, Ἀμερικῆους, Ρωμηοὺς, Ἑσπῆρους, Ἕλληνοὺς. Τούλῃστον μὴς ἢ αὐτοὺς θὰ τῶμας νῆκα μῆρα καὶ ἔε κῆθῶνται οἱ ἄδῆρες μὴς νὰ κοπῆσῃν ἔερα.

Ἄδωα.

Καὶ ἐγὼ λοιπὸν τοῦ Ἀραμπῆ τὸν πόλεμο κῆρῶτο.

Ζααρέ.

Κατὸ τὸ κῆκος τ' Ἀραμπῆ, καὶ ὁ Χεῖδῆς ζῆτω.

Ἄδωα.

Ἄμῆσῃς τὸ γασμάτι μου παντῆρα θὰ σῆκώσῃ.

αἰφῆ.

Καὶ ἐγὼ μὲς ἵσῃ σῆλῆζι; μου τὴ μάθη του θῆ κῆσῃς.

Ἄϊδα.

Ἄγρια σὺν κροκοδείλοις ἄπνοιο τοῦ θά τρέλω.

Ζωαφειά.

Κὶ ἐγὼ μὲ τὸ παπούμι μου καλά θὰ τοῦ τῆς βιάσω.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΔΙΑΝΟ—ΖΟΥΓΛΟΚΑΡ—ΠΟΥΣΟΥΦ.

Ζουαφειά.

Ἄϊδα, σὺν Ἄλμειτ Ἀραμπή !...

Πουσοῦφ.

Στὸν γόνυ Γαμερλιάνου

Ζουαφειά.

Στὸν πῖθος Νικητόλωνα...

Πουσοῦφ.

Στὸν Πιχδοῦχ Ζουλιάνου !

Ζουαφειά.

Κερπύτι, ἄσους δευπόσας μάς !...

Πουσοῦφ.

Σφαγὴ εἰς τοὺς τυράννους !

Ἄϊδα.

Ἀρῆστε, πολυλόχοι μάς, πρῆγαις καὶ Γαμερλιάνους,
καὶ ἄς δούμη, μὲς ἐφέρατε ψωμιτοῦ ξεροῦ κομιμάτι ;

Ζουαφειά.

Ἐλευθερίαις εἰς ἐφέραμε καὶ τράσικα !...

Ζωαφειά.

Σπολλοτή !

Κὶ πῶτῃ χορτάσεται ἐστίς αἱ ἐμβουλοισμένοι,
μὲ ἢ δίκη μὰς ἢ κοιλὰ μὲ τέτοιζ δὲν χορτάται-

Πουσοῦφ.

Μεζυμῆτος καὶ τοὺς ἀνδρες εἰς ἢ πελὶα δὲν θαρῆσαι ;
καὶ ὅμως κανένας σὺν καὶ εἰς πῶτῃ δὲν μομφουμῆσαι.
Μεζυμῆτος καὶ αὐτός ὁ Ἀραμπῆς δὲν εἶναι πεινασμένος ;
καὶ ὅμως γὰρ τῆς Ἀραμπῆς ἐργάζεται τὸ γένος.

Ὅλο τὸν κόσμο μόνος του θὰ φέρῃ ἄνω κάτω,

γὰρ γὰρ ἐνώση ἔλαυς μάς εἰς εἶνα Χαλιφάτο.
παντοῦ θὰ στήσῃ τῆ φοικτῆ σημαία τοῦ Πρωφῆτη,
καὶ δὲν θὰ τρώμε ἔπος πρὶν ξεροῦ ἀρκαοῦτι.

Ζωαφειά.

Καὶ ποῖος τοῦ εἶπε, ὦ Ἀραμπή τέτοιζ δουλειαὶς γὰρ
[βγαλῆ] ;

Ἐμμεὶς καλά καθάμαστε μὲ ψυχο κοφάλι,
ἀλλὰ ξεφύρωσε αὐτὸς γὰρ τὴν κακὰ μάς μοῦτρα,
πῶς καὶ εἰς τὰς παλαιοὺς καὶ κἀνὲ τὸν σὺτῆμα.
Ἦ, αὐτὸ καὶ εἰς τὰς θὰ συγκοπή καὶ τὸ ὄικο μάς φύλο.
γὰρ τὸς κηρύσῃ πόλεμο, γὰρ τὸν χορτάσῃ ἔυλο,

γὰρ μάθη καὶ ἄλλη μὲς φορὰ ἐλευθερίας, γὰρ θέλω,
χορῆς γὰρ τῆς Ἀραμπῆς καθόλου γὰρ τὸν μέλλω.

Πουσοῦφ.

Δὲν γτρέπεται, παλαιογλωσσῶν γὰρ βιζυλὸς τέτοια γλώσσα
γὰρ τὸν Ἄλμειτῃ Ἀραμπῆ, ποῦ τῆς τῆς τετράκοσας ;

Ἄϊδα.

Καλὰ τὰ λέει...σήμερον εἴμαι καὶ ἐγὼ μάλῃ της.

Ζουαφειά.

Καὶ πῶς τὴ μόσχη γλώσσῃ εἰς δὲν κἀνὲ ὁ Πρωφῆτης !

Ζωαφειά.

Τελεῖσσε ἢ τῷ Ἀραμπῆ ἠ' ἀνήσσε τὸ κάρμα,
ἢ μόνους εἰς ἀφίνουμῃ καὶ ἢ ὄνο μάς εἰς τὸ ἀπώικα.

Ἄϊδα.

Κὶ ἐγὼ, κἀμμενα Ζουαφειά, κατῶσσο ὁ ἀφίνω,
καὶ σὺν τὸ χιόνι κἀκαπῆρη, σὺν πειρῶμα σὺν θὰ γίνω.

Ζουαφειά.

Ἄ ! ὄχι γὰρ τῆς Ἄϊδα, γαμψοῦται, μὲν ἀπῆρσε,
μὴ θέλω γὰρ πολεμισθῆς καὶ γ' ἄλλοξοπιστήσῃ.

Θυμῆσου σὺν ὁ ἄγασσοι πῶς ἦτῃν βρωμάσῃ,

πῶς σὺν τῆς γυναικῆς μου πῶς εἰσαι σὺ ἢ πῶτῃ,

ἀπ' ἄλλας τῆς γυναικῆς καὶ κερδῆς, φλεμόνους καὶ σπῆρται ;

πῶς σὺ μου κἀνὲ καὶ κερδῆς, φλεμόνους καὶ σπῆρται ;

Θυμῆσου !

Ἄϊδα.

Ἦν γὰρ θυμῆς ; τὸν Ἀραμπῆ ἀφίνους ;

τῶτε θυμῆσαι ὄχι αὐτῷ, ἀλλοῖως κακὰ γὰρ γίνε-

Πουσοῦφ.

Θυμῆσου Ζωαφειά, καὶ σὺ, τὰ χῶδνα τὸν σποταθῆ,
μὲ τὴ ζαχαροκόλαμο ὁ ἐτάξῃα τὸ βράδυ.

πῶς εἶπ' τὸ τῶματα δάγκανε δὲν εἴχαμε νισσῆς ;

πῶς μὲς φορὰ μου ἐφίρσε σὺς μούτρω τὸ πιλῶφ.

Θυμῆσου !

Ζωαφειά.

Τι γὰρ θυμῆς ; τὸν Ἀραμπῆ πῶσῃται,
ἀλλοῖως εἰς ἐξαφίρμας, σὺν λέγω γὰρ σκέτῃ.

Πουσοῦφ.

Γυναικα ἢ ἐλευθερία ; ὅτι τι γὰρ προτιμῆσω ;

ὄ ! ὄχι, ὄχι, δὲν μπορῶ τὸν Ἀραμπῆ ἢ ἀφίνω !

Ζουαφειά.

Κὶ ἐγὼ τὸν Ἄλμειτ Ἀραμπῆ ποτὲ μου δὲν ἀφίνουμαι,
καὶ μόνος δὴμος ἀγκαλιὰ γὰρ πάντα εἰς κοιμῶμαι ;

Ἄϊδα.

Τότε ὁ ἀφίνω, Ζουαφειά, καὶ σὺς γὰρ κἀνὲς ἄλλους

Ζωαφειά.

Κὶ ἐγὼ, Πουσοῦφ, εἰς παρκατῶ μὲ λύπη μου μεγαλῆ,
καὶ τὸν Ἀφεινόπουλο τὸν πρῆγῃκα θὰ πάσω

μὲ τὸ χροῦδ παρῶσημο καὶ τὸ ὄθο κολλῶρο.

Ἄϊδα.

Αὐτὸς ὁ πρῆγῃκα ἠ' κἀνὲσε καὶ σὺν ὄικο μου κἀνὲσε

Ζουλιφικόφ.

"Ὁ Ζήλων! ὦ ἐκδικησίς! . . .

Γρουσούφ.

"Ὁ λύσσα καὶ γενναίη!
Ποῦ εἶν' αὐτός ὁ πρίγκιπας μὲ τὸ ὄφθαλμὸν καλλίστον,
νὰ πρῶτον τὸ τομῆναι σου τὸ φρυγῶν νὰ γυθῶν;

Ζουλιφικόφ.

Μὲν ἦλθον τὰ μπουρναῖά σου . . . ὦ! πούνοι τὸ νεμπουτί,
νὰ κέρω τὸ κέρωλιν, του μὲ μὲ μὲ σὺν ἄρκερῶντι;

Ζαφά.

"Δχ! σὺ, χρυσὸ μου πρίγκιπκα, μὲν ἔβαλες μαρσάκι.

Αἰδῶ.

"Ὁ Ζηχέρωνο σόφκα σου γλυκὴ σερριπῶντι σταξίση.

Γρουσούφ.

"Ὁ! χρίζετε τῆς δόξης μας πινάργακιαις ἡμέραις;
τὸν Σουφραστῆδων χοροῖ, πολεμικαῖς παντοειαῖς;
Ψυμῆτιχοῖ, Σεσώστριδῆς, κομῆδελιοῖ, ἀκρίδῆς,
βελανδιαῖς καὶ κομμηκιδιαις καὶ τόσαις πυρκαϊδαῖς.

Ζουλιφικόφ.

Χαίρε καὶ σὺ, νεμπουτίς μας, καὶ ἀσπρὴ ποικαῖσίς,
ὅπου ἀγέρας ἔβαλες πολεμικῆς σ' ἐφύσα,
καὶ εὖς εἰς τὰ γονατὰ ἀνεβάνει μετ' ἄφρι,
καὶ ἐρῆνετο δλόγγιμο τὸ μαῦρό μας ποδαρῶ.

Γρουσούφ.

Καὶ ἐγὼ σὰς ἀποχρεσῶ, δηλὰ τῆσιν καὶ πάφρι;
Περδῆσαι ἀπὸ εὐαί καὶ ἀπὸ ἀπῆρι πιλῆρι;
Ζουῖμα, πέσιλ, ἀντῆρι, Ζουμπῆδες μας, σερῖμα,
καρπῆδες ὑσερῖφοντι, καὶ λόντῆδων μοναῖς.

Ζουλιφικόφ.

Μὲ χρίζετε καὶ σὰς, Χερσὸν, παντοῦ κερμηρμαῖαις;
ἀφρογλατομπουρκαῖς/αφρομολωμῆναις.

Γρουσούφ.

Ποῦ εἶναι τὸν Ἀρσπῆδων τὰ φρέτιναι ἐσῆναι;

Ζουλιφικόφ.

Τοῦα γυφῆαι, πέρνικκα καὶ ἡ στρεβουρκαῖναι.

Ζαφά.

Στρεβουρκαῖναι; ποῖαις; ἄραις; ἰσαλῆτσουτα, σπασημέναι.

Αἰδῶ.

Κρεμῆλα καὶ τὸν Ἀρσπῆτῆ καὶ ἔλους σὰς προφῆνῆι.

Γρουσούφ.

Ποῦ εἶσαι, Ἀχμετ' Ἀρσπῆτῆ, τοῦ ἔθους μας Μεσσίκα;

Ζουλιφικόφ.

"Ὁ! νὰ τον! ἐρχῆσαι ἐδῶ μὲ τὸν συνανδῆικ.

ΣΕΛΗΝΗΗ ΕΡΕΠΗΛ.**ΟΙ ΑΝΘ—ΑΡΑΜΠΗΣ—ΧΟΡΟΣ ΘΕΛΛΑΛΩΝ.**

(Μετῆλον πομπή. Πιερίζεται ὁ Μαρσῆς ἐπὶ τὸ κώλο ὄντο. Ἄνε-
κροῖται ὁ χορὸς μὲ μαρσῆς ἀεζῆνικαῖς, μὲ τὸρσνα, ὄρσνα, καὶ ποῖα
καὶ ἀμυρκαῖα σὺμῆσιν. Στῆρίζεται τὸ μῆς τῆς ἀλλῶν.)

Ἀρσμπῆς.

"Ανοῦστε, Ἀρσπῆδες, τοῦ Ἀρσπῆτῆ τὸ σῆμα,
καὶ ἔλοι ἔρπῆς μου σκῆψετε ὡς κἄντα εἰς τὸ Χώμα
Μόνος ἐγὼ ἢ εδονταῖς μὲ τούτα τὰ γυθῶναι
σὲ Δισι καὶ Ἀνκτόλη θὰ φῶν γταβῆσῶναι.

θὰ πῶναι Νεπολῆοντος καὶ Τεμπερῆδων ἔδοι,
θὰ εἰσῶ γῆ καὶ θῆλασσα καὶ τούρναῦ τὸ θέλω.

"Ὁ κόσμος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρσπῆτῆ θὰ φῶνται,
θ' ἀναστῆλῶσι τὸ βρακί τῆς μαγκῆς τοῦ Προφῆτη,
θὰ διώξω τὸν Χεδῆτῆ σὰς, θὰ εἶξω τὸν Σουλτῆνα,
καὶ κῆρτος ἀνεξῆρτητο μονῆχος μου θὰ κῆνω.

Ἐγὼ, Χαλῖφῆ; θὰ γενῶ καὶ Σαχουῖδελῆς,

ἐγὼ Κεδῆτῆ; Παντοῦχ, Κεδῆς, Κοιμωκῆρῆς.

"Ὁλα ἐγὼ . . . παντοῦ σφῆτῆ, δουδοῦνι δὲν θὰ μείνη;
καὶ τούτο τὸ γυθῶνι μου Βουρσῆλῆ; θὰ γίνῃ.

Γρουσούφ.

Ἀδῆ; σὸν Ἀχμετ' Ἀρσπῆτῆ!

Ζουλιφικόφ.

Καὶ σὺ γυθῶνι; τούτο.

Χορὸς.

Γυθῆτῆ τον μὲ γυθῶνι, μὲ ντέρ; καὶ λαγούτο.

Ἄρσμπῆς.

Κοτῆζετε τὸ κόσμος μου, τὸν θῶρακα, τὴ βράκα,
τὸ φοδῆρῶ κωνή μου καὶ αὐτῆ τῆ σκαρῶκα,
καὶ πῆστε ἀγκῆσκα ἄσῶν γίγαντα τοῦ κόσμου,
νὰ σὰς πατήσω γὰρ τὴν ἐγὼ καὶ ἡ γυθῆδους μου.
"Ὁ! νῆ! οἱ Ναπολιόντες! ὦ! νῆ! καὶ οἱ Τεμπερῆδων!

Ἰδὼν Κεῆλῆρι ἐπὶ ἐδῶ, καὶ ἐπ' ἐκεῖ Σουλτῆνα.

"Ἰδὼν . . . τοῦς βλάπω . . . ἐρχονται μ' ἀμῆρτητα ἀσκήρῆ;
κρητοῦ κωνῆναι χῆρτινα καὶ ἔλῆνω μαχῆρῆς.

Γρουσούφ.

Κεῆλε γὰρ δῆτε τον ἐκεῖ, μιλῆτ μὲ τὸν Προφῆτῆ.

Ζουλιφικόφ.

Μπρῶνῆματα ἔλοι πῆστε καὶ γῆψετε τὴ μῆτῆ.

Ζαφά.

Κεῆλε αὐτοῖ τρελλῆδῶν μὲ ἔλοι τὰ σωστά τον

Αἰδῶ.

Αὐτὸς ὁ θεοπῆλῆδους τοῦς πῆρε τὰ μωλῆ τῶν.

Ἀρσμπῆς.

"Ἰδὼν! . . . σὰς μάτιν ἔλοι τον μὲ ὄρκα μὲ κρητῆδῶν;
καὶ δῆξ εἰς τὸν γίγαντα τὸν Ἀρσμπῆ φανῆζον.

"Ὁ! Νεῆ! ἔλατε ἔλοι σὰς νὰ σὰς κοταρκαῖς;

μ' αὐτῆ τῆ σκαρῶκα μου σταθῆτε νὰ σὰς σφῆλῶ;

"Ἄλτ λῆ! σὰς ἔραγα . . .

(Μετῆσι ἐπ' τὰ γυθῶνι.)

Χορός.

Ἄλλοι!

Γούσουός.

νὰ τὸν ἔνακαθίσουμε 'στὸ γαϊδάρι πὴ μάχη.

Ἀρσάμπης.

Ἄλλοι! σὰς ἔφαγα... πλὴν φεῖ! πὺ εἶμαι καὶ τί κἀνοῦ;
ἐπ' τὸ γαϊδάρι ἔπεσα 'στὸν ὀστέρο μὲν ἄπαινο.

(συναρπάζοντος.)

Εὐχριστῶ, φελλιάχοι! μου, καλὰ μου παλλημάδα,
καὶ τὸν μεγάλων φρεσῶ ἀκρίβην βλαστάρη.
Κάμετε ἄκο ἔλα; σὰς σὲ τούτη μου τὴν πάλα,
πὸς θὰ μ' ἀκαλουθήσατε καὶ εἰς 'στὴν κορυφαία.

Χορός.

Ναί, ναι, τὸ ἐπιζήμεθ'.

Ἀρσάμπης.

Ἐμπρός λοιπὸν, τραυμπήταις,
Ζουράδα, νάφαι, τούμπανῶ, πολέμου ὑπερίφρονέταις,
Συλάσατε, Ἀρσάμπης, τὰ δόξα σ' ὅσον εἶμο,
καὶ 'στὴν Εὐρώπη χυστε παρδυσμὸ καὶ τρόμα,
κ' αὐτὰ τὰ παρπαρῶτα πρακτίζετε τοῦ κόσμου.
Τάγματα, μάρες!... παρλάσαι ἀν γίνῃ ἀπὸ μῆρός μου.

(Ἡσυχάζονται ὁ Χορὸς μετὰ ἡσυχίας.)

Ἦσασθ'! ἀριστοβόρημα!... ψυχὴ μου, τί παρῶτα!
Ὁ Νικόλαος, εἶχεσ σὺ τέτοια λαμπρὰ φουράτα;
ἔλας, φελλιάχοι, καὶ ἡ στυγνὴ ἐσθρῶνε ἐσέστη,
τοῦ ὁ Ἀρσάμπης; Ἀρσάμπης! δουλότατος, σὰς θὰ γίνῃ
καὶ κἀθε μέσος τότε πλὴ φτωχὸς καὶ ἀκαχομοίρας
θὰ στέαται 'στὸ πλάγι μου καμκαυτὸς Βεζύρας,
καὶ κἀθε μὲ ἀσάπισα θὰ ἴθαι Βεζύρινα.

Χορός.

Ἀμὲν! τὸ θάλοουμε εὐτὸ, ὅταν μᾶς θερίσ' ἡ πείνα;

Ἀρσάμπης.

Ἰππομόνῃ νὰ ἔχετε, καλοῦσε μου Ἀρσάμπης,
κ' ἡ δόξα γύρω μᾶς περὶ μὲ δέξονται καὶ μαρβίνας.
Ἦναι δὲ τὴν! τῆς φτερούγαις τῆς γὰρ, ἔδετε πὸς ἀναίμε!
Ἐμπρός, γυναικῆς, πιάστε τὴν καλά νὰ μὴ σὰς φύγῃ.

Ἀρσάμπης.

Μὲ εὐτὸ καὶ κἀπὸ μᾶς ἔφαρες, τρελλέ, σὲ τόσο χαλι.
Ἄλλα καὶ εἶσαι δὲν σκύδουμε σὲ σένα τὸ κορλι.
Ἐμᾶς δὲν θὰ σ' ἀκονώμε σ' ἐκείνα τοῦ γρουβέις,
θὰ μπόουμε μὲς 'στὸ μάτι σου καὶ μὴ μᾶς ἀγριεύῃς.

Ἀρσάμπης.

Ἦν Ἄλλοιμπούα!

Χορός.

Βεῖ, τί θαῖβεις; καμῶμα μᾶς δὲν σὲ τρέμα,
καὶ μ' Εὐρωπαίους καὶ Ρωμαίους θὰ κάμουμε χερῆμα.

Γούσουός.

Τ' ἀκούε, γενναίε Ἀρσάμπη! μονάχους μᾶς ἀφίουν.

Ζουλαφιάδης.

Καὶ θέλου ἀπισταῖς Ρωμαίους καὶ Φρόγκισαῖς νὰ γίνου.

Ἀρσάμπης.

Καὶ σὰς, ὁ ζῶαν κούτσουμα, ἀκόμη τῆς φυλάσσε;
ὀρμήσατε ἔπαυο τῶς καὶ ἀλύπητα κενύσατε.

Χορός καὶ Ἀρσάμπης.

Ἄς πάροουμε τὰ μούτρα τῶς καὶ βλέπουσι τὶ θὰ γίνῃ.

Ἀρσάμπης.

Ἄκούη περιμένετε, τέρραπόδα καὶ κτήνη;
Καὶ ἔπετα φωνάζετε γὰρ 'λευθερίας καὶ μάχης,
ἄφου σὰς πάει ἔπιπτι καὶ ἄμπαρὸς εἰς τῆς φελλιάχοις;
Λοιπὸν μὲ σὰς; τὰ ζῶα νὰ δοῦτε μου θὰ τρέμα,
καὶ πόλεμος σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύσι θὰ κερῶμα;
Ἦ! συμφορά σου, Ἀρσάμπη, Ἦ! τρέλλα σου σὲ ἴσεναι.

Χορός.

Κάποιος τραχίλους ἔρχεται καὶ εἰδήσειθ' ἰθὺ μᾶς ἔσση.

ΚΑΚΗΝΥΝΗ ΤΟΥΤΑ ΠΡΟΙΜΗ

ΟΙ ΑΝΘ.—Α' ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ.

Ἀγγελιαφόρος.

Ἰν γῆ, τρεμάρα, θάνατος, ἀγγήορα σῶθῃτε,
ἄρσενικὸ καὶ θηλυκὸ! σ' τῆς τούτοις σὰς κούφῃτε.
Ὁ Σέβουρος τὰ κῆρα μᾶς με λῦσα, βουδάρησθε,
μπαρὸ μπόυμ ἔδω, ἰπὸν μπόου εἶσε, καὶ ἡ γῆ φαρῶμα
νὰ εἶω ἐνὸ ἐρχόλου 'δω τρεμάρατος ὅταν τρεμάρα,
μὰ μπόματα με ἐπάρκος ἔσση ὅπ' τὰ κερῶμα,
καὶ ἐπ' τὴν τρεμάρα ἔπεσα ὅταν μισκοποθῶματος.

Χορός.

Ὦ! σὸς, σὸςσε, Ἀρσάμπη, τῆς Ἀρσάμπης τὸ γένος.
Καθῆς μᾶς γὰρ σωτήρα του εἶσῃ μὲν βλάσπε,
καὶ ἄς γίνῃ τὰ γαϊδάρι σου κροστῆρας μᾶς καὶ σῆπτι.
Ἀρσάμπης.

Κατὰ τὸν Ἀγγίλων τρέβετο εὐθὺς μὲ τὸ γεμυτόπι.

Χορός.

Μ' Ἐγγιλέους δὲν τὰ βλάσπε, γὰρ τὸ βρωμῆ μπερῶσι.
Ἀρσάμπης.

Σιχαῖς λοιπὸν... καὶ μόνος μου με τούτο τὸ κῆνα
τοῦ Σέβουρος τὰ πύργωτὰ θὰ τοῦ τὰ κῆμα πᾶνη.

Γούσουός.

Ἦ! ὄχι, Γαμερῶμα μᾶς, μὴ μόνου μᾶς ἀφίνας.

Ζουλαφιάδης.

Ἐσὺ καὶ τὸ κῆνα σου μ' ἔμας ἔδω νὰ μείνης.

Ἀρσάμπης.

Ἀφῆσατέ με, γρήγορα ἀνοίξατέ μου θῆσαι.

μὲ μᾶς μπόματα μου κερῶς ὁ Σέβουρος θὰ κῆση.

Χορός.

Ἦ! ὄχι, δὲν σ' ἀφίνοουμε...

Ἀρσάμπης.

μὴ τοῦ γαϊδάρου τὴν πύρξ με δύναμι τρεβάτε.

Μάλιστα, μπορείς δ' άμορφος να πάρεις τον νά σέρνι,
κι' αότων γιά τήν ελευθερά λάρδα κι' αή τόν δένει.

Ζαχαρέ.

Ζήτω οι Άγγλοι!

Άστρά.

Ζήτω των!

Άρκαμπιή.

Μού έρχεται η' ορσίω.

Σωπάζε, σούλοις, είδωλ' έλας θά βουβαρόνιο.

ΣΑΛΕΜΠΙΝΗ ΚΑΚΟΛΙΝΙΣ ΚΑΙ ΝΥΝ.

ΟΓΑΝΟ.—Β. ΑΥΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ

Οι Άγγλοι, όργανον' εσά στερή και έρχον' έδω πέρα.

Άρκαμπιή.

Αισπών φουζήλα επί' έλας

Σορός.

Ό σμφορράς ημέρα!

Άρκαμπιή.

Έμπνη Χεντζίς!

Γουσουόφ.

Τά μάτια του γιά' ήτε πώς γουρμόνει

Άρκαμπιή.

Ό λύσσα! μ' έμκαράφες τό Άγγλικό κούβι!

Μά πώς έζώ και έγω μονάχοις θά γυράξω,
και κούβι. Τάβκακα τινιτό και κούβι θ' ένοίζω.

Ό Αισπώλιων θάλας, βρόδικας κερμάς πάλι,
αισπών θά κούβι και έγω τών Άλεξάνδρα έλα.

Θά νά κλείσω' στή δαμογιά, θά σάψω ύπέρμουσι,
θά κήρω τας δώροφας και τότε σιδροφάρμουσι,

ποτάμιας κινάσι, βλάσας και σάσνας θά στεσίλω,
και πάλι καταπύσσων' έδω έμπαρέρ μου θά τή κλέψω.

Έμπρος, Άχμέτ' Άραμπή, και μόνος σου κινάρου,
και τή Ούρ, σε κάρτσον νά παίζουνε μάζι σου.

(έμπνη: τή γουζήρι και τινίσι.)

Ζαχαρέ.

Ω! έλα φουτσιάμης της Άραβις άσάρι,
νά πέμς νά φιλήσουμε τού Σέιμουρ τή χέρι,

ει Άγγλοι νά γυμνασους τού; κέρφους μίας με λάρας,
και ν' άνασάνετε και εσάς κι' έμείς ή κατομόφας.

Άστρά.

Άψστα τή ελευθερία, και σχέδια μεγάλια,
κι' ό Άραμπή, φέρει φέρη πηγάνει γιά κρημάλα

Ζουλιφικάφ.

Καλά τή λέει, γουζήλι μου, ψυχούλα μου Άϊδζ.
τόρα κι' έγω κατάλαβα πός τούστρίφς ή βιδι.

Γουσουόφ.

Κι' έγω πιστεύω, Ζαχαρέ, πός θά με συγχωρήσής,
και τόν Άβείνισπουλο τόν τόνγκουθ' άφής.

Πλάστε να πείραξουμε μαζί (ωή και εσύτα,
και έρχε να έρσομε κι' έμμάμα εσά πρώτα.

Ζαχαρέ.

Κι' έγω μαζί.

Άλλος.

Κι' έγω.

Άλλος.

Κι' έγω.

Όλος.

Και όλο τή σουστό.

Ζαχαρέ.

Άστρά.

Όλος.

Και ό Ζουζέκης κάτω.

Άστρά.

Όλος.

Μάρξ! έμπρός, με πομπή' στή Παλάτι.

τού χουσουόφας Χαδίζη και πάμα,

και έπει' σ' Άραμπή τή γεινάτι

τ' άγγιμά του γουζούφι: ός ελμα.

[Σύγχυσις και άλλαλογιάς. Η Άλεξάνδρα φαίνεται
κωλύμένη ό δε ποιητής τού Άρκαμπιή, τός πέταμα τόν
πυλαεθύριων Άραμπιστών, πούθ' έπι τού μάρτυρος ένοχ
του και άπέλαται τόν Έλκωνα, έπου κι' Μουστα κωτα-
σεφουόσιν εφέν με γουζουζαχάβα.]

ΕΠΙΟΔΙΟΝ.

ΟΙΝΟΙ ΑΔΕΛΦΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Οδός Σταδίου **ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΠΟΘΗΚΗ** Οδός Σταδίου
(Ακίνητοι τος Τριπόδουλου)

ΟΙΝΟΙ ΑΔΕΛΦΩΝ ερωμοκρατικώτατοι, λεπτότα-
τοι, νέκταρ διά θέουδ, ποιήσι τών παραέλων, με τή
φρούτα ίδιως άπαραμάλατοι.

ΟΙΝΟΙ ΑΔΕΛΦΩΝ εσπλάμεις ζωής, δυναμωτι-
και, βελτιστοι, μη φρόντες καιμίζαν ζάλην, άβόλοι.

ΕΙΛΑ ΣΤΗΝ ΠΡΙΑΛΗ λευκού τριμάτι μόνον
φουζήσι.

ΕΙΛΑ ΣΤΗΝ ΠΡΙΑΛΗ μέλιανος τριμάτι μόνον
των εφ' λεπτόν.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ επί' εφθείας από τήν **ΕΚΕΝΤΡΟ**
κλήν Άποθήκη, διότι ή μέγιστη δημοτικότητα τών οι-
νων τούτων προκαλεί τή; περαποθήσις.

ΟΙΝΟΙ ΑΔΕΛΦΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΠΟΘΗΚΗ

Οδός Σταδίου άπέλαται τού Τριπόδουλου.

ΧΕΛΙΟΝΕ: (ΑΝΤΙΘΕΤΕΛΕΣ) Ο ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΜΑΡΤΙΟΥ (1867-1911) ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΜΑΡΤΙΟΥ ΚΑΙ
ΕΘΝΟΠΙΣΤΗΝ ΕΡΑΝΟΠΙΣΤΗΝ ΣΥΡΑΝΕΙ ΕΝΑ ΤΟ 1882 ΕΡΕΩΝ
ΕΡΕΩΝ ΕΣΤΙΝ ΑΓΓΛΟΝ ΠΙΝΕ ΥΟΥΚΤ. ΤΗΙ ΤΕΛΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΕ ΕΡΕΩΝ ΤΟΥ
ΕΡΕΩΝ ΕΣΤΙΝ ΑΓΓΛΟΝ ΠΙΝΕ ΥΟΥΚΤ. ΤΗΙ ΤΕΛΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΕ ΕΡΕΩΝ ΤΟΥ 1914.

ΤΟ ΚΩΜΕΙΔΥΛΛΙΟ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Η ΤΥΧΗ ΤΗΣ ΜΑΡΟΥΛΑΣ
Ο ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ
Η ΛΥΡΑ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΙΚΟΛΑ

Ἐπιμέλεια
ΘΟΔ. ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΑΖΗΣ

© 1981, ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΡΜΗΣ ΕΠΕ
© 1993, ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»
Ι.Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α.Ε.
ΑΘΗΝΑ 2002

Η ΤΥΧΗ ΤΗΣ ΜΑΡΟΥΛΑΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΛΙΝΑΡΔΟΣ, ἀμπελουργός
ΧΡΗΣΤΟΣ, μάγειρος
ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ, ἀμαξηλάτης
ΝΙΚΟΛΑΣ, θαλαμηπόλος
ΑΝΤΩΝΗΣ, παραμάγειρος
ΘΑΝΑΣΗΣ, κηπουρός
ΣΤΑΜΑΤΗΣ, θυρωρός
ΓΙΩΡΓΗΣ, ἵπποκόμος
ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ, κτηματίας
ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, ἀρχιτέκτων
ΜΑΡΟΥΛΑ, πλύντρια
ΖΑΜΠΕΤΑ, θαλαμηπόλος
ΕΛΕΝΗ, σιδηρώτρια
ΞΑΝΘΗ, ὑπηρέτρια

Ἡ σκηνή σύγχρονος ἐν Ἀθήναις.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

Τὸ ἐσπιατόριον τῶν ὑπηρετῶν πλουσίου οἴκου. Θύρα κατὰ τὸ βάθος ἐπὶ τῆς αὐλῆς καὶ ἄλλαι θύραι τῆς σκηνῆς ἐκατέρωθεν ἐπὶ τῆς τρίτης θέσεως, ὧν ἡ μὲν πρὸς τὰ δεξιὰ φέρει εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἡ δὲ πρὸς τ' ἀριστερά εἰς τὴν κλιμακα τοῦ ἄνω δώματος. Ἀριστερά παράθυρον ἐπὶ τῆς πρώτης θέσεως καὶ δεξιὰ κατέναντι αὐτοῦ ἐρμάριον ἐπὶ τοῦ τοίχου. Ἐκατέρωθεν τῆς μεσαιᾶς θύρας μικρὰ τραπέζια, ἐφ' ὧν λαμπτήρες καὶ ἄλλα σκευὴ τοῦ μαγειρείου. Ἄνω τοῦ τραπέζιου ἀριστερά ἐπὶ τοῦ τοίχου ὁ ἠλεκτρικὸς κώδων τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἄνω τοῦ ἄλλου τραπέζιου δεξιὰ ὠρολόγιον. Κατὰ τὴν δευτέραν θέσιν καὶ σχεδὸν ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκηνῆς μεγάλη τράπεζα ὅπως πραγματίσωσιν οἱ ὑπηρεταί.

Σκηνή Α'

Χρῆστος κρούων κώδωνα παρὰ τὴν μεσαιᾶν θύραν, καὶ κατόπιν Ἀντώνης εἰσερχόμενος δεξιόθεν ἐν χερσὶ κρατῶν τρυβλίον ροφήματος, ὅπερ ἀποθέτει ἐπὶ τῆς τραπέζης

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ἀποθέτων μετ' ἀγανακτήσεως τὸν κώδωνα ἐπὶ τινος τραπέζιου ἀφοῦ ἐκωδώνισεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς παρὰ τὴν θύραν καὶ κατερχόμενος): Εἶναι τὸ δεύτερο κουδούνι πού τοὺς χτυπῶ καὶ κανεῖς δὲ φαίνεται... κανεῖς... *Γιὰ νὰ ἰδοῦμε ἄλλη μία φορὰ... (Λαμβάνει τὸν κώδωνα καὶ ἀνέρχεται πρὸς τὴν θύραν κωδωνίζων, εἶτα κατέρχεται μετ' ἀγανακτήσεως, κρατῶν πάντοτε τὸν κώδωνα.)* Τίποτε!.. (*Ἄδων.*)

*Σάν μοῦ μπαίνουν στό ρουθόوني
γίνομαι μονομανής,
χτύπα, χτύπα τὸ κουδούνι
καὶ δέν ἔρχεται κανεῖς!..*

*Τὸ φαγὶ τους σάν κρυώνει
ὁ καθένας τῶν γελαῶ,*

ὁ καθέννας των θυμώνει
πὼς δὲν τῶφτιασα καλά...

Χτύπα, χτύπα τὸ κουδούνι,
μὰ δὲν ἔρχεται κανείς...
κάθε δοῦλος — τὸ γουρούνι —
μοῦγινέ πανευγενής!

Τρίτη φορά πού τούς τὸ ἐχτύπησα... (Ἀποθέτων ἐπὶ τοῦ τραπέζιου τὸν κῶδωνα, ἐνὸς εἰσέρχεται ὁ Ἀντώνης.) Αὐτοί, θρέ μάτια μου, χρειάζεται νάχουν τὸ κουδούνι στό λαιμό σάν τίς κασίκες γιὰ νά τ' ἀκοῦνε. (Ἀνερχόμενος καὶ ἰστάμενος κατὰ τὸ μέσον τῆς τραπέζης ἐνὸς διὰ τῶν ὀφθαλμῶν φαίνεται ἀναζητῶν τι ἐπ' αὐτῆς.) Τὸ ἴδιο μοῦ κάνει... ὁποῖος θέλει ἄς ἔρθῃ. (Τῷ Ἀντώνῃ ἀποτόμως.) Ποῦ εἶναι ἡ χουλιάρη;

ΑΝΤΩΝΗΣ (Περίτρομος ὀπισθοχωρῶν καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὸ μαγειρεῖον): Ἄμ... ἀμέσως...

ΧΡΗΣΤΟΣ: Ποτέ σου δὲ θά κάνῃς μιὰ δουλειὰ σωστή, θλάκα!..

Σκηνή Β'

Χρῆστος, Ζαμπέτα, κατόπιν Ἀντώνης, εἶτα Ἑλένη
καὶ Ξανθὴ καὶ μετέπειτα Σταμάτης καὶ Θανάσης

ΖΑΜΠΕΤΑ (Εἰσερχομένη ἀριστερόθεν δρομαίως): Τί... ἐχτύπησε τὸ κουδούνι;

ΧΡΗΣΤΟΣ (Μετ' ἐμφάσεως): Τὸ κουδούνι, κυρία Ζαμπέτα, χτύπαι τώρα μία ὥρα σάν καμπάνα τῆς Ρωσικῆς ἐκκλησίας... ἐκατάλαβες;

ΖΑΜΠΕΤΑ (Καθημένη παρ' αὐτῷ ἀριστερά): Καὶ ἔχω μιὰ πείνα!

ΧΡΗΣΤΟΣ (Στρεφόμενος πρὸς τὸ μαγειρεῖον): Ἀκόμα ἐσύ μέ τῆ χουλιάρη;

ΑΝΤΩΝΗΣ (Εἰσερχόμενος περίτρομος καὶ τείνων μακρόθεν τὴν ζωμήρυσιν): Ἦταν χωμένη ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸ τηγάνι...

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ἀρπάζων τὴν ζωμήρυσιν μετ' ἀγανακτήσεως): Μοῦ φαίνεται πὼς θά σέ τηγανίσω καμμία ὥρα γιερά καὶ γιερά!..

ΕΛΕΝΗ (Εἰσερχομένη ἀριστερόθεν μετὰ τῆς Ξανθῆς): Πῶ, πῶ... ὁ κύρ Χρῆστος ἔχει πάλι τὰ μπουρίνια του...

ΞΑΝΘΗ (Μειδιῶσα): Θά εἶδε στὸν ὕπνο του πὼς ἡ Μαρούλα παντρεύεται...

ΕΛΕΝΗ (Γελῶσα μετὰ τῆς Ξανθῆς): Χάχ, ἄχ, ἄχ, ἄ!

ΧΡΗΣΤΟΣ (Στρεφόμενος): Τί ἔχετε καὶ γελάτε, ἐσεῖς;

ΕΛΕΝΗ (Καθημένη): Νά ἡ ὥρα νά μὴ γελάσωμε.

ΧΡΗΣΤΟΣ: Καὶ θέβαια πὼς δὲν πρέπει νά γελάτε ὅταν ἐγὼ κενώνω τὴ σούπα!

ΞΑΝΘΗ (Καθημένη): Μά...

ΧΡΗΣΤΟΣ (Δίδων αὐτῇ πινάκιον ροφήματος): Μάμ τώρα καὶ σιωπή!

ΞΑΝΘΗ: Ὦχ, ἀδερφέ κ' ἐσύ!

ΧΡΗΣΤΟΣ: Ποῦ εἶσαι, Ἀντώνη;

ΑΝΤΩΝΗΣ (Κατερχόμενος πάντοτε περιδεής): Ὅριστε.

ΧΡΗΣΤΟΣ (Κρυφίως): Πήγαινε νά εἰπῆς τῆς Μαρούλας πὼς ἐκαθήσαμε στό τραπέζι.

ΑΝΤΩΝΗΣ (Ἀνερχόμενος): Ἄμ... ἀμέσως.

ΣΤΑΜΑΤΗΣ (Εἰσερχόμενος διὰ τῆς μεσαίας θύρας): Ἐκεῖνο πού σου λέω...

ΘΑΝΑΣΗΣ (Ἐρχόμενος κατόπιν αὐτοῦ): Τὰ παράκονά σου νά τὰ κάμῃς στὸν ἀφέντη, κ' ἐμένα νά μ' ἀφήνῃς ἤσυχο.

ΣΤΑΜΑΤΗΣ (Κατερχόμενος δεξιᾷ): Δέ θά σκουπίζω κάθε ὥρα τὸν ἀντρέ, γιὰ νά θάξῃς ἐσύ ὅταν σοῦ κατεβαίῃ τίς μαντζουράνες σου.

ΘΑΝΑΣΗΣ (Ὅστις κατῆλθεν ἀριστερά ἐν ὀργῇ ἀνερχόμενος πρὸς τὴν τράπεζαν): Βρέ, ἄντε χάσου!

ΣΤΑΜΑΤΗΣ (Σφίγγων τὸν γρόνθον του): Ἐτσι μοῦρχεται...

ΘΑΝΑΣΗΣ (Κατερχόμενος): Τί σοῦρχεται, ρέ;

ΣΤΑΜΑΤΗΣ (Μετὰ μικρὰν σκέψιν): Δέ θά σοῦ δώσω λόγο τί μοῦρχεται.

ΘΑΝΑΣΗΣ (Ἀπομακρυνόμενος αὐτοῦ): Τρομάρα νά σοῦρθῃ τότενες.

ΧΡΗΣΤΟΣ: Φαγωθῆτε... δέ λέω τὸ ἐνάντιο, μὰ κοπιάστε πρῶτα νά φάτε...

ΣΤΑΜΑΤΗΣ (Καθήμενος): Ἐγινε καὶ τοῦ λόγου του περβολάρης...

ΘΑΝΑΣΗΣ (Καθήμενος): Τρῶγε τὴ σούπα σου καὶ κρυώνει, κύριε πορτιέρη...

ΣΤΑΜΑΤΗΣ (Περιφρονητικῶς): Ὁ σκαφτιάς...

ΝΙΚΟΛΑΣ (Τῷ Ἀντώνη): Βρέ, στραβός ἦσουνε ὅταν ἐφτιανες τοὺς καφέδες;

ΑΝΤΩΝΗΣ: Γιατί;

ΝΙΚΟΛΑΣ: Δέν ἔθλεπες πὼς ἔπασαν δύο μύγες μέσα;

ΣΤΑΜΑΤΗΣ (Ἐνῶ οἱ ἄλλοι γελῶσι): Σπουδαῖο πράμα!

ΝΙΚΟΛΑΣ: Δῶσε μου ἓνα σπῖρτο νά τίς θγάλω.

ΖΑΜΠΕΤΑ (Ἐξάγουσα καρφίδα ἐκ τῆς κόμης αὐτῆς): Νά μιά φουρκέτα· θγαίνουν εὐκολώτερα.

ΝΙΚΟΛΑΣ (Λαμβάνων τὴν καρφίδα): Τί;

ΖΑΜΠΕΤΑ: Ἐγὼ ἔτσι τίς θγάζω πάντοτες.

ΝΙΚΟΛΑΣ (Ἀπερχόμενος τῆ Ζαμπέτα): Κάτι ξέρεις ἐσύ...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ποῦ εἶσαι, Νικόλα, καμμία μπουτίλια ἀπὸ 'κεῖνο τό καλό κρασί τοῦ ἀφέντη δέ θάχουμε; Μέ τό γάλλο πάει περίφημα.

ΝΙΚΟΛΑΣ (Ἀπερχόμενος): Μία εἶναι σά δύσκολο... δύο ἂν θέλετε...

ΘΑΝΑΣΗΣ (Αἶρων κύπελλον): Ζήτω τοῦ Νικόλα!

ΠΑΝΤΕΣ: Ζήτω του!

ΧΡΗΣΤΟΣ (Τῷ Ἀντώνη καὶ τῷ Γιώργη): Ἐλάτε, ἐσεῖς, σηκώνετε πιάτα καὶ φέρε, Ἀντώνη, τό ψητό. (Ἀκούεται ὁ κώδων.) Ἡ πόρτα, Σταμάτη· κάποιος κτυπᾷ.

ΣΤΑΜΑΤΗΣ: "Ἄσ' τον κι ἄς κτυπᾷ· δέ σηκώνομαι τώρα ὁ Θεός νά κατέβη... τώρα θ' ἀρχίσουμε τίς πρόποσες.

ΘΑΝΑΣΗΣ: Μπρέ παιδιά, τί γίνηκ' ἡ Μαρούλα;

ΧΡΗΣΤΟΣ (Κατερχόμενος ἀνήσυχος): Κ' ἐγὼ δέν μπορῶ νά καταλάβω πὼς ἄργησε.

ΣΤΑΜΑΤΗΣ (Βλέπων τὴν Μαρούλαν): Νά την ἡ Μαρούλα σου.

Σκηνή Ε'

Οἱ ἀνωτέρω, Μαρούλα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρουσα πανέριον καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἦν ἐρείδει ἐπὶ τῆς ὀσφύος, κρατοῦσα φανέλαν

ΧΡΗΣΤΟΣ (Μειδιῶν): Καλῶς την.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Μέ τίς ὑγεῖες σας.

ΧΡΗΣΤΟΣ: Γιατί ἄργησες, Μαρούλα;

ΜΑΡΟΥΛΑ (Ἀποβάλουσα τὰ τσόκαρα τῆς): Ἄμ' τόσα ροῦχα πού εἶχα!

ΧΡΗΣΤΟΣ (Βοηθῶν αὐτὴν ὅπως καταβιάσῃ τό πανέριον): Στάσου νά σέ βοηθήσω. (Ἀποθέτει τό πανέριον ἐπὶ τοῦ τραπέζιου εἶτα, αἶρει τὰ τσόκαρα τῆς Μαρούλας, τὰ παρατηρεῖ μετ' ἀγάπης πρὸς στιγμὴν καὶ τὰ ἀποθέτει ἐν τῇ γωνίᾳ μετὰ προσοχῆς.)

ΣΤΑΜΑΤΗΣ (Γελῶν τῷ Κωσταντῆ χαμηλοφώνως): Μέ τὰ σωστά του εἶναι ἐρωτοχτυπημένος, ἔ Κωσταντῆ;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Ὁμοίως): Μωρὲ σοῦ τόν ἔχει κάνει ἀλισίβα!..

ΜΑΡΟΥΛΑ (Ἄδουσα):

Τέτοια φοβερὴ μπουγάδα
τέτοια ροῦχα, τέτοια πλύσι,
κάθε μῆνα κ' ἐβδομάδα
εἶν' κανεῖς ν' αὐτοκτονήση.

Τό πρωὶ πού θά μουσκέψω
παύουνε οἱ κανταδόροι
καὶ τό βράδυ σάν τελέψω
ἀρχινοῦνε οἱ κοκόροι.

Ἄπό τὴ δουλειὰ κοπήκαν
μέσα στά νερά τὰ πόδια
καὶ τὰ χέρια μου γινήκαν
σάν ὑδραίτικα χταπόδια!

Ξύλα, στάχτη, ἀλισίβα,
κόπανος, σαποῦνια, σκάφη,
καὶ τὰ ροῦχα πάντα στοῖβα
νά ἡ μοῖρα τί μοῦ γράφει!

ΧΡΗΣΤΟΣ (Συμπαθῶς): Ἐχεις δίκαιο, Μαρούλα μου...

ΜΑΡΟΥΛΑ (Στένουσα): Ἄχ, τί βάσανα!..

ΧΡΗΣΤΟΣ: Κάθησε, Μαρούλα, κάθησε νά σοῦ φέρω τὴ σούπα σου. (Εἰσερχόμενος εἰς τό μαγειρεῖον.) Κάθησε...

ΜΑΡΟΥΛΑ (Τῇ Ἐλένῃ): Ἡ ἀφεντιά σου μπορούσες νάρθης κι ἀπ' τό πλυσταριό μία ματιὰ νά μοῦ βοηθήσης...

τί σπίτι!.. άλλος μέ γαλιόνια, άλλος μέ κουμπιά, άλλος μέ δύο φτηρά από πίσ'!.. Σωστό παναυρι! (Αδων.)

Μωρ' ή Μαρούλα τί ζωή
πού θά τραβά, τί γλέντια,
μέ τόν καθέν' άφεντικό,
τσή μέ τά παραφέντια!..

Τί ξέρεις ποϋ ό στρατηζός
θά πήρε τά γαλιόνια,
τί ξέρεις πόσα θάριξε
ό ναύραχος κανόνια.

Μωρέ χαρά στ' άρχοντικό
μωρέ χαρά στό σπίτι...
έδω σέ κάνουνε άν θές
μέ μιās άρχιμαντρίτη!

Σκηνή ΙΑ'

Λινάρδος, Παγκράτης, Φαρόπουλος

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (Είσερχόμενος άριστερόθεν και θάινων προς τό έρμάριον): Αυτό πού λέγεις είναι τό ντουλάπι...

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: "Α, ά!..

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Δέν είναι δύσκολον νά γίνη παράθυρον...

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Βεβαίως δύσκολον δέν είναι, αλλά δέν βλέπω τόν λόγον.

(Ο Λινάρδος όστις δέν τούς είδε κατασκευάζει μεγάλον σιγαρέτον επί του γόνατος.)

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Ο λόγος είναι, ότι αυτό τό δωμάτιον είναι μάλλον σκοτεινόν· εκτός τούτου οι δυστυχισμένοι αυτοί άνθρωποι δέν έχουν άρκετόν άέρα μ' ένα παράθυρον μόνον.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Ανερχόμενος και ζητών τά πυρεία άφου παρατήρησεν ότι έν τῷ πυραύνω δέν υπάρχουν σιν άνθρακες· ιδία): Μαστόροι θά νάναι τούτοι.

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Θέλετε νά άφήσωμεν αυτό τό πλάτος;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: "Οχι δά, νά τό κάμης άπαράλλακτον όπως τό άλλο.

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ (Μεταβαίνων άριστερά): Τότε νά μετρήσω μίαν στιγμήν.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Κατερχόμενος δεξιά και πλησιάζων τόν Παγκράτην): Μ' δίνεις τό τσιγάρο σ' παλλ'κάρι μ';

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (Δίδων αυτώ τό σιγαρέτον αυτου): Νά.

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ (Μετρών): Ένα και δέκα.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Είναι πλατύτερον.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Αποδίδων τό σιγαρέτον άφου ήναψεν): Γιάντα θά κάνει αυτου, πατριώτη; Πανάθυρο θ' ανοίξτενε, για πόρτα;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (Μεταβαίνων άριστερά χωρίς ν' άπαντήση τῷ Λινάρδω): Μέτρησε τώρα και τό ύψος.

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Δέν θά είναι παραπάνω από δύο μέτρα.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Δύο μόνον;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Όστις παρατήρει τόν Παγκράτην μετά περιφρονήσεως, ιδία): Καλά τουίεγα ήγώ πώς αυτουνοι οι ψωριάρηδες είναι γεμάτοι περφάνεια... Μύτη πού στήν έχει ού κουρελής!.. "Αν δέν εν έβλεπα πώς είναι μαστορας θά τόν έπαιρνα για δημόσιο στραχτορα...

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ (Όστις έμέτρησεν): Ουτε δύο καν' ένα και πενήντα πέντε.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: "Ε, τί θά γίνη... θά τό ανοίξωμεν.

Σκηνή ΙΒ'

Οί άνωτέρω, Μαρούλα

ΜΑΡΟΥΛΑ (Ιδία): "Α, νά ό άφέντης.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Ανερχόμενος): "Ε, τ' άπόκαμες;

ΜΑΡΟΥΛΑ (Κρυφίως): Πέταξε τό τσιγάρο σου, πατέρα, ό άφέντης.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Βλέπων κύκλω αυτου): Ποϋ είνης;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Νά τος, δέν τόν βλέπεις; Έκει πέρα αυτός πού είναι σκυμμένος.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Μειδιών): Χωρατέβγεις;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Σώπαινε.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ἀφελῶς*): Δέ θά μαλώσουμε, ἀφετκό τί δίνεις ἀτός σου;..

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Λαμβάνων τήν πέτραν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Φαροπούλου*): Εἶναι ἀρχαιοτάτης τέχνης...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Μετά θαυμασμοῦ*): Ἀχρειοτάτης...

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Τί παριστᾶ; Φοίνικα;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Ὅχι, ἀετόν.

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ἀετόν;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ἀητό μαθές!.. δέ βλέπεις τσῆ τά νύχια τ'; (*Ἰδία.*) Στραβός πρέπει νά-εινη... (*Μετ' εὐχαριστήσεως.*) Τίς τρακόσες θά τσ' βαρήσουμε!..

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Σοῦ δίδω χίλιες δραχμές.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ἀναπηδῶν*): Τί;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Ἄς εἶναι χίλιες πεντακόσιες.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ὀπισθοχωρῶν*): Πῶς;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Δέν εἶσ' εὐχαριστημένος; Ἔ, νά σοῦ δώσω δύο χιλιάδες.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ἰδία, ἐνεός*): Μωρ' αὐτό μοιάζει σά δημοπρασία!

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Σοῦ δίδω δύο πεντακόσιες.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ἰδία, περιχαρής*): Ἦδῶ, μάτια μ', θά θγάλουμε λαγό!

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Τί λέγετε, κύριε Παγκράτη, τόσον πολύ ἀξίζει;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Κρυφίως τῷ Λινάρδῳ*): Μπρέ πατέρα, δός την.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Λοιπόν μοῦ τήν ἀφήνεις;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Τείνων τήν χεῖρα ὅπως λάβῃ τήν πέτραν*): Ὅχι, ἀφετκό, δέ μέ συμφέρνει κατά πῶς μ' εἶπαν ἀξίζει πολύ, πολύ παραπάνου. Μόνο τό π'λί κοστίζει χίλιες δραμές.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Ἀρνούμενος νά δώσῃ αὐτήν*): Νά σοῦ δώσω τρεῖς χιλιάδες.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Μά...

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Ἐλα ἐπάνω νά σοῦ τίς μετρήσω.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Λαμβάνων τήν πέτραν*): Δέν τ'νε δίνω, ἀφετκό, τό μετάνοιασα.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Καλά, γέροντά μου, δέν σέ θιάζω· μά δ,τι τιμή κι ἄν σοῦ δώσουν ἄλλοι νᾶρθης, νά σοῦ δώσω ἐγώ παραπάνω.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Τυλίσσω τήν πέτραν ἐντός τοῦ μανδηλίου*): Ὅσο γι' αὐτό, ἀφετκό μ', ἀτός σ' βέθηα, θά μ' δώσης παραπάνου...

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Κρυφίως τῷ Λινάρδῳ*): Τί κάνεις, πατέρα, καί δέν τήν δίνεις;..

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Κρυφίως καί δραττόμενος τῆς χειρός αὐτῆς*): Σώπαιν' ἐσύ, τσ' ἦδῶ θά δουλέψῃ λίρα ἐγγλέζιτση!..

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Ἄδουσα ἐν διωδία*):

Δός τήν πέτρα, βρέ πατέρα,
βλέπεις σοῦφεξεν ἡ μοίρα.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Βρέ, Μαρούλα μ', τράβα πέρα
τσῆ θά φέξῃ ντούπια λίρα.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ἐλα, γέρο, στά σωστά σου
δός τηνε γιά τρεῖς χιλιάδες...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Μά, κορίτσι μου, στοχάσου
πῶς θά θγῆς ἀπ' τσῆ μπουγάδες!..

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ποῦ θά πᾶς, ποῦ θά τήν δείξης
θά στήν πάρουν γιά γυαλί.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Οὔ τσῆ σύ μήν εἶση πλῆξις!
Δέ θά 'δοῦν κοτζά μου π'λί;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ἄχ, πατέρα, θά τίς χάσης
εἶναι τρεῖς σπαρταριστές!

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Σῶπα, σύ, τσῆ θά γελάσης
θᾶχω εἴκοσι σωστές!..

(Ἀπέρχεται ἀκολουθούμενος ὑπό τῆς Μαρούλας ἥτις προσπαθεῖ νά τόν κρατήσῃ.)

Σκηνή ΙΓ'

Παγκράτης, Φαρόπουλος καί εἶτα Ἀντώνης

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Ὅστις περιειργάζετο τό παράθυρον μετά τοῦ Φαροπούλου, στρεφόμενος*): Ποῦ εἶναι; ἔφυγε;.. Θά ἐπῆγε νά τήν δείξῃ καί εἰς ἄλλους.

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: "Ό,τι κολλήση. Αυτοί οι χωρικοί είναι τόσο πονηροί.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Βεβαίως. (*Άνερχόμενος προς τό μαγειρείον.*) Χρήστο, Άντώνη, ποιός είναι μέσα;

ΑΝΤΩΝΗΣ (*Έξωθεν*): Όρίστε.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Κατερχόμενος*): Τί κόσμημα διά τήν συλλογήν μου!

ΑΝΤΩΝΗΣ: Μ' έφωνάξατε, κύριε;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: "Άκουσ' έδώ έσύ. Όταν έλθη ό πατέρας τής Μαρούλας... τόν ξέρεις;

ΑΝΤΩΝΗΣ: Μάλιστα.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Όταν έλθη νά μέ ειδοποιήσετε.

ΑΝΤΩΝΗΣ: Πολύ καλά.

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Όστε ή Μαρούλα είναι τώρα και πολύφερνος νόμφη, άφου έχει τρεις χιλιάδας δραχμάς.

ΑΝΤΩΝΗΣ (*Ίδία έκθαμβος*): Η Μαρούλα τρεις χιλιάδες; Τί; Κανένας λότος;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Διατρέχων τήν σκηνήν*): Έπρεπε νά του δώσω παραπάνω και νά τήν πάρω. Ά, πώς μετανοώ, πού τόν άφησα νά φύγη... Τρεις χιλιάδες... του έδωσα πολύ όλίγα, διότι ή άπεικόνισις του άετου κατά τούς πρώτους χρόνους είναι σπανιοτάτη.

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι όμως τών πρώτων χρόνων;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Βεβαίως φαίνεται άμέσως έκ τής γλυφής.

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ά!

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Και θά είναι έργον του Φρυγίλλου.

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Έτσι έ;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Πολύ πιθανόν νά είναι και του Μνησάρχου ω, άν είναι του Μνησάρχου είναι άνεκτίμητος. Πρέπει νά ιδώ τά βιβλία μου.

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Δέν θέλετε νά ιδούμε πρώτα τό πλυσταριό;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Άπερχόμενος και παρατηρών αυτόν μετά περιεργείας, ιδία*): Τί πεζός άνθρωπος!

ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ (*Ίδία, σείων τήν κεφαλήν και άκολουθών αυτόν*):

Πώς χάνονται μερικοί μέ τιποτένια πράγματα!

Σκηνή ΙΔ'

Άντώνης και έτα Χρήστος

ΑΝΤΩΝΗΣ: Τρεις χιλιάδες έχει ή Μαρούλα; (*Κατερχόμενος.*) Άχ, και νά είμ' άκόμα παραμάγερας... τρεις χιλιάδες!..

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Είσερχόμενος διά τής μεσαιάς θύρας*): Πουθενά! δέν είναι πουθενά! Μά πού έπήγε λοιπόν; (*Βλέπων τόν Άντώνην.*)

Τί κάνεις έσύ αυτού;

ΑΝΤΩΝΗΣ: Τίποτε.

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Όργίλος*): Αυτή είναι ή δουλειά σου;

ΑΝΤΩΝΗΣ: Μά...

ΧΡΗΣΤΟΣ: Μά... μά... μαμαλούκη!.. Κρίμα στους κόπους μου, τόσο καιρό πού θέλω νά σου μάθω τή μαγερική... Κύτταξε μάγερα πού θά βγάλω!..

ΑΝΤΩΝΗΣ: Μά ό άφέντης...

ΧΡΗΣΤΟΣ: Έλα, πολλά λόγια δέ θέλω, πήγαινε μέσ στην κουζίνα.

ΑΝΤΩΝΗΣ (*Δειλώς*): Μά ό άφέντης μου είπε...

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Άπειλητικός*): Πήγαινε μέσα, ξόανο, πού θά μιλήσης άκόμα.

ΑΝΤΩΝΗΣ (*Άπερχόμενος*): Καλά, κύρ Χρήστο.

Σκηνή ΙΕ'

Χρήστος και έτα Κωσταντής

ΧΡΗΣΤΟΣ: Νά μήν μπορέσω νά τήν εύρω πουθενά! Και πού δέν πήγα; Τίποτε. Λές κ' έχάθηκε από τό σπίτι. (*Κατερχόμενος.*) Μά είμαι και κουτός. (*Μειδιών μετ' εύχαριστήσεως.*) Βρέ Χρήστο, δέν έφαγε τό γλυκό;.. Τί άλλο θέλεις; (*Διατρέχων τήν σκηνή.*) Μ' άγαπά, βέβαια μ' άγαπά. Μά έλα πού θέλω και νά τ' άκούσω από τό στόμα της τό πιό γλυκό άκόμα;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Είσερχόμενος και τόν πylon αυτού τινάσσων όπως άπορρίψη τό έπ' αυτού υδωρ*): Νά τί θά είπη καλός χριστιανός!.. Παρακαλούσα για βροχή και ήρθε μία μπόρα!.. Ντιλούβιο...

ΧΡΗΣΤΟΣ: Μήπως είδες πουθενά τή Μαρούλα;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Στρεφόμενος υπερφρόνας): Έσύ άλλη δουλειά να μην κάνης παρά να ρωτᾷς γιά τή Μαρούλα.

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ίκετευτικῶς): Πές μου, σέ παρακαλῶ.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Τί τήν θές;

ΧΡΗΣΤΟΣ: Ξέρεις ποῦ εἶναι;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Τώρα εἴμαστε ἐδῶ ἀντάμα καί μουῦδωκε μάλιστα κ' ἔφαγα ἓνα γλυκό.

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ἐμβρόντητος): Ἐσένα;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ναί, μά τί γλυκό; Σπουδαῖο!.. πάστα φρόλα!

ΧΡΗΣΤΟΣ: Δέν τῶφαγ' ἐκείνη;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ἄφου τῶφαγα ἐγώ!

ΧΡΗΣΤΟΣ (Περίλυπος καί τό πινάκιον ρίπτων κατά γῆς): "Ω, ποῦ νά σέ φάγη ὁ Χάρος!

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Εἴρων): Γιατί, μωρέ Χρῆστο, νά μή φάγω κ' ἐγώ ἓνα γλυκό ἀπό τό χέρι τσῆ Μαρούλας;

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ἄδων):

"Α, τί προδοσία,
τί φρικτή ἀπάτη,
τό γλυκό νά φτιάνω
γιά τή Μαρουλιῶ,
ἄχ καί νά τό δίνῃ
στόν ἀμαξηλάτη,
ῶχ, καί νά μέ ρίχνῃ
μέσ στό μακελειό!

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Ὁμοίως):

Τί γλυκό, βρέ Χρῆστο,
ἦτανε κ' ἐκεῖνο,
τέτοιο κάθε ἡμέρα
φτιάνε τραγανό
καί, παρόλ, σοῦ λέω,
θά τό καταπίνω
καί θά βρίσκῃς πάντα
πίατο ἀδειανό.

(Τό ᾄσμα ἐπαναλαμβάνεται ἐν διωδίᾳ).

Σκηνή ΙΣΤ'

Οἱ ἀνωτέρω, Νικόλας καί εἶτα Θανάσης

ΝΙΚΟΛΑΣ (Εἰσερχόμενος ἀριστερόθεν): Βρέ παιδιά, τά μάθατε;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Τί;

ΝΙΚΟΛΑΣ: Ὁ πατέρας τῆς Μαρούλας ἔχει μιά πέτρα ποῦ ἀξίζει τρεῖς χιλιάδες δραχμές.

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ἀναηδῶν): Τρεῖς χιλιάδες;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Ὁμοίως): Μωρέ γιά μίλιε καλά.

ΝΙΚΟΛΑΣ: Μά τήν Παναγία! Νά, τώρα τάλεγαν ὁ ἀφέντης μέ τό Φαρόπουλο, κ' ἔλεγε μάλιστα ὁ ἀφέντης ὅτι πῶς μετάνοισε πῶς δέν τοῦδωκε παραπάνω ἀπό τίς τρεῖς γιά νά τήν πάρῃ.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Σύννους): Τρεῖς χιλιάδες δραχμές!

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ἰδία): Ἄντιο, Χρῆστο... τώρα πιά τῆς εἶσαι ἀπό ντιπ ἄχρηστος!

ΘΑΝΑΣΗΣ (Εἰσερχόμενος διά τῆς μεσαιᾶς θύρας): Ἄμ' ποῦ νά σᾶς τά πῶ γιά τή Μαρούλα.

ΝΙΚΟΛΑΣ: Τί νά μᾶς τά πῆς, ποῦ τά ξέρουμε.

ΘΑΝΑΣΗΣ: Τώρα δά εἴμαστε μέ τό Γιώργη καί μᾶς τάλεγε ἡ ἴδια. Νά νύφη μιά φορά.

ΝΙΚΟΛΑΣ: Τό χωρατεύεις;

ΧΡΗΣΤΟΣ (Στένων βαθέως): Ἄχ!

ΘΑΝΑΣΗΣ: Τί ἔχεις, Χρῆστο;

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ἀνερχόμενος καί εἰς τό μαγειρεῖον εἰσερχόμενος): Ἐ, ἔχω κ' ἐγώ τά δικά μου.

Σκηνή ΙΖ'

Οἱ ἀνωτέρω, πλὴν τοῦ Χρήστου καί εἶτα Ἄντωνης

ΘΑΝΑΣΗΣ: Πολύ σηκλετισμένο τόν βλέπω τό Χρῆστο, βρέ παιδιά· μά δέν τόν ἀγαπάει καθόλου ἡ Μαρούλα;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Στρίβων τόν μῖστακά του): Κατά πῶς φαίνεσθαι.

ΝΙΚΟΛΑΣ: Τόν κακομοίρη!

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Γελῶν): Καί νά ἰδῆς, μωρέ μάτια μου, γλυκά ποῦ τσῆ κάνει!

ΘΑΝΑΣΗΣ: Ἐτσι ἔ;

Τό Κομειόγλλω Β'

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Ύδων ἐν διωδία μετὰ τῆς Μαρούλας*):

Τώρα, ναι, μέ τέτοια προίκα
εἶναι, εἶναι τεφαρίκι,
τώρα εἶναι ὅλη γλύκα
καί στόν Κωσταντῆ ἀνήκει!..

ΜΑΡΟΥΛΑ: Τώρα πού μυρίσθη προίκα
τοῦρχομαι καλά, μέ θέλει,
φέρνει βόλτα σάν τή σφήκα...
ὅπου τριγυρνᾷ στό μέλι.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Θά τήν πάρω.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Δέν τόν θέλω.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Τήν λατρεύω!..

ΜΑΡΟΥΛΑ: Τόν γελῶ!..

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Νοιώθω μέσα μου φουρνέλο!

ΜΑΡΟΥΛΑ: Χάχ, ἄχ, ἄχ, ἄ! τόν τρελλό!

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Μειδιῶν*): Θυμᾶσαι, Μαρούλα μου, πρὶν πού μοῦ
ἔλεγεσ νά παντρευτῶ;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Ἀναλαμβάνουσα τὴν ἐργασίαν τῆς*): Τό θυμᾶμαι, Κω-
σταντῆ!..

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Χαριεντιζόμενος*): Ἐ, μοῦ βρίσκεις μία νύφη;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Μειδιῶσα*): Μπά! καί πῶς τόπαθες;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Νά... Μαρούλα μου, συλλογίστηκα πῆλιο ὕστε-
ρης, κ' ἠῆρηκα, πῶς ἐμεῖς οἱ καρροτσέρηδες πρέπει νά ζοῦμε
πάντα ζευγαρωμένοι... νά! πῶς νά στό πῶ... οὔνα σπέτσιε, ἓνα
ζευγάρι ἄλογα ταιριαχτά... ἐπήρες κάβο;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Εἰρωνικῶς*): Τόν καημένο τόν Κωσταντῆ, ζευγαρω-
μένος!..

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ἐ λοιπόν, μοῦ βρίσκεις;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Σοβαρά*): Γιατί ὄχι;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Μά νά θάλλης τά δυνατά σου...

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Μειδιῶσα*): Πῶς τήν θέλεις; Ξανθῆ, μελαχροινῆ;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Μελαχροινῆ καί νόστιμη, γλυκειά σάν τό πε-
πόνι.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Κοντῆ, ψηλή;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ἐπάνου κάτου σάν καί σένανε.

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Χαριεντιζομένη*): Τότενες τί πᾶμε μακρύτερα; Ἐγώ
δέ σοῦ κάνω;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Ζητῶν νά τήν ἐναγκαλισθῆ*): Ἄκοῦς ἐκεῖ, λέει.

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Αἴρουσα τό σίδηρον ὀργίλιος*): Κάτω τά χέρια, γιατί
ἔ, τρῶς τό σίδερο στό κεφάλι.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Ἐκπληκτος*): Μαρούλα μου.

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Μειδιῶσα*): Καί ἀπό πότε ἔγινα, Μαρούλα σου,
παρακαλῶ;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Ἀναπηδῶν*): Ἐ;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Εἰρωνικῶς*): Τά στεφάνια ἔχουν ἀγκάθια, Κωσταν-
τῆ μου... μονάχα ὁ παράσ εἶναι λουλουδέσιος!..

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Ἰδία κατερχόμενος*): Ἄ, τήν ἀλητήρια, σάν Μα-
ριάτα μοῦ τό κράτησε...

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Ἰδία*): Ἄχ, γιατί νάχω αὐτούς τούς παράδες!..

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Τό ξέρω, Μαρούλα μου, πῶς ἔχεις τρεῖς χιλιάδες
δραχμές; μά ἐγώ δέν τό κάνω γιά τοῦτο. Τί, μέ τρεῖς χιλιάδες
θά γίνω μπαγκιέρης;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Ἰδία κατερχομένη*): Νά λήη ἀλήθεια;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Μετ' ἀγάπης*): Ἐσένανε ἐγώ θέλω, ἐσένανε πού
ἀξίζεις, μά τή Μυρτιδιώτισσα, ὀλόκληρο βασίλειο, πού εἶσαι
μία τζόγια, καί ὄχι τσῆ παράδες σου ἔτοῦτα τά κάνουνε οἱ
λιμοκοντόροι, μά μεῖς οἱ καρροτσαραιῶι ποτέσ μας.

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Ἰδία*): Σάν νά εἶναι δακρυσμένο τό μάτι του.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Νά, ὅπως εἶσαι τώρα καί χωρίς λεφτό σέ παίρ-
νω, φτάνει νά μέ θέλῃς.

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Μόλις συνέχουσα τὴν χαράν τῆς*): Τό λές μέ τήν καρ-
δια σου, Κωσταντῆ;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Ποιῶν τό σημεῖον τοῦ σταυροῦ*): Μά τόν τίμο
σταυρό, Μαρούλα μου, γιατί θά σέ γελάσω;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Κροτοῦσα τὰς χεῖρας*): Τότενες ἐγώ εἶμαι δική σου,
πὺ τό θέλῃ κι ὁ πατέρας.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Περιπτυσσόμενος αὐτήν*): Ἄχ, Μαρούλα μου!

ΜΑΡΟΥΛΑ (Άδουσα):

Ποιός, Κωσταντή μου,
μπορεί νά ψάλη
μιά εὐτυχία
τόσο μεγάλη!
Ποιός τ' ὄνειρό μας
θά τραγουδήση
πού ταιριασμένο
πάντα θά ζήση;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Όμοίως):

Βάλε τ' αὐτί σου
ἐδῶ γιά χάσι
καί ἡ καρδιά μου
δές πῶς δουλεύει...
"Αχ, κάθε κτύπος
σου τό φωνάζει
πῶς σ' ἀγαπάει,
πῶς σέ λατρεύει.

ΜΑΡΟΥΛΑ: "Αχ, Κωσταντή μου...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: "Αχ, Μαρουλιώ μου...

ΜΑΡΟΥΛΑ: Σ' εἶσ' ἡ χαρά μου...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Σ' εἶσ' ἡ ζωή μου...

ΜΑΡΟΥΛΑ: Κώστα μου, ζήσε μέ τά φιλιὰ μ'!

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Μάρω μου, σβήσε στήν ἀγκαλιά μ'!

ΧΡΗΣΤΟΣ (Εἰσερχόμενος ἀριστερόθεν καί μένων ἔκθαμβος): "Ω!

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Άνερχόμενος μετά τῆς Μαρούλας): Μωρέ μᾶς
μπλέξανει!.. Πιλάλα!..

ΧΡΗΣΤΟΣ (Πίπτων ἐπί ἐδωλίον ἐνεός ἐνῶ ἡ Μαρούλα καί ὁ Κω-
σταντής τρέπονται εἰς φυγήν): "Α...

(Πίπτει ἡ Αὐλαία.)

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

Ἡ αὐτή τῆς σκηνῆς διασκευή ὡς ἐν τῇ πρώτῃ πράξει.

Σκηνή Α'

*Γιώργης ἐρείδων τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης καί
Νικόλας καθήμενος ἐπ' αὐτῆς*

ΝΙΚΟΛΑΣ: "Ἐτσι πού λές... τήν παίρνει ὁ Κωσταντής, καί μέ
τρεις χιλιαδοῦλες, ἂν ἀγαπᾶς, πού ἀξίζει ἡ πέτρα τοῦ πατέρα
της...

ΓΙΩΡΓΗΣ: Ἐτελείωσε λοιπόν;

ΝΙΚΟΛΑΣ (Κατερχόμενος): Ἄφου παράγγειλε καί τά βιολιά νάρ-
θοῦν γιά νά χορέψουμε... Νά ἰδοῦμε ὅμως ἂν θά μᾶς ἀφήση ὁ
ἀφέντης ἔπειτα ἀπό τό ξύλο πού ἔπεσε...

ΓΙΩΡΓΗΣ: Ἄμ' δέν τόν εἶδα ἐκεῖνον τόν Σταμάτη πῶς τόν ἔκανε
ὁ Θανάσης;

ΝΙΚΟΛΑΣ: Τόν Ἄντωνη τόν εἶδες;

ΓΙΩΡΓΗΣ: Τί, τόν χτύπησαν κι αὐτόν;

ΝΙΚΟΛΑΣ: Δέν τόν ἔδειρε ὁ Χρήστος;

ΓΙΩΡΓΗΣ: Τόν ἔδειρε;

ΝΙΚΟΛΑΣ: Ἄλύπητα.

ΓΙΩΡΓΗΣ: Μωρ' τί λές;

ΝΙΚΟΛΑΣ: Τοῦσπασε τή μύτη, τοῦ ἐπρηξε τό μάτι, τοῦ ἄνοιξε
τό κεφάλι... τέλος πάντων τόν ἔκανε παστόψαρο...

ΓΙΩΡΓΗΣ: Γιατί;

ΝΙΚΟΛΑΣ (Εἰσερχόμενος εἰς τό μαγειρεῖον): Στάσου ν' ἀνάσω τό
τσιγάρο μου κ' ἔρχομαι νά στά εἰπῶ.

ΓΙΩΡΓΗΣ: Τόν καημένο τόν Ἄντωνάκη... ἄχ, ἐμεῖς οἱ δύο τά
τραβοῦμε ὅλα ἐδῶ μέσα.

Ο μουσικός τής «Τύχης τής Μαρούλας» Ανδρέας Σάιλερ. (Θ.Μ.)

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Σωστό, κύρ Χρήστο!..

ΧΡΗΣΤΟΣ (Αδων):

Έτσι τ'όφερν ή μοίρα
τόν κύρ μάγερα νά κάνης
κότες, πίττες νά τής φτιάνης
καί χυλόπιττες νά τρώς!

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Όμοίως):

Σέ λυπούμαι, κακομοίρη,
μ' άμαξάς άφου δέν είσαι
άδικα παραπονείσαι,
δέν αξίζεις για γαμπρός!

ΜΑΡΟΥΛΑ (Κατά τήν επανάληψιν έν τριωδία):

Έχεις δίκιο, δέ σοϋ λέω...
άπ' τόν τέντζερε μέ χάνεις,
μά τόν Κώστα τί τόν κάνεις
πού φωνάζει: Βάρδα 'μπρός!

ΧΡΗΣΤΟΣ (Στένων): Έ, τί νά γίνη;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Πασιέντσα, κύρ Χρήστο μου...

ΧΡΗΣΤΟΣ: Έγώ άμα ένοιωσα πώς σέ σένα είχε δλη της τήν
αγάπη δοσμένη, έπήρα τήν άπόφασί μου νά φύγω, μά πάλι δέ
πούκανε καρδιά. Τώρα πού μ' έβγαλε ο άφέντης, τώρα θά πάρω
τά μάτια μου και δέ θά μέ ξαναϊδήτε πιά!

ΜΑΡΟΥΛΑ (Περίλυπος): Φεύγεις, Χρήστο;

ΧΡΗΣΤΟΣ (Στένων): Έχε γειά, Μαρούλα. (Απομάσσων τά δά-
κρυλά του και διά τής θύρας του βάθους εξερχόμενος.) Και πάντα
μαζί σου νάναι ο Θεός.

Σκηνή Ε'

Οί άνωτέρω, πλήν του Χρήστου και είτα Λινάρδος

ΜΑΡΟΥΛΑ (Υπόδακρυς): Τόν καημένον!

Τό Κομειόγλινο Β'

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Έν θυμῷ): Για νά σοῦ εἰπῶ, ἐμένα θά πάρης ἢ αὐτόνε;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Δέν εἶδες; Ἔκλαιε.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Υψῶν τοὺς ὤμους): Καί σάν ἐκλαιε τί νά τοῦ κάνω ᾄω; Μή σώση κ' ἐκλαιε. (Στρίβων τόν μύστακά του.) Ἄς ἦταν ὁμορφος καί γαρπόςος σάν κ' ἐμένα νά τόν ἀγαποῦσες.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Εἰσερχόμενος ἀσθμαίνων): Μαρούλα, πού εἶσαι;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Πατέρα!

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Υποκλίνων ἐδαφιαίως): Πολλά τά ἔτη σου, τσύρ' στρατηζέ!..

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Γελῶν): Τώρα ναί, τώρα εἶμαι ἀρχιστράτηγος!

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ποιόν λές στρατηγό, πατέρα;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Τήν ἀφεντιά του.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ἄπό δῶ εἶναι ὁ Κωσταντῆς ὁ ἀμαξάς.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ἄμαξάς;..

ΜΑΡΟΥΛΑ: Βέβαια.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Σταυροκοπούμενος): Μέγας εἶσαι, Τσύριε, τσαι θά μαστά τά ἔργατά σου! Ἄμ' ἄτσεινος ὁ ἄλλος μέ τά χρυσά γαλιόνια;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ποιός; Ὁ Σταμάτης ὁ πορτιέρης;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Μπουρλοτιέρης, ναῖσσε.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Καλέ, πορτιέρης... πού ἀνοίγει τήν πόρτα.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Πορτιέρης;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Βέβαια.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Ὁμοίως): Νήσθητι μ', Τσύριε, ὄντας ἔρθ' τσ' ἐν τ' βασ' λεία σ'! Ἄμ' ὁ ἄλλος μέ τά δύο φτηρά ἀπό πίσ';

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ὁ Νικόλας, ὁ καμαριέρης;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Καμαριέρης;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Βέβαια.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Ὁμοίως): Τσύριε τῶν Δυνάμεω μέ θυμό Γιαννιοῦ! Νά μέ συχωρέστενε, θρέ ἀδερφέ, ἡγῶ σᾶς πῆρα γιά ἀφεντάδες, νά μέ συχωρέστενε...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Μπά! τί λόγος!

ΜΑΡΟΥΛΑ: Καί τώρα πού εἴμαστ' ἐδῶ μονάχοι, ἄς τό ποῦμε τοῦ πατέρα...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Μετά περιεργείας): Τί; τί; τί πράμα;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ἐμεῖς, κύρ Λινάρδε μου, μέ τήν Μαρούλα ἀγαπιούμαστε ἀπό χτές... μαθές ἀπό χρόνια τώρα... καί ἂν εἶναι μέ

τήν εὐχή σου νά τήν πάρω γυναίκα...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Περιχαρῆς): Τί; Γυναίκα; Μωρέ μίλιε καλά, πηδί μ'; Γυναίκα εἶπες; Νά τήν παντρευτῆς;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Βέβαια! μοῦ τήν δίνεις;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ἄκούς ἔτσει, πηδί μου, τσαι μ' ἀρωτᾶς; Τσή δέ τήν παίρνεις; Γυναίκα εἶπες; Τσή μέ τά δύο μ' τά χέργια νά στήνε δώσω... τσαι πού μπορῶ νά βρῶ ἡγῶ καλλίτερο γαμπρό ἂπ' σένα;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Εὐχαριστῶ, κύρ Λινάρδε.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Τσαι πούθεν εἶσαι;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Μετά στόμφου): Ἄπό τή Ζάκυνθο... μέσ' ἀπό τήν Μπόχαλη.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Περιπτυσσόμενος αὐτόν): Ζακυθινός; Νησιώτης νά ποῦμε; ἔ, νά μοῦ ζήσης, γαμπρέ μ'...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Εὐχαριστῶ, κύρ Λινάρδε.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Μωρ' χαρά πού θά στήνε πάρ' ἡ μάνα τσ', ὄντας θά τσ' τό μολογήσω.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ἐννοεῖται... σιγουραμέντε.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ἐγῶ λέω μάλιστα νά πᾶμ' ἔτσει κάτ' νά κάνουμε τό στεφάνωμα.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Πού νά πᾶμ' ἐκεῖ; Καλ' ἐδῶ νά γίνη καί σύντομα κι ὄλας... Αὔριο ἂν θέλη ὁ Θεός.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Αὔριο;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Αὔριο, βέβαια.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ἄς εἶναι τσή σήμερα στρατηζέ μ'... μέ συμπάθειο... Κωσταντῆ μ' θέλ' νά πῶ...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Ἰδία τρίβων τὰς χεῖρας): Μία τζόγια τά κατάφερα...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Ἄδων):

Ποιός νά μοῦ τόλεγε, Μαρούλα μου,
σάν ξετσίνησ' ἀπό τό χωριό,
πώς θά σοῦ δώσω τήν εὐχούλα μου
νά σέ δῶ ταχιά τσουρά Μαριώ.

Πᾶνε γιά πάντα τώρα οἱ μπουγάδες
εἶσαι ἀφέντρα. ἔχεις τό δικό σου,

θά σέ ζηλέβουν ούλες οί τσυράδες
 όντας θά θγαίνης μέ τό σύνζυγό σου.

"Ωχ, τί θά γίνη κάτω σά θά πάμε
 μέ τά βιολιά θά μπαίνουμε τρεχάτοι,
 τσ' άπό τά σπίτια όθε θά περνάμε
 ούλοι θά λένε: Τουτοί είναι... νάατοι!

(*Άρχεται τής όρχήσεως όμόνος έν χαρᾶ κύκλω τής τραπέζης.*)

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Χορεύουσα*): Έμπρός, Κωσταντή...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Μά τί χορός είν' έτοϋτος; έγώ δέ ξέρω... άν θές
 καμμία πόλκα, κανένα θάλσι.

ΜΑΡΟΥΛΑ: "Έλα τώρα...

(*Ό Λινάρδος καί ή Μαρούλα χορεύουσιν επί τινα λεπτά έντεϋθεν
 τής τραπέζης τό Μαυρογεμενί, ένῶ ό Κωσταντής τούς παρατηρεί
 άναφωνῶν συχνά πυκνά: «Γειά σου, άφέντρα μου, γειά σου,
 λιόντρα μου!».*)

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Πίπτων έξησθενημένος επί έδωλίου*): Παιδιά μου...

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Τρέχουσα πρός αὐτόν*): Τί έχεις, πατέρα;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Όμοίως*): Κύρ Λινάρδε!..

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Υποτραυλίζων*): "Άχ, πῶς έξαλίστηκα...

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Λαμβάνουσα ποτήριον ύδατος όπερ έφερεν ό Κωσταν-
 τής καί ραντίζουσα τόν Λινάρδον*): Μά γέρος άνθρωπος νά θέλης
 νά χορεύης σάν κ' έμάς.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Δέν είν' αυτό, πηδί μου, γιατί πού μου θγαίνει
 έσείς σάν θαλθῶ έγώ, τσ' άς είστε τσαί δύο... Έτσείνο τό μπου-
 ρο πού μουδωτσε τ' άφεικό σας, έτσείνο μου άνακάτεψε τά
 τζιέρια μου, τσαί μουφερε τό στομάχι μου στό λαρύντζι μου
 άπάνου.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Σοϋ έπέρασεν ή ζάλη;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Εϋχαριστώ, πηδί μου... σάν καλλίτερα είμαι... Έ
 γλέπεις, ήταν τσ' ή χαρά...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Βέβαια, βέβαια...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Έγειρόμενος*): Τώρα, έσύ, Μαρούλα μ', νά θάλης τό
 δυνατά σ', γιατί χαθήκαμε... Η πέτρα είναι ψεύτισα...

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Έκπληκτη*): Ψεύτικη;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Έμβρόντητος*): "Έ;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Σείων τήν κεφαλήν*): Ψεύτισα, μαθές.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Ίδιά ένός*): "Ά, έτούτη είναι κακή πετριά!

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Τόμου σ' άφησα τά πολλήωρα μέ ούλη 'τσεινη τή
 βροχή, πού λές τσ' άνοιξαν οί καταρράχτες τ' ουρανοϋ... πήγα
 τσ' ήϋρηκα κάτι πατριώτες μας τση γ' οί τρεις μέ μία καρρό-
 τσα, ένα λιοντό, πήγαμε σέ κάτι μαγαζά, τση σέ μεριτσοί νοι-
 κοτσυραίοι πού ξέρ'νε άπό πέτρες, μά όπου τσ' άν τ'ν έδειξα,
 Μαρούλα μ', μέ τά γέλια μ' έπαίρναν. «Τσύρ Λινάρδο», μουλε-
 γαν, «όχι τρεις χιλιάδες δέν άξίζει, μά μηδέ τρεις δραχμές».

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Περίλυπος*): Τί λές, πατέρα;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Είναι άπό 'τσεινες, λέει, πού φτιάνουν στήν
 Φραγτσιά, τσ' ήδῶ άκόμα, τση μοιάζ'νε, λέει, σάν παλαιϊτσές.
 «Βρέ, ήγώ τήν ήϋρηκα στ' άμπέλι μ'» τσ' λέω... «Τίποτας»,
 λέει, «είναι ψεύτισα!».

ΜΑΡΟΥΛΑ: Τί κρίμα!

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Τσ' ήλεα νά πιάσω καμμία τρακοσαριά δραχμές!

"Άχ, τί μ' καμ' έτσείνος ό πάηδρος; νά μέ γελάση τση νά μέ
 στείλη στ'ν Άθήνα νά ξοδιάσω τά μαλλιά τσ' τσεφαλής μ', τσ'
 νά φάω ούλη τή βροχή παρπανιστή! "Άχ, τό σουρτουτση 'ντά
 έχω νά τ' κάνω σάν έρθ'νε οί εκλοζές. Θά φάη μαυρο κ' τση νά
 πάη γόνα. Στά μαυρα θά ντυθῶ τσ' όλάτσερος θά μῶ μέσ στ'ν
 κάλπη τ', νά τ' δείξω ήγώ πῶς γελᾶνε τσ' άθρώποι.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Κύρ Λινάρδε μου, πολύ σκοϋρα τά γλέπω τά
 πράματα.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Διατρέχων τήν σκηνήν*): Σκοϋρα, πηδί μ', σκοϋρα.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Ίδιά*): Αυτό δέ μ' άρέσει όλως διόλου καί χρειά-
 ζεται άτεντζιονέ!..

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Μωρ' τί θουίδι πού ήμ'νε νά μήν τήνε δώσω τ'
 άφεικού σας πού μέ παρακάλιε...

ΜΑΡΟΥΛΑ: Καί τώρα;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Τώρα, Μαρλιώ μ', νά τστυτάξης νά θάλης στό χέρι
 τ' άφεικό σ'... Νά πᾶς νά τ' πής παστρικά τσ' όγλήουρα, νά
 μάς δώση τσ' τρεις χιλιάδες... ξέρεεις έσύ...

ΜΑΡΟΥΛΑ: Τί; Νά γελάσω τόν άφέντη μου;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Νά τόν γελάσης, λέει; Κά δέ μουδωτσε μοναχός τ'
 τρεις χιλιάδες; Αυτόινες γυρεύω τώρα τσ' ήγώ... Νά, δός τ'

τσή τήν πέτρα.

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Αποποιουμένη νά λάβη αὐτήν*): Καλά, μά είναι ψεύτικη.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ὀργιζόμενος*): Μά διαόλου θηλ'κό, γι' αὐτόνε εἶνη ἀληθινή· τί σ' νοιάζει ἡσένα;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Δέν κάνω τέτοιο πράμα ἐγώ, πατέρα, καί δέν πάω νά γελάσω τόν ἄνθρωπο πού τρώγω τό ψωμί του.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Δυσανασχετῶν*): Βρέ κουτή! τί κάθεσαι καί λές; Ἐσύ δέν κάνεις, γλέπω, γιά ἀρχαιολόγος.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Μίλα τσαί σύ, Κωσταντῆ μ', γιὰ αὐτοῦνη ἔχει χαμένα τό μυαλό τ' μυαλοῦ τσ'.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Τί σέ γνοιάζει ἔσένανε πώς εἶναι ψεύτικη, σάν ἐκειός εἶναι στούμπιτος καί τήνε θέλει γιά τρεῖς χιλιάδες; Γιὰ νά μή τοῦ τήνε δώσης;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Κωσταντῆ, μή μοῦ λές νά κάνω τέτοιο πράμα. Κάλλιο νά τρώγω ψωμί κι ἐλιές, μά ψέμα δέ λέω.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Βρέ, πηδί μ', τοῦτες οἱ τρεῖς χιλιάδες εἶν' ἡ προίκα σου, τοῦ κατάλαβες γιά ὄχι;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Μά νά γελάσω τόν ἀφέντη μου!..

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ἐξω φρενῶν*): Κά μωρ' ἀντίχριστη. (*Ποιῶν ταχέως τό σημεῖον τοῦ σταυροῦ.*) Θεέ μου συχώρεσέ μ'... (*Στρεφόμενος πρὸς τήν Μαρούλαν.*) Αὐτός δέ μᾶς γελάει ὄντας μᾶς λήη πῶς εἶνη ἀληθινή, τσαί εἶνη ψεύτισα;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Σταθερῶς*): Δέν πάω, πατέρα, δέν τό κάνω, ποτέ, ποτέ!

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Διατρέχων τήν σκηνήν ἐν ὀργῇ*): ὦ! πού νά μέ πάρη ὁ Σατανάς... τσ' ἐκολάστηκα... τί ἤθελα ἡγώ νά τσ' τό πῶ...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Ἄδων*):

Γιά νά θάλουμε στήν τσέπη
τρεῖς χιλιάδες, πρέπει, πρέπει
κι ἡ Μαρούλα νά θελήση
τόν ἀφέντη ν' ἀπατήση...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Πρέπει, πρέπει, μά δέ θέλει.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Πῶς; γιὰτί; καί τί τήν μέλει.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Νά, δέ θέλει, Κωσταντῆ.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Μά γιὰτί;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Νά, γιά τ' ἀντί!..

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Ἄδουσα ἐν τριωδία*):

Ἄχ, τό νοῦ μου θά τόν χάσω
πῶς μπορῶ νά τόν γελάσω;
Κ' ἔτσι στά καλά νά πάγω
τόν παρά του νά τοῦ φάγω.

Ἄκου λόγια, πρέπει, λέει,
κι ὄλ' αὐτός, αὐτός τά φταίει,
μά, ψυχῆ μου, Κωσταντῆ,
δέν τό κάνω, γιά τ' ἀντί.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Κύτταξε καλά νά τήνε κάνης νά τοῦ τήνε δώση γιά τρεῖς χιλιάδες, γιὰτί... μιλημένα τιμημένα, δέν τήν παίρνω γιά γυναίκα.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ἐχεις δίτσιο, πηδί μ', ἔχεις δίτσιο, μηδ' ἡγώ δέν τήνε παίρνω, ἡδῶ θά τήν ἀφήσω νά ταγκιάση, νά ψοφήσ'... γιά νά θάλη γνῶσι...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Σύμφωνοι, ἡ τρεῖς χιλιάδες, ἡ...

Σκηνή ΣΤ'

Οἱ ἀνωτέρω, Παγκράτης

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Εἰσερχόμενος ὀργίλος*): Θανάση; Πού εἶναι ὁ Θανάσης; Πήγαινε, Κωσταντῆ, νά τοῦ εἰπῆς νά ἔλθῃ ἐδῶ στή στιγμή, καί φώναζε καί ὄλους τοὺς ἄλλους ὑπηρέτας ἐδῶ.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (*Ἐξερχόμενος*): Δελέγκου, ἀφέντη!

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Διατρέχων τήν σκηνήν*): Ἄκους ἐκεῖ νά ξυλοκοποῦνται σάν νά ἦσαν στήν ταβέρνα. (*Βλέπων τόν Λινάρδον.*) Ἄ, γέρο, ἐδῶ εἶσαι σύ; (*Πλησιάζων αὐτόν ἡπίως.*) Ἄ, τί ἀπέκαμες μέ

τήν πέτρα, τήν ἔδειξες σέ κανένα;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ἐξάγων ἐκ τῆς ζώνης τό μανδήλιον καί δίδων αὐτῷ τήν πέτραν*): Ἄφετκό μ', εἶνη οὐλή διτσή σου...

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Λοιπόν μοῦ τήν ἀφήνεις γιά τρεῖς χιλιάδες;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ναῖστσε, τρεῖς, τσ' αὐτό γιά χατίρι σ'...

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Παρατηρῶν αὐτήν*): Τί ὠραία πέτρα!

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ὠραία λέει; Ἄμ' τσ' τό π'λί ἀχαμνό 'ναι;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Ἰδία*): Ἄ, τί ἔκανε ὁ πατέρας μου!

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Βλέπων ὅτι ἡ Μαρούλα δυσανασχετεῖ, νεύει αὐτῇ κρυφίως νά σιωπήσῃ, δάκνων τόν δάκτυλον καί ἀπειλῶν αὐτήν ὅτι θά τήν ἐκδώρῃ*): Δέν εἶδα ἄνθρωπο, π' νά μήν πῆ πῶς δέν εἶνη τζοθαῖρι.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Ἐτσι ἔ;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ἄδων ἐν διωδίᾳ*):

Μιά τέτοια πέτρα, σιόρ Παγκράτη,
δέ θά τήν εὔρης ὅπου σταθῆς,
μιά τέτοια πέτρα σοῦ λέω κράτει
καί τό Λινάρδο θά θυμηθῆς.

Ἡ Ἄντρος ὄλη, σιόρ Παγκράτη,
ἀπό πετράδια εἶναι γεμάτη.
μά στό νησί μας ὄλο, δέ βρῆκα
μιά τέτοια πέτρα, μιά τέτοια ἀντίκα.

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Ὁμοίως*):

Ἄχ, πῶς νά κάνω, θά τόν γελάσῃ,
θά τοῦ τήν δώσῃ γι' ἀληθινή
αὐτή 'ναι πέτρα γιά τό φαράσι
καί τί θά γίνω σά θά φανῆ.

Τίς τρεῖς χιλιάδες ἂν θά κερδίσῃ
μά ἡ τιμή του μ' αὐτές θά σθῆσῃ,
κ' ἐγώ δέν πρέπει νά τόν ἀφήσω,
γιατί 'ναι ψέμα καί πῶς θά ζήσω.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Θαυμάζων*): Πολύ, πολύ ὠραία!

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Δειλῶς*): Κύριε, μέ συγχωρεῖτε... μά δέ θέλω νά γελαστήτε, ἡ πέτρα εἶναι ψεύτικη.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ἰδία ἐν ὀργῇ*): Ἄ, τή στούλα!

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Ἀπορῶν*): Πεύτικη;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Μάλιστα.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Πῶς εἶναι δυνατόν;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Συνεσταλμένη*): Ὅπου καί ἂν πῆγε ὁ πατέρας μου τοῦ εἶπαν πῶς εἶναι ψεύτικη στενοχωρημένος καθώς ἦτανε, ἦρθε νά σᾶς τήν δώσῃ γι' ἀληθινή· μά αὐτό, κύριε, ἐγώ θά τό εἶχα θάρρος στή συνειδήσή μου. Ἐπρεπε νά σᾶς τό εἰπῶ, καί σᾶς τό εἶπα.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Τῷ Λινάρδῳ ἐν ἀπορίᾳ*): Σοῦ εἶπαν ὅτι εἶναι ψεύτικη;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ἀποβάλλον περίτρομος τό φέσιόν του καί κλαυθμυρίζων*): Δέ φταίω ἡγώ, ἀφετκό μ', δός μου ὅ,τι θές τσή πάρ' την. Φτωχός ἄθροπος εἶμαι οὐ καημένος. Τρακόσιες δραχμές μοῦ πανε στήν Ἄντρου πῶς μπορῶ τά τήν π'λήσω. Τί ξέρω ἡγώ; Μπᾶς τσ' εἶμαι χτίστης; Ἡγώ τ'ν ἠύρηκ', ἀφετκό μ'.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Τόσον ἠπατήθην λοιπόν; Εἶναι ἀδύνατον· πρέπει νά τήν παρατηρήσω διά τοῦ φακοῦ.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ἦ κακοῦ... Λές τοῦ λόγου σου, ἀμ' ἡγώ ποῦκανα τόσα ἔξοδα οὐ καημένος; Ποῦφαγα τσ' ὄλη τή βροχή τσή γίνηκα λούτσα!

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Ἀνερχόμενος*): Μή φύγῃς, περίμενε.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ἀκολουθῶν αὐτόν*): Ὅχι, ἀφετκό μ', δέ φεύγου... μά δέ φταίω ἡγώ... ἦτσεινος ὁ πάηδρος οὐ ἀναθεματισμένος φταίει, ἦτσεινος μ' τᾶκανε οὔλα.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (*Ἐξερχόμενος σύννους*): Περίεργον!

Σκηνή Ζ'

Λινάρδος, Μαρούλα καί εἶτα Κωσταντῆς

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Κατερχόμενος ὀργίλος*): Εἔρεις τί θές ἡσύ τώρα; Νά σ' πιάσω ἀπ' τά μαλλιά τσή νά σέ σκουντουπίσω χάμ' σά χταπόδι... αὐτό θές.

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Φεύγουσα τήν δίωξιν τοῦ Λινάρδου*): Πές μου ὅ,τι θέλεις, πατέρα· ἐγώ ἔτσι ἔπρεπε νά φερθῶ.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Βρέ αδερφούλη μ', είχα μιάν πέτρα π' άξιζε καθώς μουπαν στην πατρίδα τρακόσες δραχμές, είχε τσ' ένα π'λί άπάνου.

ΧΡΗΣΤΟΣ: Πλοϊόν;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Υψών τούς βραχίονας έν είδει πτερών*): Π'λί, π'λί, π'λί!

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Έννοών*): "Α! ά! πουλί!..

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Έρχομ' έδω, τή βλέπει τ' άφεικό σας τσαί μου δίνει τρεις χιλιάδες.

ΧΡΗΣΤΟΣ: Τό ξέρω αυτό.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ήγώ ό π'τ'νόμαλος δέν τση παίρνω, μόν' πάω σέ κάτι δικούς μας κουϊμουντζήδες, τσαί μ' λένε πώς εϊνη ψεύτισα.

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Φαιδρυνόμενος*): Ψεύτικη!

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Πάρ' τ'νε τσ' λέω τόν'νες τουτ'νής, τσαί δός την στ' άφεικό σ', γιά νά μās δώση τίς τρεις χιλιάδες, τσαί ή τσυρά Μαρούλα, τί μ' κάνει λές;

ΧΡΗΣΤΟΣ: Τι;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Πάει, μουρέ μάτια μ', στ' άφεικό τσ', τσαί του λέει πώς εϊνη ψεύτισα.

ΧΡΗΣΤΟΣ: Έ, μά καλά έκανε, κύρ Λινάρδε, σάν τίμια κοπέλα πού εϊναι. Πώς; Νά γελάση τόν άφέντη της;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Έν εξάψει*): Μωρ' τί λές, αδερφέ τσ' έσύ; Τ' έχει νά κάν' ή τιμότη μέ τήν πέτρα, στό Θηό σου;

ΧΡΗΣΤΟΣ: Καλά έκανες, Μαρούλα μου. Έμένα και νά μή μου τδλεγαν θάλεγα πώς έτσι θάκανες.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ναϊστσε, μά τώρα θ' απομείνη στό ράφ'... ού γαμπρός δέν τήνε θέλει.

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Έκπληκτος*): Ό Κωσταντής;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ναϊστσε, φώς μου, αυτό τό λεβεντόπηδο.

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Φαιδρός*): Δέν τήν θέλει!..

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ήταν χαζήρι ούλα γιά νά γίνη ού γάμος αυτός αύριο. Τώρα τράθηξε τσ' αυτός χέρι, τσαί δέν του δίνω άδικο, μά τήν αλήθεια, γιατί τσαί δέν του δίνω τσαί τήν προίκα.

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Θλιβερός*): Γι' αυτό λοιπόν κλαίς, Μαρούλα;

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Έγειρομένη*): Όχι, δέν κλαίω γι' αυτό, κλαίω πού έφάνηκα κουτή και δέν ένοιωσα εκείνον πού μ' αγαπούσε από

έκείνον πού ήθελε νά μέ πάρη γιά τά λίγα χρήματα πού γιά μία στιγμή ή τύχη έγύρευσε νά μου χαρίση.

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Περιχαρής*): "Αν εϊναι γι' αυτό, Μαρούλα, έγώ πάντα εϊμαι ό ίδιος, κι αν σέ ήθελε ό Κωσταντής γιά τά χρήματά σου, έγώ σέ παίρνω και χωρίς τίποτε.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Έκθαμβος*): Μωρ', νά γαμπρός συφερτικός!

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Υπόδακρυς*): Πάντα ήσουν καλός μαζί μου, κύρ Χρήστο, και σ' ευχαριστώ.

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Άδων*): Μαρούλα μου, και πάλι τό εϊναι μου σου φέρνω κι αν δε σέ παίρνουν άλλοι πάλι έγώ σέ παίρνω.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Τι στέτσεις σάν κουνέλι τό στόμα σου πιά λύσ' το, ό Κώστας δε σέ θέλει πάρε τσ' έσύ τό Χρήστο.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Δέ θέλω πιά, πατέρα, άντρα ποτέ νά πάρω, έτσ' έγραψε μία μέρα ή μοίρα γιά τή Μάρα.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: "Αχ, θά μέ πās στόν τάφο μ' αυτό σου τό τσεφάλι, έγώ νά ιδής τί γράφω τσ' όχι τί γράφουν άλλοι...

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Έν τριωδία μετά των άλλων*): Μαρούλα μου, και πάλι... κτλ.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Όμοίως*): Τι στέτσεις σάν κουνέλι.... κτλ.

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Όμοίως*): Δέ θέλω πιά, πατέρα... κτλ.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Μόνος*): Είδες έτσει μία μούρη γαϊδουρινή τσαί τόντι...

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ίδια βλέπων τὴν Μαρούλαν, ἣτις ἀποποιεῖται νὰ λάβῃ τὸ παρά τοῦ Θανάση προσφερόμενον ποτήριον): Ἄχ, σάν δέν πίνῃ ἡ Μαρούλα στήν ὑγεία μου, τί τὴν θέλω ἐγὼ τέτοια ὑγεία!
ΠΑΝΤΕΣ: Ὁ ἀφέντης!

(Κρύπτουσιν ἐσπευσμένως τὰ ποτήρια, ὅσοι δέ φέρουσι τοὺς πῖλους τῶν ἀποβάλλουσιν αὐτοὺς καὶ ἴστανται πάντες μετὰ σεβασμοῦ.)

Σκηνή ΙΑ'

Οἱ ἀνωτέρω, Παγκράτης

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Σέ ἠπάτησαν, γέροντά μου, ὅσοι σοῦ εἶπαν πὼς αὐτὴ ἡ πέτρα εἶναι ψεύτικη.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Δειλῶς): Ναί, ἀφεικό μ', μέ πατήσανε, μά δέ φταίω ἡγώ... ἐτσεῖνος ὁ πάηδρος...

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Τὴν ἐξήτασα ἐγὼ καλά καὶ εἶδα πὼς εἶναι τοῦ Μνησάρχου.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Ἐμβρόντητος): Τ' μοιράρχου; Ὁχι, ἀφεικό μ', εἶνη διτισή μ', καταδιτισή μ' ἡγώ τ'ν ἠῦρηκα στοῦ ἀμπέλι μ'.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Εἶναι τοῦ Μνησάρχου, σοῦ λέγω ἔχει καὶ τὸ ὄνομά του ἐπάνω... ΜΝΗΣ... μί, νί, ἦτα, σίγμα...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Κραυγάζων): Πλαστογραφία, ἀφεικό μ', πλαστογραφία: ἡ πέτρα εἶνη διτισή μ', τσ' ὅ,τι ὄρκο θές σ' κάνου.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Εἶναι ὁ ἀετός τοῦ Μνησάρχου, κατάλαβες;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Μά ὄχι, ὄχι, ὄχι... δικός μ' εἶνη τσ' ὁ ἀητός...

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Καὶ ἂν ἠθέλησαν νὰ σέ γελάσουν, ἐγὼ δέν θέλω νὰ σέ ἀδικήσω. Ἡ πέτρα σου δέν ἀξίζει τρεῖς χιλιάδες...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Κλαυθμυρίζων): Τὸ ξέρω, ἀφεικό μ', δέν ἀξίζει... δῶσε μ' ὅ,τι θές... Δῶ' μ' χίλιες, δῶ' μ' πεντακόσες, δῶ' μ' ἑκατό...

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Ἡ πέτρα σου ἀξίζει δέκα χιλιάδας δραχμάς.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Καὶ οἱ ἄλλοι ἐμβρόντητοι): Δέκα;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (Ἐγχειρίζων αὐτῶν δέσμη τραπεζικῶν γραμματίων): Ἴδού, λάβε τας...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Λαμβάνων μετὰ δέους αὐτὰ): Δέκα χιλιάδες!

ΠΑΝΤΕΣ (Διαφοροτρόπως): Δέκα!..

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Σταυροκοπούμενος): Μέγας εἶσαι, Τσύριε, τσαί θα-

μαστὰ τὰ ἔργατά σου, τσὴ οὔτσες τ' εἶναι γένος μπρός στον ἴπνο τῶ θαλασσιῶ σου!

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Κ' ἐσύ, καλή μου κόρη, ἀξίζεις ν' ἀνταμειφθῆς διὰ τὴν χρηστότητά σου... Θὰ ἔχῃς πέντε χιλιάδες δραχμές.

ΜΑΡΟΥΛΑ (Περιχαρῆς): Κύριε...

ΠΑΝΤΕΣ (Διαφοροτρόπως): ὦ!

ΘΑΝΑΣΗΣ (Ίδια): Νά ἀφέντης, σοῦ λέει ἕνας ἄλλος: κάνει καὶ τοὺς δούλους του ἀφεντάδες.

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (Πλησιάζων τὸν Λινάρδον, ὅστις μετρεῖ τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ ὅστις προσέχει μᾶλλον εἰς τὴν μέτρησιν ἢ εἰς ὅ,τι λέγει ὁ Παγκράτης, καὶ ἀρκούμενος μόνον νὰ νεύῃ αὐτῶ διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀμμάτων): Βλέπεις, κύρ Λινάρδε, ὅτι διὰ τοὺς ἀνθρώπους καθὼς καὶ διὰ τίς πέτρες, ἡ ἀλήθεια ἀξίζει πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὸ ψεῦδος.

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Θλιβερῶς): Ἀφεικό μ', συμπάθ'σε μ'... δέ φταίω ἡγώ... Ἡμαρτον... ἐτσεῖνος ὁ πάηδρος! (Γελῶν θορυβωδῶς.) Μά τώρα, τὸν καημένο, θὰ θάλω τὰ ν'χτικά μου, τσ' ὄλο ἄσπρο θὰ τ' δίνω, ἴσα μ' π' νὰ πεθάνω!

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Ίδια, περιχαρῆς): Δέκα πέντε χιλιάδες! Ὑουουφ!.. τί λουκούμι πού θὰ μούρθῃ... Ἐτούτη εἶναι τοῦ γλάρου ἡ σουπία!..

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ίδια, περίλυπος): Ἀχαχούχα! Τώρα, καημένε Χρηστο, μόνο γιὰ μάγερα μπορεῖ νὰ σέ πάρῃ ἡ Μαρούλα...

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Σοῦ ἔδωσα πέντε χιλιάδες, Μαρούλα: ἤθελα ὅμως καὶ νὰ σέ στεφανώσω.

ΜΑΡΟΥΛΑ (Δειλῆ): Νά μέ στεφανώσετε;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Ποιόν νὰ σοῦ δώσω; (Παρατηρῶν κύκλω.) Σοῦ ἀρέσει ὁ Κωσταντῆς; Εἶναι ὁμορφο παλληκάρι. Διατί δέν ὀμιλεῖς;.. Διατί κοκκινίζεις;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ (Ίδια, στρίβων τὸν μύστακά του): Χμ! γιατί!

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Κωσταντῆ, τί λές ἐσύ; Ἡ Μαρούλα εἶναι χρήσιμο κορίτσι, προκομμένο, τί λές;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Νά σοῦ εἰπῶ, ἀφέντη μου, δέν τῶθαλα ποτέ μου ἂ μέντε νὰ ὑπογυναικωθῶ... μά γι' ἀγάπη σου, νὰ μὴ σοῦ ἰδῶ θάνατο, θὰ ντό κάνω φιναλμέντε κ' ἐτοῦτο τὸ σακριφίτσιο!..

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Λοιπόν, Μαρούλα;

ΜΑΡΟΥΛΑ (Μετά θάρρους): Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε, μά ἐγὼ ἀγαπῶ...

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Ποιον αγαπᾷς;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ἐμένανε... τό ξέρω...

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ἀγαπῶ τό Χρῆστο...

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Τί;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ἐ;

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ὀλιγοδρανής): ὦ!

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Ὑποστηρίζων αὐτόν): Βάστα, πηδί μ', νά μήν πέσης τσαί σκουντουπίσης τήν τσεφαλή σου.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Αὐτόν θά πάρω ἄντρα... ἂν ἐπιθυμῆτε.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Κι ἐμένα;

ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ἐσένα, παλλ'κάρι μ', θά σέ πάρουμε ἀμαξά... ἂν ἠπιθυμῆτε...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: ὦ! ἰνγκάνο!

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Τόν Χρῆστον;.. Αὐτόν πού ἐχτύπησε τόν δυστυχισμένον τόν Ἀντώνη;

ΑΝΤΩΝΗΣ (Γελῶν): Δέν ἔχω πιά τίποτε, ἀφέντη, πάει, πέρασε...

ΧΡΗΣΤΟΣ (Συνερχόμενος): Ἀφέντη μου, συγχώρεσέ με...

ΜΑΡΟΥΛΑ (Ἰκετευτικῶς): Ναι, κύριε...

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Ἄς εἶναι πρὸς χάριν σου τόν συγχωρῶ, καί ἀφοῦ τόν θέλεις, νά τόν πάρης· ἐγώ θά τόν κρατήσω πάλιν. Ἄλλά διά τελευταίαν φοράν σᾶς λέγω ὅτι δέν ἐννοῶ νά συμβοῦν ἄλλοτε μέσ στό σπίτι μου θάναυσοι σκηναί... δέν τό ἐννοῶ...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Μετά κωμικῆς σοβαρότητος): Ἐχεις δίτσιο, ἀφετ'κό μ', ἔχεις δίτσιο!..

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ: Τό λέγω καί γιά σένα, Θανάση, τό ἤκουσες;

ΘΑΝΑΣΗΣ (Προβαίνων δειλῶς): Τό ἄκουσ', ἀφέντη, καί συμπάθησέ με... κι ἀφοῦ εἶσαι τόσο καλός θά μᾶς ἀφήσης νά χορέψουμε λιγάκι γιά τό χατίρι τῆς Μαρούλας;

ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ (Ἀπερχόμενος): Χορέψτε, χορέψτε, ἀλλά μέ ἡσυχία...

(Οἱ ὑπηρεταί ἀνοίγουσι διάδον ὅπως ἐξέλθη ὁ Παγκράτης· ὁ Λιναρδος τρέχει ὀπισθεν αὐτοῦ ζητῶν ν' ἀσπασθῆ τήν χεῖρα του, ἀλλ' ὁ μὲν Παγκράτης ἀποποιεῖται, οἱ δέ ἄλλοι διά νευμάτων δίδουσι αὐτῷ νά ἐννοήσῃ ὅτι δέν πρέπει νά τόν ἐνοχλή.)

Σκηνή IB'

Οἱ ἀνωτέρω, πλὴν τοῦ Παγκράτη καί εἶτα Μουσικοί

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ἐξάλλος τρέχων πρὸς τήν Μαρούλαν): Ἄχ, Μαρούλα μου!

ΜΑΡΟΥΛΑ (Ἐν τῇ ἀγκάλῃ τοῦ Χρήστου): Πρωύτερα πού μοῦ μίλαγες ἤθελα νά σοῦ ζητήσω γιά χάρι νά μέ συχωρέσης, μά σ' ἐντρεπόμεον, γιατί ἦσουν τόσο καλός μ' ἐμένα, πού ἦμουν τόσο κακή μαζί σου. Τώρα ὁμως θά πασχίσω νά σοῦ πάρω ὀλη σου τήν καλωσύνη.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: ὦ, τενερέτζες... ὦ, σπαζιμάντες!..

ΧΡΗΣΤΟΣ (Γελῶν): Κωσταντῆ, ἔρχεσαι νά σέ κάνουμε κουμπάρο;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: ὦ!..

ΘΑΝΑΣΗΣ: Ἐ, στό χορό τώρα, νά χορέψουμε...

ΧΡΗΣΤΟΣ (Ἀνερχόμενος): Καί πού νά βροῦμε τά βιολιά;..

ΝΙΚΟΛΑΣ (Εἰρωνικῶς): Ὁ Κωσταντῆς μοῦ φαίνεται πὼς εἶχε παραγγεῖλει νάρθουν γιά τοὺς γάμους του.

ΓΙΩΡΓΗΣ (Ἐξερχόμενος): Πάω νά ἰδῶ ἂν ἦρθαν...

ΛΙΝΑΡΔΟΣ (Διά νευμάτων προσκαλῶν πάντας νά πλησιάσωσι καί ἄδων):

Βρέ παιδάτσια μου, ἀκούστε
νά σᾶς πῶ μιά συμβουλή,
ὅποιος ἀπό σᾶς στό δρόμο
βρίσκει πέτρα στροντζυλή,

στόν καλόγνωμο ἀφέντη
μέ τρεχάλα νά τήν φέρνῃ
τὸ εἶτ' ἀξίξ' ἢ δέν ἀξίξει
ζωντανό παρά θά παίρνῃ.

ΠΑΝΤΕΣ:

Στόν καλόγνωμο ἀφέντη
μέ τρεχάλα νά τήν φέρνῃ
κ' εἶτ' ἀξίξ' ἢ δέν ἀξίξει
ζωντανό παρά θά παίρνῃ.

ΝΙΚΟΛΑΣ:

Ἀπό κάθε μία πέτρα
πού τήν ἐμορφιά στολίζει

ή χρυσή μας ή Μαρούλα
περισσότερο αξίζει.

ΠΑΝΤΕΣ: Ζήτω, ζήτω, τής Μαρούλας
καί τοῦ μάγερά μας ζήτω!
ΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ζήτω τό λοιπόν τσ' ἐμένα
τσαί ή γή πετρί μιγδήτω!

ΠΑΝΤΕΣ: Ζήτω τό λοιπόν κ' ἐσένα
καί ή γή πυρί μιχθήτω!

ΓΙΩΡΓΗΣ (*Εἰσερχόμενος μετά τῶν Μουσικῶν*): Τά βιολιά τοῦ
Κωσταντή...

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Ἀποβάλλων τό ἐνδυμά του καί ρίπτων εἰς τόν ἀέρα τόν
πίλον του*): Χάρισμά σας, βρέ παιδιά, ὅσα μοῦ χρωστάτε, κι ἄς
πιαστοῦμε τώρα στό χορό!.. Ζήτω τής Μαρούλας μου!..

(*Ἄρχονται τοῦ χοροῦ, τῶν Μουσικῶν τοποθετουμένων ἐπί τῆς με-
γάλης τραπέζης, ἤν μετήνεγκον εἰς τό βάθος πρό τῆς θύρας. Τόν
χορόν σύρει ὁ Λινάρδος, ὅστις ἀπέβαλε καί αὐτός τήν γούναν του.
Μετ' αὐτόν ἔρχονται κατά τάξιν ή Μαρούλα, ὁ Χρήστος, ή Ζαμπέ-
τα, ὁ Νικόλας, ή Ἐλένη, ὁ Θανάσης καί ή Ξανθή. Μετά τόν πρῶ-
τον γύρον ὁ Λινάρδος τάσσειται εἰς τό ἄκρον μετά τήν Ξανθήν καί
οὕτω τόν χορόν σύρει ἐφεξῆς ή Μαρούλα. Ἐν τινι γωνία περίλυπος
μένει ὁ Σταμάτης τό ἐπί τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τραῦμα ἐξετάζων. Ἐπί
τῆς πρώτης θέσεως δεξιά ἦλθε κ' ἐκάθησεν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ χοροῦ ὁ
Κωσταντής ἀπελις. Τοῦτο βλέπων ὁ Ἄντωνης λαμβάνει κατσαρό-
λαν καί ἀφαιρῶν κρυφίως καί διά μυρίων κωμικῶν μορφασμῶν τόν
ὕψηλόν πῖλον τοῦ Κωσταντή θέτει ἐπί τῆς κεφαλῆς του τήν κατσα-
ρόλαν, τόν δέ πῖλον δίδει εἰς τόν Γιώργην νά φορέσῃ. Μετά
μικρόν ὁ Κωσταντής ἀνακαλύπτει τό γενόμενον καί τήν κατσαρόλαν
κρατῶν ἐπιτίθεται κατά τοῦ Γιώργη, ὅστις προσπαθεῖ νά διαφύγῃ
διά μέσου τῶν χορευτῶν. Ὁ Ἄντωνης πηδᾷ γελῶν, κροτῶν χεῖρας
καί πόδας, καί ἐπί τέλους πίπτει ἐπί τοῦ Σταμάτη, ὄν καί ρίπτει
χαμαί, καθ' ἣν στιγμῆν καταπετάννεται ή αὐλαία.)*

ΤΕΛΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΚΚΟΣ

Ο ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ
Ἡ
ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΟΥΛΑΣ

1890

Ο ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ, άμπελουργός
ΜΑΡΟΥΛΑ, κόρη του
ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ, φαρμακοποιός
ΚΩΣΤΑΣ, πλανόδιος ρήτωρ
ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ, τραπεζίτης
ΕΡΑΣΜΙΑ, εγγενής κυρία
ΖΟΥΛΙΑ, δεσποινίς εγγενής
ΛΙΝΑ, δεσποινίς εγγενής
ΤΡΕΙΣ ΕΡΓΑΤΡΙΑΙ, μοδίσται
ΡΑΔΙΚΗΣ, νέος του συρμού
ΧΑΡΟΥΠΗΣ, νέος του συρμού
ΖΑΜΠΕΤΑ, θαλαμηπόλος
ΕΛΕΝΗ, υπηρέτρια
ΝΙΚΟΛΑΣ, καμαριέρης
ΑΝΤΩΝΗΣ, παραμάγειρος
ΘΑΝΑΣΗΣ, κηπουρός
ΧΡΗΣΤΟΣ, πρώην μάγειρος
ΣΤΑΜΑΤΗΣ, θυρωρός
ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ, άμαξάς
ΕΙΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΣ

Ἡ σκηνή σύγχρονος ἐν Ἀθήναις.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

*Ἡ σκηνή παριστά κατάστημα νεωτερισμῶν. Ἀριστερά, τράπεζα ἐργασίας
μετά μηχανῶν ραπτικῆς. Παρά τήν θύραν τοῦ βάθους, γυναικεῖον ἀνδρεί-
κελον.*

Σκηνή Α΄

Αἱ τρεῖς Ἐργάτριαι

ΕΡΓΑΤΡΙΑΙ (*Ἄδουσαι*):

Ἵταν ἔξω πηγαίν' ἡ κυρία
καί μᾶς πῆ πῶς θά μείνωμε μόνες,
στοῦ λουτροῦ ἄψε σβῆσε τά κρῦα
παραίτοῦμε κ' ἔμεῖς τίς βελόνες. (*δίδε*)

Καί μέ μᾶς στ' ἀνοικτό παραθύρι
κάθε μιά μας μέ φόρα θά τρέξη
καί τό σῶμα της ἔξω θά γείρη
στόν καλό της νά πῆ καμμιά λέξι.

Θά τοῦ γνέψη εὐθύς μέ τά χεῖλη ψίτ! ψίτ!
καί φιλάκια γλυκά θά τοῦ στείλῃ μάτς! μούτς!
Μά σάν τύχη ἡ κυρά καί προβάλλῃ προβάλλῃ
στίς βελόνες μας τρέχουμε πάλι, πάλι, πάλι.

*(Κάθηνται πέριξ τῆς τραπεζῆς, καί ἐργαζόμεναι ἐξακολουθοῦν τό δ-
σῆμα των.)*

Ἵταν μένη ἡ κυρία στό σπιτι,
κάθε μιά τή δουλειά της κοιτάζει,
τήν πηγαίνει τετράδη καί τρίτη
κι ἄπ' τή φύστα τό μάτι δέν θγάζει.

τσαί μέ τή μίτρα μαζί, τσαί μέ τήν πατερίτσα ἀκόμη. (*Σταυροκοπούμενος.*) Βοήθειά μου!

ΕΡΑΣΜΙΑ (*Ίδουσα τόν Κορδωμένον*): "Ω! σεῖς ἐδῶ, κύριε Κορδωμένε;

ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ: Ἐδῶ, ὠραιότατη κυρία, καί λογίζομαι λίαν εὐτυχής διά τό ἀπρόοπτον αὐτό ραντεβού. (*Φιλεῖ τήν χεῖρα της.*)

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ίδία*): Ἄντρογγυνο πρέπει νά ναι τοῦτο.

ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ: Καί δέν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ ἀποψινή τουαλέτα σας θά εἶναι ραβισάντ.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ίδία*): Δέν νοιώθω γρύ. Τούρτσικα πρέπει νά μιᾶνε.

ΕΡΑΣΜΙΑ: Ναι, πιστεύω νά ἀρέση.

ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ: "Ω! τό πιστεύω καί ἐγώ... Ἡ κυρία Μαρία ἔχει τόσο γούστο.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ἡ καλωσύνη σας, κύριε Κορδωμένε.

ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ: Ἄλλως τε εὐρίσκει καί καλλιτεχνικώτατον ἔδαφος νά τό ἐφαρμόση.

ΕΡΑΣΜΙΑ: Ἄ! κύριε Κορδωμένε! Καί δέν θά χορευσομε ἀπόψε μαζί;

ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ: Λυποῦμαι πολύ ὅτι μέ ἐπρολάβατε, ἀλλά διά τήν μεγάλην μου αὐτήν μάνκ θά σᾶς ζητήσω τό κοτιλλιόν.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ίδία*): Δέν καταλαβαίνω γρύ... Μά θαρρῶ πῶς μιλοῦνε γιά κάποιο μάγκα πού ἔδωκε σέ κανένα ἄλλο μιά κουτελιά.

ΕΡΑΣΜΙΑ: Εὐχαρίστως. Σταθῆτε νά σᾶς σημειώσω εἰς τό καρνέ μου.

ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ: Θά ἐπεθύμουν μᾶλλον νά μέ σημειώσητε εἰς τό μνημονικόν σας. (*Φιλεῖ τήν χεῖρα της.*)

ΕΡΑΣΜΙΑ: "Ω! περί τούτου μή ἀμφιβάλλετε.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ίδία*): Βρέ τί διάβολο τῆς φιλεῖ τσαί τῆς ξαναφιλεῖ τό χέρι;! Μωρ' μπᾶς τσαί εἶναι καμμιά 'γουμένισσα φράντζισα;

ΕΡΑΣΜΙΑ: Λοιπόν σᾶς παρακαλῶ κυρία Μαρία, ἀπόψε νά τό ἔχω.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Εὐχαρίστως, κυρία Ἐρασμαία, μά... θά σᾶς παρακαλέσω καί ἐγώ... ἄν ἦτο δυνατόν... νά μέ εὐκολύνετε ἀπέναντι, διότι ἔχω νά κάμω τόσας πληρωμάς.

ΕΡΑΣΜΙΑ: Καλά, καημένη, θά σοῦ τά στείλω πῶς θέλετε νά κρατῶ ἀπάνω μου πεντακοσίας δραχμάς;!

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ἐάν ἡδύνασθε τώρα, θά μέ ὑποχρεώνατε πολύ, κυρία... ζεύρετε, εἶναι καί ὁ παλαιός λογαριασμός... καί...

ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ: Ἐάν ἡ κυρία Ἐρασμαία ἐπιτρέπη, θά καταβάλω ἐγώ αὐτό τό ποσόν λόγφ δανείου ἄνευ ὀρίου προθεσμίας καί ἄνευ τόκου.

ΕΡΑΣΜΙΑ: Ἄ, κύριε Κορδωμένε!

ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ (*Ἐξάγων τοῦ πορτοφολίου του πέντε χαρτονομίσματα τῶν ἑκατὸν δραχμῶν*): Ὅριστε, κυρία Μαρία.

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Λαμβάνουσα*): Εὐχαριστῶ πολύ.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ίδία*): Σίγουρα εἶναι ἄντρας της. Μά τί πειρασμό τῆς κάνει τόσες τσιριμόνιες;

ΕΡΑΣΜΙΑ: Λοιπόν ἀπόψε εἰς τό κοτιλλιόν. Χαίρετε, κυρία Μαρία. (*Ἐξέρχεται.*) Ὁ ρεβουάρ!..

ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ: Χαίρετε... (*Ἡ Ἐρασμαία ἐξέρχεται.*)

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ίδία*): Πάλι γιά τίς κουτελιές θά τῆς ἔλεγε: μεγάλος καυγάς θά γινε· τσ' αὐτοὶ οἱ μεγαλουσιάνοι, ὡς φαίνεται, θά χτυποῦνται μέ τά κούτελα σάν τά κριάρια.

ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ: Δώσατε τώρα καί εἰς ἐμέ, κυρία Μαρία, ἄν εὐαρεστήσητε, δύο ζεύγη γάντια γριστέρλ ἀριθμός 7 καί μία δουζίνα γραβάτες.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ (*Ίδία*): Τί τίς θέλει πάλι τοῦτος τίς γαβάθες;! Ἄμ' δέν εἶναι δά καί τίποτα τά φράντζικα, λίγο νά μείνη κανεῖς ἐδῶ στήν Ἀθήνα, τά ξεσκολίζει.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ἰδού, κύριε Κορδωμένε, τά γάντια σας καί οἱ γραβάτες.

ΚΟΡΔΩΜΕΝΟΣ: Λάβετε καί σεῖς τό ἀντίτιμον καί ὁ ρεβουάρ.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ὁ πλεξίρ ντέ βουρεβουάρ. (*Ὁ Κορδωμένος φεύγει.*) (*Ἄδουσα.*)

Ἔτσι κάποτε συμβαίνει
μέ τίς κομιλόφ κυράδες,
πού καί πού καμμιά προβαίνει
χωρίς νά κρατῆ παράδες·
κι ἀγοράζει ὅ,τι τύχη
μ' ἄν τῆς πῆς νά σέ πληρώση,
ἡ κυρία ξεροθήχει
καί σοῦ λέει: θά στά δώση.

Μά ποιός τῆς φταίει όταν κι αὐτή
σκαρώνη λούσα χωρίς παρά,
καί σάν ἡ ράφτρα παρά ζητῆ,
σοῦ τὴν παθαίνει καί μιά χαρά!

Κι ἂν δέν τύχη ἐδῶ μέσα
κάνας τέτοιος τραπεζίτης,
ἀπὸ τὴν ὁμογενέσα
τό φαλίτο σου κηρύττεις
κάθε μιά μαντάμ πού τρέχει
ὄ,τι θέλη ἄς ψωνίζη,
κι ἂν ὁ ἄνδρας τῆς δέν ἔχη,
ὁ παγκέρης τὴ δανείζει.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Βρέ Μαρουλιώ μου, ποιός ἦταν αὐτός ὁ
φράγκος πού βαστάει μέσ στη σακκούλα του, τίς συχνάτσες σάν
τραπουλόχαρτα τσαί τίς μοιράζει σάν κόλλυθα;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Εἶναι ἕνας μεγάλος τραπεζίτης.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Τσαί τί τὴν ἔχει ἔτσινη τὴ γυναίκα
πού τῆς φιλάει τὸ χέρι;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Τὴν ἔχει... νά... τὴν ἔχει... ξέρω κι ἐγὼ τί τὴν ἔχει;

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Πῶς! δέν εἶναι γυναίκα του;!

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ὅχι, ὄχι ὁ κύριος Κορδωμένος εἶναι γκαρσόν.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Γκλασόν; Μωρ' καλά τῶθαλα στό νοῦ
μου πὼς θάταν καμμιά 'γουμένισσα φράγκα.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Χά, χά, χά! Καλέ, τί λές αὐτοῦ, πατέρα; Εἶσαι
ἀστείότατος.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Μά τί γελάς; Μαθές πές μου το χωρίς
γέλος. Πατέρα, εἶναι ἀδερφή του.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Μά πὼς νά στό πῶ, ἀφοῦ δέν εἶναι;

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Πῶς; Μηδ' ἀδερφή του δέν εἶναι; Μηδέ
γυναίκα του; Μηδέ 'γουμένισσα φράγκα, τσαί τῆς φιλεῖ τὸ χέρι
μέσ στά μάτια τοῦ κόσμου;

ΜΑΡΟΥΛΑ (Γελῶσα): Τί σκουριασμένες ιδέες πού ἔχεις!
Ποιός τὰ παρατηρεῖ τώρα αὐτά! Τό φίλημα τοῦ χεριοῦ εἶναι ἓν
εἶδος χαιρετισμοῦ.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Σοῦ! μή θάζης τσαί τοὺς Χαιρετισμούς
τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου μέ τέτοια ἐντεψίζικα πράματα... Τσαί

νά τῆς πλερώνη λέει τσαί τὰ ροῦχα τῆς ξένος ἄνθρωπος!

ΜΑΡΟΥΛΑ: Μά ἀφοῦ εἶναι (παγκέρης;)

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Τί ἔκαμε, λέει; Τσαί ἀπὸ πότε, παρακα-
λῶ, οἱ παγκέρηδες πλερώνουν τίς γυναῖκες γιά τὰ ροῦχα πού
κάνουνε;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Πατέρα, ἐσύ δέν τὰ ξέρεις αὐτά, καί...

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ξέρω τσ' αὐτά, ξέρω τσ' ἄλλα πού δέν
τά νοιώθεις ἐσύ τσαί μοῦ σήκωσες τσεφάλι γιά νά λές στόν
πατέρα σου πὼς δέν ξέρει τοῦτο, πὼς δέν ξέρει τ' ἄλλο, πού νά
ξεραθῆς στό πουκάμισό σου.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Σώπα τώρα, καλέ πατέρα, μή φωνάζης, κ' ἔρχονται
ἄνθρωποι.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Τσ' ἂν ἔρχονται, τί μέ γνοιάζει, θάρ-
θουν τ' ἄγρια νά διώξουν τὰ ἡμερα! (Ἄδων.)

Μές στοῦ Κόδρου τὴν πατρίδα
τσαί στήν ξακουσμένη χώρα,
πῶ, πῶ, πράματα πού εἶδα
στά γεράματά μου τώρα.

Μέ спаθάρα τὸ σπερτζέρη,
χωρίς ἄντρα τὴ γυναίκα,
τσαί γι' αὐτὴ τρανό παντσέρη
νά μετρᾷ συχνάτσες δέκα.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Ἄχ! τὸ αἷμα μου μέ πνίγει
μέ τὸ γέρο ξεκουτιάρη,
πού δέν ξεκινᾷ νά φύγη
καί γυρεῦει νά μέ πάρη.

Ἄν δέν φύγη ἀπὸ 'δῶ πέρα,
θά μοῦ διώξη τοὺς πελάτες,
π' ἂν ἴδουν τέτοιο πατέρα,
θά μοῦ δείξουνε τίς πλάτες.

(Ἐπαναλαμβάνουν ἐν δυωδία τὰ ἀνωτέρω.)

ΧΡΗΣΤΟΣ: Έσύ, Μαρούλα, δέν είχες, νομίζω, κάτι λαχειοφόρους;

ΜΑΡΟΥΛΑ: Έκώηκαν όλα, καημένε: ένα λαχειο θαρρώ πώς βρίσκεται μέσ στό σάκκο μου. Δέ βαριέσαι...

(*Ο Χρήστος λαμβάνει έκ του σάκκου τό λαχείον.*)

ΣΤΑΜΑΤΗΣ (*Τῷ Θανάση*): Έσύ ρέ, δέν έχεις τίποτα μετοχές;

ΘΑΝΑΣΗΣ: Φάε τή γλώσσα σου, ρέ.

ΝΙΚΟΛΑΣ (*Εισέρχεται κρατών Παράρτημα*): Νά, Ζαμπέτα, ἐδῶ κρέμονται οί νόμοι καί οί προφήται.

ΖΑΜΠΕΤΑ (*Λαμβάνει τό Παράρτημα καί ἀναγινώσκει*): 17.143, κερδίζει ἑκατό χιλιαδοῦλες.

ΝΙΚΟΛΑΣ: Τίποτε. { (*Ὅμοῦ ἐξετάζοντες τούς ἀριθμούς τῶν λα-*

ΣΤΑΜΑΤΗΣ: Τζίφος. { *χείων των.*)

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Νιέντε. }

ΧΡΗΣΤΟΣ: Πῶς; Τί ἀριθμός εἶναι; Ξαναδιάβασέ το Ζαμπέτα.

ΖΑΜΠΕΤΑ: 17.143.

ΧΡΗΣΤΟΣ (*Ἀφήνει καί του πίπτει τῶν χειρῶν τό λαχείον*): Αὐτό εἶναι!

ΜΑΡΟΥΛΑ (*Λαμβάνουσα αὐτῷ*): 17.143. "ὦ Θεέ μου! σέ εὐχαριστῶ!

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ἦντάπαθες, παιδί μου; Δέ μοῦ λέτε τσαί μένα;

ΖΑΜΠΕΤΑ: Καλέ, θά χάσω τό νοῦ μου! Θά σκάσω!

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Μωρ' τύχη μέ κορώνα βασίλισσας πού τήν έχει! Ὅρσε κ' ἐσύ, διαβόλου σεῖζη.

ΘΑΝΑΣΗΣ: Μωρ' τί θερίο εἶναι ὁ ἄνθρωπος!

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Μά παιδί μου, τί ἔπαθες τσαί μαρμάρωσες; Μπás τσαί μás ἦρθε καμμιά τσαινούργια σύφορά στό κεφάλι μας;

ΧΡΗΣΤΟΣ: Στό κεφάλι τό δικό μου ἦρθε τοῦ κακομοίρη.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Γιάντα, παιδί μου, γιάντα;

ΘΑΝΑΣΗΣ: Καλέ, κύρ Λινάρδο μου, τῆς Μαρούλας τῆς ἔπεσε ὁ λότος καί ἐκέρδισε 100.000 δραχμές.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Ὑπαγε ὀπίσω μου, σατανά! (*Λιποθυμεί καί πίπτει ἐπί ἔδρας.*)

ΟΛΟΙ: Καλέ κύρ Λινάρδο... (*Προσπαθοῦν νά τόν ἐπαναφέρουν εἰς τás αἰσθήσεις του.*)

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Έκοπήκανε τά ἥπατά μου! Έχασα τόν μπούσουλα. Τό τσεφάλι μου γυρίζει σάν τόν ἀνεμόμυλο τό φτεροῦ.

ΧΡΗΣΤΟΣ: Νά μιά εὐτυχία πού μοῦ δίνει χίλιους θανάτους.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Πατέρα μου, τί ἔπαθες; Κουράγιο! δέν χαίρεσαι; Γενήκαμε πάλι πλούσιοι.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Τσαί τώρα ἦντα θά κάνουμε, παιδί μου;

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Τώρα ἡ Μαρούλα θ' ἀνοίξη γκράν Λούβρ.

ΖΑΜΠΕΤΑ: Τί λές, ἀγράμματα, θά ἀνοίξη γκράν κλέμπ*.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Τώρα ἡ Μαρούλα ἀνοίξε τά μάτια της, καί χαρίζει τήν καρδιά καί τήν τύχη της εἰς τόν ἀκριβό της τόν Χρήστο.

ΧΡΗΣΤΟΣ: Μαρούλα μου! (*Ἐναγκαλίζονται.*)

ΜΑΡΟΥΛΑ: Έ! σήκω, πατέρα μου, νά πᾶμε σπίτι μας.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Μά τσεῖνο κήτησε, παιδί μου.

ΜΑΡΟΥΛΑ: Καλέ, στήν Ἄνδρο θά πᾶμε.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Στήν Ἄντρο; Έλα, παιδί μου, νά σέ φιλήσω πού μπήτσεσ στοῦ Θεοῦ τό δρόμο.

ΧΡΗΣΤΟΣ: Στήν Ἄνδρο! στήν Ἄνδρο.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Νά σέ φιλήσω τσαί σένα, παιδί μου τσ' ἔχετε πάντα στό νοῦ σας ἔτοῦτα τά ἅγια λόγια: Εὐχή γονιοῦ ἀγόραζε τσαί στά βουνά περπάτειε.

ΘΑΝΑΣΗΣ: Τώρα μιά πόλκα μαγκούρα, ὡς εἶδος ἀποχαιρετισμοῦ τοῦ Χρήστου καί τῆς Μαρούλας.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ὅχι, μωρέ, μιά πόλκα μαζούρκα ὡς εἶδος μπόν βιάτζο τοῦ Χρήστου καί τῆς Μαρούλας.

ΟΛΟΙ: Ὅχι, ἑλληνικό.

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ: Νά, παιδιά μου, ἑλληνικό. Σταθῆτε ἐγῶ θά τόν σύρω. (*Ἦγουμένον τοῦ Λινάρδου χορευοῦσιν ἅπαντες καί τραγουδοῦν.*)

* Τό Grand Club καί τό Concert Lyrique ἦταν τήν ἐποχή αὐτή τά δύο πολυτέλεστερα χειμωνιάτικα κέντρα διασκέδασης τοῦ Πειραιᾶ. Διαθέτανε Γαλλίδες σπηλιές, ξένους κωμικούς καί ποικίλες ἄλλες ἀτραξιόν, μέ ἀποτέλεσμα νά προσελκύουν κάθε βράδι ὄλους τούς εὐπορους γλεντζέδες τῆς πρωτεύουσας. Μέ εὐκαιρία τούς πανηγυρισμούς γιά τούς γάμους τοῦ διάδοχου, ἀνοίξαν τό χειμῶνα τοῦ 1889-90 ἄλλα δύο παρόμοια καταστήματα στήν Ἀθήνα, τό Grand Club καί τό Eden Club. «Ἐὐρωπαϊκότατον καθ' ὅλα», ἔγραφε γιά τό νέο Grand Club τῶν Χαντεῶν ἡ «Νέα Ἐφημερίς», 5 Νοέμ. 1889. «Τί πολυτέλεια ἀξιοθαύμαστος, ὡς νά εἶσαι στό Παρίσι.»

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΝΑΡΔΟΣ:

Ἄιντε, Μαρουλιώ μου, πᾶμε στό καλό,
πᾶμε στήν πατρίδα πού μᾶς καρτεροῦν,
ὄλοι θά κατέβουν κάτω στό γιαλό,
ὄλοι θά δακρῦσουν ὅταν μᾶς ἴδουν.

ΟΛΟΙ:

Σύρε, Μαρουλιώ μου, σύρε στό καλό,
σύρε στήν πατρίδα πού σέ καρτεροῦν.
Ὅλοι θά κατέβουν κάτω στό γιαλό,
ὄλοι θά δακρῦσουν ὅταν σᾶς ἴδουν.

ΜΑΡΟΥΛΑ:

Ξέρω πώς ἡ μάνα θέλει νά μέ δῆ,
καί ὁ Θεός τό ξέρει πόσο τήν πονῶ...
πᾶμε ν' ἀγκαλιάση κι ἄλλο τῆς παιδί
πού ἀπεχωρίσθη δώδεκα χρονῶ.

(Παύει ὁ χορός, μεθ' ὃ ἀμέσως ὁ Θανάσης τραγουδεῖ τό ἐπόμενο.)

ΘΑΝΑΣΗΣ:

Κρυμμένη εὐτυχία,
παιδιά, στόν κόσμο τοῦτο
δέν εἶναι στά λαχεῖα,
δέν θρίσκεται στόν πλοῦτο.

Τήν ἐμορφιά μυρώνει,
τή νιότη ὁμορφαίνει,
καί πάντα ζευγαρώνει
τή φτώχεια τήν καημένη.

ΠΑΝΤΕΣ (Ἐν χορῶ):

Τήν ἐμορφιά μυρώνει κ.τ.λ.

ΘΑΝΑΣΗΣ:

Στοῦ κάμπου τά λουλούδια
θά βρῆ θερμή ἀγκάλη,
καί μέ γλυκά τραγούδια
κάθε πουλί τήν ψάλλει.

Σ' ἐκείνους π' ἀγαπᾶνε
σκορπᾶ χρυσή δροσοῦλα,
κ' εὐτυχισμένοι νᾶναι
ὁ Χρῆστος κ' ἡ Μαρούλα.

ΠΑΝΤΕΣ (Ἐν χορῶ):

Σ' ἐκείνους π' ἀγαπᾶνε κ.τ.λ.

(Πίπτει ἡ Αὐλαία.)

ΤΕΛΟΣ

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ
ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΙΑ ΛΑΖΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Θ. ΓΡΑΜΜΑΤΑΣ

Απαγορεύεται η κάθε είδους δημοσίευση μέρους ή ολόκληρης της εισαγωγής καθώς και η χρησιμοποίηση της μακέτας του εξωφύλλου, χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη.

Copyright: ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΔΩΔΩΝΗ» Ε.Κ. ΛΑΖΟΣ & Μ.Ε. ΛΑΖΟΣ Ο.Ε.

Ασκληπιοῦ 3, 106 79 Αθήνα

Τηλ. 36.37.973

ISBN 960-248-084-X

ΗΛΙΑ ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
Η ΒΕΓΓΕΡΑ
ΤΟ ΓΕΥΜΑ ΤΟΥ ΠΑΠΗ

Εισαγωγή
ΠΛΑΤΩΝ ΜΑΥΡΟΜΟΥΣΤΑΚΟΣ

Εκδόσεις «Δωδώνη»
Αθήνα - Γιάννινα
1992

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΘΥΜΕΛΗΣ, κτηματικός και κομματάρχης, ἐτῶν 45

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, σύζυγος τοῦ Λάμπρου, ἐτῶν 35

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ } τέκνα των
ΘΕΟΔΩΡΟΣ }

ΘΕΩΝΗ, ἀδελφή τοῦ Λάμπρου, γεροντοκόρη

ΜΙΧΟΣ, μνηστήρ τῆς Θεώνης, γεροντοπαλλήκαρον

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ } ὑπηρετὰι των
ΜΑΡΟΥΣΩ }

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ } φίλοι τοῦ Λάμπρου
ΚΟΣΜΑΣ }

ΖΩΡΖ, φίλος οικογενειακός ἐν Ἀθήναις

ΚΛΕΩΝ } Βουλευταί
ΒΕΝΕΤΗΣ }

ΚΑΛΠΙΔΗΣ }

ΧΡΥΣΟΓΛΟΥΣ, τραπεζίτης

ΓΡΑΦΙΔΗΣ, γραμματεὺς τοῦ Λάμπρου

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ, ΘΕΣΙΘΗΡΑΙ, ΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ

ΣΗΜ. Ἡ Πηνελόπη, ἡ Μαγδαληνή, ὁ Θεόδωρος, ὁ Ζώρζ καὶ ὁ Χρύσογλους εἰς τὰς μετ' ἄλλων ὁμιλίας ἐν τῇ Β' καὶ Γ' πράξει μιμοῦνται ξενικὴν προφορὰν.

Ὁ Λάμπρος ἐν τῇ Α' πράξει φέρει το ἔθνικόν ἔνδυμα.

Ἡ σκηνὴ ὑπόκειται εἰς μὲν τὴν Α' πράξιν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ εἰς δὲ τὴν Β' καὶ Γ' ἐν Ἀθήναις.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

Αἴθουσα τοῦ Λάμπρου. Ἀνά δύο θύραι ἐκατέρωθεν. Θύρα εἰς τὸ βάθος. Τράπεζα με' ἐφημερίδας. Κομμωτήριον, ἀνάκλιτρον καὶ ἔδραι.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΩΝΗ, κατοπτριζομένη, ΜΑΡΟΥΣΩ, βοηθοῦσα αὐτήν, ΠΗΝΕΛΟΠΗ, ἀναγινώσκουσα.

ΘΕΩΝΗ: Κάρφωσε αὐτό τὸ τριαντάφυλλον ἐκεῖ. Πλέξε τώρα τὴν πλεξίδα... Καλά... Μοῦ λέγει ὅτι τοιουτοτρόπως τοῦ φαίνομαι πολὺ ὠραία. Ἀλλά τί ἔγεινεν ὄλην τὴν ἡμέραν ὁ σκληρός!

ΜΑΡΟΥΣΩ: Τόν ἀγαπᾶς λοιπόν, κοκκίωνα Θεώνη, πολὺ τόν κύρ Μίχο;

ΘΕΩΝΗ: ὦ! ναί! εἶνε ὁ πρῶτος καὶ τελεπταῖος ἔρωσ μου! Τόν ἀγαπῶ, Μαρουσώ, τρομερά!

ΜΑΡΟΥΣΩ: Ἀμ' κ' ἐκεῖνος δά σ' ἀγαπάει, ὁ καυμένος! Δέν εἶδες ποῦ δὲ βλέπει τὴν ὠρα πότε νά γείνη ὁ γάμος;

ΘΕΩΝΗ: Ναί, τὸ ἤξεύρω. Μὲ ἀγαπᾶ καὶ ἀνυπομονεῖ διὰ νά μὲ

σκολειό μας δασκάλα, τήν ἀγάπησ' ὁ ἀφέντης καί τήν ἐπῆρε.
 ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Μπά! ἦτανε δασκάλα, ἔ;
 ΜΑΡΟΥΣΩ: Ναί, μαθές.
 ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Θά "χε καί λεφτά;
 ΜΑΡΟΥΣΩ: Ἐχουν ἢ δασκάλαις, βρέ κουτέ, λεφτά; Ὁ ἀφέντης
 εἶχε λεφτά. Ἐκεῖνος εἶνε πολύ πλούσιος.
 ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Γι' αὐτό τόν ἐπῆρε ἡ κυρά;
 ΜΑΡΟΥΣΩ: Γι' αὐτό μαθές.
 ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ἐτσι τό λοιπόν, πού λές, γράφει ὁ βασιληᾶς: «Ἀμα
 κάνετε βουλευτή τόν Κλέο, νά πάρης τόν Κωσταντή, τή Μαρου-
 σῶ καί τούς ἄλλους καί νά ῥθης ἐδῶ νά μοιράσουμε τό χαζνέ μου
 καί νά σέ κάμω θεζύρη μου.
 ΜΑΡΟΥΣΩ: Μωρέ, τί μου λές!... Ἀλήθεια!
 ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Ἀλήθεια μαθές.
 ΜΑΡΟΥΣΩ: Καί τί εἶπ' ὁ ἀφέντης, θά πάμε;
 ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Θά πάμε μαθές.
 ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ, ἐγειρόμενοι: Θόδωρε! Μαγδάλω!... Τρεχάτε ἴγλή-
 γορα! Τά συχαρίκια μου, τρεχάτε! Παιδιά!

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

Οἱ ΑΝΩ, ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ, εἰσερχόμενος: Τί εἶνε; Τί φωνάζετε;
 ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, ὁμοίως: Τί φωνάζετε; Τί τρέχει;
 ΜΑΡΟΥΣΩ καί ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Χαραίς καί εὐαγγέλια. (Τούς
 λαμβάνουσιν ἐκ τῶν χειρῶν καί χρεεύουσι).

Στή πρωτεύουσα θά πάμε,
 στό χωριό τοῦ βασιληᾶ

καί μ' αὐτόνε θά γλεντάμε
 μέρα νύχτα μέ διολιά.
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ καί ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ:
 Σᾶς ἐφύγαν τά μυαλά.
 Τραλαλά, τρά λαλαλά.

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

Οἱ ΑΝΩ, ΠΗΝΕΛΟΠΗ

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, ὀργίλως: Τί θόρυβος, τί ἀνησυχία εἶνε αὐτή; Τί θέ-
 λετε σεῖς ἐδῶ; Πηγαίνειτ' ἔξω γρήγορα. Εἰς τό μέλλον, νά τό
 γνωρίζετε καλῶς, θ' ἀποβληθῆ ἐκεῖνος τόν ὅποιον θά συναντήσω
 ἐδῶ. Ἡ θέσις τῶν δούλων εἶναι τό μαγειρεῖον. Πηγαίνετε. Καί
 ν' ἀλλάξητε αὐτά τά βρωμερά ἐνδύματα.
 ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ, ἰδίᾳ τῇ Μαρουσῶ: Δέ στά "λεγα ἐγώ;
 ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Ἐννοῶ οἱ δούλοι μου νά ἦνε πάντοτε ἐνδεδυμένοι εὐ-
 πρεπῶς. Πηγαίνετε.
 ΜΑΡΟΥΣΩ, ἰδίᾳ τῷ Κωσταντῇ: Μωρέ, τί καινούρια εἶν' τούτα
 σήμερα;
 ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ, ἰδίᾳ: Τά εἶδες τώρα; Νά τα! Ἀρχίσαμε νά γενού-
 μαστε μεγάλοι. Πάω νά βάλω τά καλά μου. (Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΕΝΑΤΗ

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, αὐστηρῶς: Καί σεῖς, εἶνε ἐντροπή νά λησιμονῆτε

τήν θέσιν σας και να εξομοιούσθε με αυτά τὰ ἀνδράποδα, ὡς τέκνα χυδαίων.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ, *ιδία τῇ Μαγδαληνῇ*: Πρῶτη φορά τήν ἀκούω νά 'μι-
λῇ μ' αὐτό τόν τρόπο.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Τί θά εἰπῇ ἀνδράποδα, μητέρα;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Νά μή μέ λέγῃς πλέον μητέρα, νά μέ λέγῃς μα-
μᾶ!...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Μαμᾶ; Χά, χά!... Μαμᾶ λένε τό ψωμί τὰ μικρά
παιδιά!

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Σιωπή, ἀνόητε! Καί σύ, μαμᾶ νά μέ λέγῃς.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Μά γιατί, μητέρα, νά σέ λέμε μαμᾶ;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Διότι τὰ παιδιά τῶν ἀριστοκρατικῶν οικογενειῶν
δέν ἔχουν μητέρα, ἔχουν μαμᾶ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Μπᾶ! Ἐμεῖς λοιπόν εἴμαστε ἀριστοκράται;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Μάλιστα καί ἄνθρωποι τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Ὡστε τώρα σύ δέν εἶσαι μητέρα μας;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Εἶμαι βέβαια, μαμᾶ σας, ἀνόητε. Καί ἄλλοτε νά
ὀμιλῆς εἰς τόν πληθυντικόν, ἀνάγωγε! Πρέπει νά γείνετε ἄνθρω-
ποι ἐπί τέλους.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ, *εἰρωνικῶς*: Πολύ καλά, κυρία μαμᾶ, θά σᾶς ὑπακού-
σωμεν. Μήπως θά θέλῃ πληθυντικόν καί ὁ πατέρας;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Δέν ἔχεις πλέον πατέρα, ἔχεις μπαμπᾶ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Ἀχοῦχα! (*ιδία*). Καθώς καταλαβαίνω, κυρά Μαγδά-
λω, σήμερα δέν ἔχουμε οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα. ἐμείναμε ἄρ-
φανοί!

ΜΑΓΔΑΛΩ, *ὁμοίως*: Ἀλλόκοτη ὄλως διόλου μοῦ φαίνεται σήμερα!

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Πήγαινε, κύριε, νά ἐνδυθῆς.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Νά ἐνδυθῶ;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Νά βάλῃς τὰ καινουργῆ σου ἐνδύματα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Καί γιατί;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Διότι πρέπει νά ἦσαι εὐγενής.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Καί τὰ ρούχα θά μέ κάμουν εὐγενῆ;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Δέν μοῦ χρειάζονται ἀντιρρήσεις, μ' ἐννόησες; Πή-
γαινε. (*Ἐξέρχεται ὁ Θεόδωρος*).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ

ΠΗΝΕΛΟΠΗ καί ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Τί ἔκανες σύ μέσα, μικρά μου;

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Ἐκεντοῦσα.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Εἰς τό μέλλον δέν θά κεντᾶς πλέον. Ἡ ἐργασία
βλάπτει τās χεῖρας. Ὅταν θά κοιμηθῆς, νά βάλῃς γλυκερίνη. Θά
σοῦ βάλω καί εἰς τό πρόσωπον κάτι τι νά ἐξαλείψῃ αὐτά τὰ
στίγματα.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Μά δέν εἶνε κακό νά βάζω τέτοια πράγματα;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Καθόλου. Ἡ ὑψηλή ἀνατροφή ἀπαιτεῖ νά ἔχει ἡ
νεᾶνις τρυφερᾶν ἐπιδερμίδα, πρόσωπον ζωηρῶν χρωμάτων καί
χεῖρας λευκάς καί λεπτάς.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Καί μήπως ἀφίνουν ἡ δουλειαίς;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Σοῦ εἶπα ὅτι δέν θά ἐργάζεσαι.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Ἄμ' σάν δέν ἐργάζωμαι, τί θά κάνω;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Θά τραγουδῆς, θά χορεύῃς καί θά μελετᾶς.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Τί θά μελετῶ;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Μυθιστορήματα, τὰ ὁποῖα θά σέ ἀναπτύξουν καί θά
σέ μορφώσουν. Ὅταν δέ μεταβῶμεν εἰς τās Ἀθήνας, θά μάθῃς
Γαλλικά καί πιάνο.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Μά γιατί, μητέρα;...

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, *ὀργίως*: Πάλι, μητέρα;

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Μά γιατί, μαμᾶ, ὅλα αὐτά;

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΤΗ

Οί ΑΝΩ, πλὴν τῆς ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ

ΚΟΣΜΑΣ: Ὠραία ἔμαθες, μπράβο!

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ, ἐγειρόμενος: Νά πάρ' ὁ διάβολος! Τώρα σκάζω περισσότερο. Θά 'ρωτήσω τὰ παιδιά· ἀπ' αὐτὰ θά μάθω... Για ἔλατ' ἐδῶ, βρέ παιδιά· (ἐγείρονται). Για πέστε μου τί εἶνε τούτα τὰ παράξενα, ποῦ βλέπω σήμερα στό σπίτι σας; Τί ἔχει ἡ μάνα σας;

ΚΟΣΜΑΣ, ἐγειρόμενος: Ναί, τί ἔχει ἡ μάνα σας;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ καὶ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, ἄδουσι.

Σώπα! σῶπ', αὐτὴ τὴ λέξι, μὴ τὴν 'πῆς ἄλλῃ φορά!

Σώπα! μάνα πιά δέν ἔχω, τώρα ἔγεινε «μαμᾶ»!

Σούτ! μὴν τύχη καὶ σ' ἀκούση νά τὴν 'πῆς ποτέ «κυρά!»

Σώπα! Λέγε τὴν «κυρία», μὴ σέ κάνη παστουρμά.

Ἄν φορῆς καινούργια, λέει, ἂν μιλάς, λέει, Γαλλικά, τὸ βιολί, λέει, ἂν παίζης, σά στραβός, λέει, ἂν κυτᾶς, εἶσαι λέει, ἀριστοκράτης· ἔτσι, λέει, ταχτικά

τό γκράν πάππα, λέει, σίγουρα ἀπ' τὰ γένεια θά κρατᾶς.

(Ἀποσύρονται γελῶντες).

ΚΟΣΜΑΣ: Ἐκατάλαβες τίποτα, κύρ Στρατήγη;

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Ὅχι.

ΚΟΣΜΑΣ: Οὐτ' ἐγώ.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Μᾶς εἶπαν πολὺ σκοτεινά πράγματα... Ἄς ἦνε, θά μοῦ τὰ ἐξηγήσῃ ὁ Λάμπρος.

ΚΟΣΜΑΣ: Ναί, θά μᾶς διαφωτίσῃ αὐτός. (Συνομιλοῦσιν ἰδίᾳ).

ΜΙΧΟΣ, τῆ Θεόνη: Μάλιστα, καὶ ἀπόδειξις ὅτι σέ εἶχα ἀδιάκοπα

στό νοῦ μου, εἶνε ἐκεῖνα τὰ λουλούδια, ὅπου σοῦ 'μάζευα ὅλη τὴν ἡμέρα, καὶ σοῦ ἐσχημάτιζα στίχους. (Ἐξάγων χάρτην καὶ θέτων τὰ δίσπτρά του). Ἄ! Πῶς δυναμώνει τὴ φαντασία ὁ ἔρωτας! Εἶνε ὠραῖοι στίχοι γραμμένοι μὲ τὴ γλῶσσα τῆς μόδας, ποῦ γράφουν ἓνα μέρος γραμματισμένοι καὶ τὴ λένε γλῶσσα τῆς καρδιάς, γλῶσσα τῆς ψυχῆς.

ΘΕΩΝΗ: Δέν γνωρίζω τοιαύτην γλῶσσαν.

ΜΙΧΟΣ: Εἶνε ἡ γλῶσσα τοῦ λαοῦ, αὐτὴ ποῦ 'μιλοῦν οἱ χωριάταις, οἱ τσοπάνιδες, οἱ ἀραμπατζίδες, οἱ βαρκαδόροι...

ΘΕΩΝΗ: Ἀγέγνωσέ τους λοιπόν, σέ παρακαλῶ.

ΜΙΧΟΣ, ἐγειρόμενος: Ἀκούστε, κύριοι, τό νέο μου ποίημα. Δόστε προσοχή.

ΟΛΟΙ: Ποίημα; Ἄς ἀκούσωμε. (Τὸν περικυκλοῦσι).

ΜΙΧΟΣ, ἀναγινώσκει:

Στὴ μυριφώτιστη γῆ σὺ εἶσαι μόνη,
ἀργυροποικίλητῃ σάν χαραυγῇ,
λευκόροδοχρυσῇ, γλυκεῖᾳ Θεώνῃ,
τό ψυχοκάρδι μου γιὰ σέ θά βγῇ.

ΟΛΟΙ: Ὠραῖο, περίφημο!

ΜΙΧΟΣ: Ἐχει κι' ἄλλο. (Ἀναγινώσκει).

Ἄστεροφώτιστος εἶσαι ἑσπέρα,
εἶσαι ἠλιόλαμπη γλυκεῖᾳ βραδειᾷ,
σάν βαρειογόγγυχη καὶ κρύα σφαῖρα,
τὴ 'ματορράντιστη τρουπᾶς καρδιά.

ΟΛΟΙ: Περίφημο! Περίφημο!

ΜΙΧΟΣ: Ἐχει κι' ἄλλο, ἔχει κι' ἄλλο. (Ἀναγινώσκει).

Ἄνθοστολίζοντας τὴν κεφαλὴν σου
τὴν ὀλοφώτιστη ἀπ' ἀχιτιές,
καὶ παγαινῶρχοντας εἰς τὴν αὐλὴν σου
τὴν πυκνοφύτευτη ἀπ' ἀχλαδιές,

πολιτικά τερτίπια, πού ούτε τά γυμνάστηκες και ούτε θά τά μάθης ποτέ σου.

ΚΟΣΜΑΣ: Βέβαια.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: Έννοείται.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Αὐτά ὅμως τά τερτίπια μου φαίνεται ὅτι δέ ἔμπορεῖ νά τά κάνη ἄνθρωπος μέ χαρακτήρα.

ΚΟΣΜΑΣ: Τφόντι.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Έχετε μέγα λάθος, κύριε.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Βρέ τί χαρακτήρα και πράσιν' ἄλογα μου τσαμπουνίζεις; Έχει ἡ πολιτική χαρακτήρα;

ΚΟΣΜΑΣ: Ἀλήθεια.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: Φυσικῶ τῶ λόγῳ.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Ὁ καλός πατριώτης, κύρ Λάμπρο, ὑποστηρίζει ἐκείνους πού ἀγαποῦν και πονοῦν τόν τόπο τους και ὄχι τούς δημοκόπους και τούς τυχοδιώκτες.

ΚΟΣΜΑΣ: Βεβαιότατα.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: Ἰδέαι ἐσκωριασμένοι.

ΛΑΜΠΡΟΣ, οἰκτεῖρων: Ἀχ, τρομάρα σου! Έγέραςες και γνῶσι δέν ἔβαλες. Πατριῶτες!... Τόν τόπο του!... Δημοκόπους!...

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Λέξεις πομπώδεις!...

ΛΑΜΠΡΟΣ: Δεῖξέ μου τά χαίρια πού ἔχεις μέ τέτοιο μυαλό ντέ!... Δεῖξε μου τά μεγάλα σου καζάντια!... Πολιτική θά ἔπῃ σφέρο, κύρ Στρατήγηρη!... Τ' ἄκουσες;... Σφέρο!... Πολιτική θά ἔπῃ νά ταξειδεύης πάντα κατά ἑκεί πού φυσάει ὁ ἀέρας... Έκατάλαβες;...

ΚΟΣΜΑΣ: Σωστά.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: Βέβαια.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Ὁραία σκέπτεσαι.

ΘΕΩΝΗ, ἰδίᾳ: Μίχο μου!...

ΜΙΧΟΣ, ὁμοίως: Σώπα τώρα, μή μᾶς χαλᾶς τή συζήτησι.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Έννοείται, ὠραία και ἄγια σκέπτομαι. Ποίος εἶν'

ἐκείνος πού δέ δουλεύει σήμερα μονάχα γιά τό προσωπικό του σφέρο;

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Οἱ ἀληθινοί πατριῶτες.

ΚΟΣΜΑΣ: Χωρίς ἀμφιβολίαν.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Και δέ μου κάνεις τή χάρι νά μου τούς δείξης κομματι, νά τούς ἰδῶ κ' ἐγώ αὐτούς τούς ἀληθινούς πατριῶτες;

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Ὡστε και σύ τώρα στά γεράματα ἀλλάξες τό φύλλο και ἔγινες τοῦ συμφέροντος;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Και γιατί τάχα νά μή γείνω; Σάματι δέν εἶμ' ἐγώ Ρωμηός;

ΚΟΣΜΑΣ: Φυσικά.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Και τί συμφέρον ἔχεις νά ὑποστηρίξης ἕναν προδότη;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Νά κερδήση τήν ἐκλογήν, κύριε, ὁ συνδυασμός του.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Έ, και ἅμα κερδήση;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Σ' ἀφίνω ἑγείᾳ γιά τήν Ἀθήνα.

ΟΛΟΙ: Μπᾶ!...

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Και γιατί;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Γιατί διορίζομαι σέ μιά ἀπό τίς μεγαλύτερες θέσεις.

ΟΛΟΙ, μετά θαυμασμοῦ: Οἴοι!...

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Και γίνεσαι;

ΛΑΜΠΡΟΣ, κομπαστικῶς: Γενικός Γραμματεύς!

ΟΛΟΙ, ὁμοίως: Οἴοι!...

ΘΕΩΝΗ: Μπᾶ!... (Ἄς περιμένη τώρα ὁ γέρω Μίχος νά μέ πάρῃ).
(Ἀπομακρύνεται).

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: (Τώρα ἐξηγήθηκαν τά μυστήρια!) Χά, χά, χά!

ΛΑΜΠΡΟΣ: Κάτι γελᾶς;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: Αυτό εἶνε ἀναίδεια!

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Γελῶ, γιατί χωρίς ἄλλο σ' ἐγέλασαν.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Πῶς τό κατάλαβες;

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Μά όσο έλεινοί κι' αν ήνε, δέ 'μπορούν νά σου δώσουν μιά τέτοια θέσι...

ΛΑΜΠΡΟΣ: "Αν τούς βαστάη, άς μή μου τή δώσουν. Έβαλε ό συνδυασμός 20,000 φράγα έγγύηση, κύρ Στρατήγηρη!!

ΟΛΟΙ: Οΐοιοι!...

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: "Ωστε μου τό λές μέ τά σωστά σου;

ΛΑΜΠΡΟΣ: 'Αμ τί, μέ τά ξυκικά μου;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: Βεβαιότατα, κύριε.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Μά τό έσκέφτης καλά;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: 'Ωριμώτατα, κύριε.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Νά πās νά γείνης τώρα υπάλληλος;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Καί διατί όχι, κύριε;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Καί γιατί τάχα νά μή γείνω; Πώς πάει καί γίνεται τόσος κόσμος;

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Μά άλλοι είν' εκείνοι, σύ είσαι νοικοκύρης άνθρωπος, έχεις περιουσία...

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Καί τί έπεται εκ τούτου;

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Έπειτα δέν είσαι σέ κατάστασι νά γείνης υπάλληλος καί μάλιστα σέ τέτοια θέσι. Δέν είν' έτσι, κύρ Κοσμᾶ;

ΚΟΣΜΑΣ: Έχετε δίκαιον.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: Δέν έχετε καθόλου δίκαιον, κύριε.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Καί γιατί τάχα, είνε καλλίτεροι εκείνοι που πάν' καί γίνονται καί μās περνούνε γιά έκτακτα φαινόμενα, γιά ουρανοκάτέβατοι; Δέν είν' έτσι, κύρ Κοσμᾶ;

ΚΟΣΜΑΣ: Έννοείται.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: Βεβαιότατα.

ΜΙΧΟΣ, πλησιάζων: Θεωνάκι μου!

ΘΕΩΝΗ: Τί αγαπάτε; (Απομακρύνεται).

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Μά σύ δέν 'ξέρεις γράμματα, βρέ αδερφέ.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Ποίος δέν ήξεύρει;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ξέρω περισσότερα από τό δάσκαλο που μās ήρθε από τή Ριζάρειο.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Δέν ξέρεις από νόμους, από ύπηρεσία.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Μηδαμινά πράγματα.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Μωρέ μεγάλο πράμμα!... Έπειτα τούς γραμματικούς καί τούς παραγραμματικούς γιατί θά τούς έχω, γιά τά μαυρά σου τά μάτια; Τί; Σου φαίνεται πως είνε τίποτα βουνά; 'Αμ' αν ήτανε βουνά, μωρέ μάτια μου, δέ θά 'βλεπες όλον τόν κόσμο νά σκοτώνεται γιά νά γείνη υπάλληλος. Νά... ανεβαίνεις σιγά σιγά μέ σοβαρό, βγάνεις τό ταμπάρο, κρεμάς τό καπέλλο, κάθεται... Τί έχουμε σήμερα;... Βάνεις τά γυαλιά. Έρχεται ό ένας, ό άλλος, κερνάς κανάν καφέ, στρίβεις ένα τσιγάρο, άλλο τσιγάρο, λές τίποτα παλιές ιστορίες, διαβάζεις καμμιά έφημερίδα, τούς βάζεις καμμιά ύπογραφή, αποπέρνεις τίποτα γραμματικούδια, έρχεται μεσημέρι, πās δουλειά σου.

ΜΙΧΟΣ, ιδία: Θεώνη μου!

ΘΕΩΝΗ, απομακρυνόμενη: "Ω, είσθε όχληρός!... (Νομίζει ό ανόητος ότι είμαι άκόμη μνηστήρ του).

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Θά αφήσης λοιπόν τούς συγγενείς σου, τούς φίλους σου, τόν τόπο που σου έχει τόση υπόληψι;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Έ, ύστερα;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: Σπουδαία πράγματα!

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Τήν ώραία σου ζωή, τήν ήσυχία σου, τήν οικογένειά σου;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Έ, ύστερα;

ΘΕΩΝΗ, συγχρόνως: "Όχι, κύριε, δέν θά μās αφήση καθόλου, όλοι μαζί θά φύγωμεν.

ΟΛΟΙ: Βέβαια, όλοι μαζί θά πάμε στήν 'Αθήνα, όλοι μαζί.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Μά θ' αφήσης έρημη τήν περιουσία σου, τά συμφέροντά σου; Δέν έχω δίκη, κύρ Κοσμᾶ;

ΚΟΣΜΑΣ: Έχετε πληρέστατον δίκαιον.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Οί ΑΝΩ και ΘΕΩΝΗ εν παραδόξω και απηρχαιωμένη αμφιέσει

ΘΕΩΝΗ: O mon cher, είσθε πολύ πρωϊνός βλέπω.

ΖΩΡΖ: Oui, ματμαζέλ, είμαι πρωϊνός, διότι δέν έκοιμήθην, ανυπομονών νά σās ίδω.

ΘΕΩΝΗ: Νά πιστεύσω λοιπόν ότι μέ αγαπάτε τόσο πολύ;

ΖΩΡΖ: (Πάντοτε ή αυτή έρώτησις). Νά πιστεύσητε, ματμαζέλ, ότι σās λατρεύω, ώς ό Περσεύς τήν Άνδρομάχην, νά πιστεύσητε ότι ή καρδιά μου πάλλει μόνον διά σās, νά πιστεύσητε ότι δέν ζω, δέν αναπνέω ή μόνον διά σās. (Και πάντοτε ή αυτή απάντησις). (Φιλεϊ τήν χειρά της).

ΘΕΩΝΗ: Σου τό επιτρέπω, mon cher, και σε πιστεύω, διότι σε αγαπώ. Άλλά διατί δέν έκαμες τήν διακοίνωσιν, όπως σου είπα, εις τόν αδελφόν μου;

ΖΩΡΖ: (Πάλι τά ίδια). Είς... τόν... κύριον Θυμέλην;

ΘΕΩΝΗ: Mais oui, par dieu!...

ΖΩΡΖ: Διότι... διότι γνωρίζω εκ των προτέρων ότι θ' αρνηθή.

ΘΕΩΝΗ: Διατί;

ΖΩΡΖ: Διότι... διότι θά μου ειπή ότι είμαι... μικρός διά γάμον.

ΘΕΩΝΗ: Άλλά τότε;

ΖΩΡΖ: Τότε πρέπει νά πράξωμεν ό,τι έπραξε ό Γάϊος Ίούνιος Καϊσαρ, νά κόψωμεν τόν γόρδιον δεσμόν διά του ξίφους, mon ame!

ΘΕΩΝΗ: Δηλαδή;

ΖΩΡΖ: Δηλαδή... νά δραπετεύσωμεν.

ΘΕΩΝΗ: Ά, mon, dieu! Μία απαγωγή!

ΖΩΡΖ: Sans doute, αμοιβαία. Θά μεταβώμεν νά κρύψωμεν τήν ευδαιμονίαν μας εκει μακράν εις τήν έρημίαν... Ω! Ό βίος μας εκει θά ήνε ειδύλλιον!... (Εν εκστάσει). Η χλόη... ό ζέφυρος... τά χορταράκια... τά κελαδήματα των πτηνών...

ΘΕΩΝΗ, όμοίως: Ό φλοιόςτος του ρύακος... ή δροσερά σιά... ό ψίθυρος των φύλλων.

ΖΩΡΖ, όμοίως: Εκει μακράν ή βαρκούλα μέ τό πανάκι της... Εκει επάνω ή βοσκοπούλα μέ τ' αρνάκια της... ό ανεμόμυλος μέ τά λευκά του πανιά...

ΘΕΩΝΗ, περιχαρής: Και ή παπαρούναις!... και ή φλογέρα... και τά τζιντζίκια!... Τι ρομαντικόν! Ά! Quelle bonheur!

ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ:

Σάν φιλέρημ' αηδονάκια
μέσ' στά σπιερά δενδράκια
θέ νά κτίσωμε φωλιά,
και σ' αυτήν θά κατοικούμε
και θά γλυκοκελαδούμε
όλ' αγάπη και φιλιά.

Σάν τό δροσερό ρυάκι,
όπου τρέχει απ' τό βουνάκι
και φλοισβίζει σιγανά,
έτσι πάντα μέ δροσούλα,
σάν αιώνια αύγούλα
κι' ή ζωή μας θά περνά.

ΘΕΩΝΗ: Ζώρζ!... Είσαι κύριος και δισπότης μου... θά σε υπακούσω!

ΖΩΡΖ: Άγγελε! (Τήν περιπτύσσεται). Πόσον ευτυχή μέ καθιστάς! Νά ήσαι έτοιμη, διότι από στιγμής εις στιγμήν ειμπορεί νά φύγωμεν.

ΘΕΩΝΗ: Πηγαίνω νά γράψω τήν επιστολή του αποχαιρετισμού.
Au revoir.

ΖΩΡΖ: Au revoir.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, προπέμπουσα αυτόν: Θά σās ἔχωμεν θεβαίως ἀπόψε εἰς τόν χορόν.

ΚΛΕΩΝ: ὦ! Βεβαιότατα. Χαίρετε. (Φεύγει).

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

ΛΑΜΠΡΟΣ καὶ ΠΗΝΕΛΟΠΗ

ΛΑΜΠΡΟΣ, ἐπιστρέφων καὶ τρίβων τās χεῖρας: Ἔτσι τό λοιπόν...

Καί ποῦ ἐπήγατε; (Κάθεται).

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, καθημένη: Εἰς πολλά μέρη. Πρῶτον εἰς τόν Σύλλογον Μνηστῶν τῶν Ἀγγέλων. Ἄ! Ἐπολέμησα μέ ὄλας μου τās δυνάμεις, ἀλλ' αἱ Μνησταί τῶν Ἀγγέλων ἔκαμαν πρόεδρον τήν κ. Ἐλαφάκη.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Καί σένα;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Μόνον ἀντιπρόεδρον.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἔ, πάλι καλά. Ἐγώ μένω εὐχαριστημένος γιά τήν ὦρα. Καλός ὅμως Σύλλογος.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Τί λόγος! Ὁ εὐεργετικώτερος τῶν Συλλόγων.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ὑστερα ποῦ ἐπήγες;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Après, mon ami, εἰς τήν Ὠθρέ, ὅπου ἐδοκίμασα τό φόρεμα τοῦ χοροῦ.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Καί ὁ Κλέων μαζί;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Sans doute, βέβαια. Ἄ! Ἀδύνατον νά φαντασθῆς πόσον εἶνε ὑποχρεωτικός.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἀλήθεια, τοῦ χρωστῶ πολλά.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Ἐπειτα ἐπήγα καὶ ἐξέλεξα ἐπιπλα.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Χά χά χά! Θά τ' ἀλλάξωμε λοιπόν τά ἐπιπλα;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Ἐννοεῖται, ἀφοῦ εἶνε ἐπιπλα Ἀνρού κάτρ. Πρέπει νά

δεῖξωμεν εἰς τόν χορόν ἐπιπλα Λουί κατόρζ. Τά ἔκαμα ὅμως μέ οἰκονομίαν.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Χά χά χά! Μπράβο, γυναίκα μου. Ἔτσι νά ἴσαι οἰκονομί. Γιά νά ἰδῶ τί ἐπήρες;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, ἀνοίγουσα σημείωσιν: Voilà, monsieur: un bazon d'ebène, trois divans, tables et tablettes, canapés, fauteuils, consoles, chaises, tapis, vases, miroirs, statuéttes, rideaux, et caetera, et caetera, et caetera. Τί τά θέλεις, τέλος πάντων τό ὄλον 7,000 φράγκα.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Σάν πολλά ἐτσετερά ἐπήρες, βρέ παιδί.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Καί 1.000 φράγκα τό lustre τῆς σάλας;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Τί; 1.000 φράγκα γιά ἕνα λούστρο, ἕνα ἔμεροκάματο δουλειά;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Mon Dieu! Δέν ἐννοῶ τό στίλβωμα, βάρβαρε! Ἐννοῶ αὐτό τό... πῶς τό λέγετε σεις;... ποῦ ἔχει τά πολλά μπέκ... τά πολλά φῶτα;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Μπά καί λές πολυέλαιο;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Ναί αὐτό.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἄμ' ἔτσι ἔμιλα ντέ! Χίλια φράγκα, ἔ;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Ἐχομε ὀκτώ... καὶ χίλια τό φόρεμα;...

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἐννιά, μά πῶς θά...

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Καί δύο βάλε τά ὑπόλοιπα.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἐντεκα... μά πῶς θά...

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Εἶνε μεγάλο πρᾶγμα νά κοστῖση ἕνας τοιοῦτος χορός ἑνδεκα χιλιάδας φράγκα; Ὁ bal noir τῆς κ. Μεσιτίδου ἐκόστισεν ὀκτώ, ὁ bal blanc τῆς κ. Ἀπεντάρου δέκα, ὁ bal d'enfants τῆς κ. Μιμητοῦ ἑννέα. Εἴμεθα ἡμεῖς χειρότεροι ἀπ' αὐτούς, διά νά κοστῖση ὁ χορός μας ὀλιγώτερον; Ὁ ἰδικός μας πρέπει νά κοστῖση περισσότερον, ἄλλως τε θά ἦνε πολυτελέστερος, διότι ὄλα εἶνε μέ goût καί ὄλα nouveautés.

ΧΡΥΣΟΓΛΟΥΣ: Oui, madame, και τώρα σας ανήκω εξ ολοκλήρου.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Τώρα σου τόν χαρίζω, πάρ' τον όλος 'δικός σου.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Ευχαριστώ αμφοτέρους διά τήν προσφοράν. Allons donc. (Λαμβάνει τόν βραχιονά του). (Έντός ολίγου θά έχω τά χρήματα).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΛΑΜΠΡΟΣ, μόνος

ΛΑΜΠΡΟΣ: Νά πάρ' ο διάβολος! Δέν μόρεσα νά του είπω λέξι για τό συνοικέσιο... 'Αμ μ' έπιασε μέ τά πολιτικά και μέ τά δάνεια και δέ μ' άφησε καθόλου καιρό... Δέν πειράζει όμως, καλύτερα. Τώρα αυτός θά καταλάβη πόσο του είμαι χρήσιμος. 'Αμα λοιπόν του προτείνω τή Μαγδαληνή, θά μου 'πή και σπολλάτη. 'Ω, αυτό τώρα είναι δουλειά τελειωμένη. Θά σου κάμω ένα γαμπρό!...

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΤΗ

ΛΑΜΠΡΟΣ, ΓΡΑΦΙΔΗΣ, κρατών φάκελλον.

ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Καλημέρα σας, κ. Γραμματεύ! Είστε καλά, κ. Γραμματεύ; Μου είπαν ότι άδιαθετείτε, κ. Γραμματεύ, και σας βεβαιώ ότι εφοβήθην πάρα πολύ, και άμέσως έτρεξα νά μάθω.

Είστε καλά, κ. Γραμματεύ; (Έτοιμάζει κάθισμα).

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ευχαριστώ, Γραφίδη. (Κάθεται). Τί νέα έχουμε;

ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Μά άφού ο κ. Γραμματεύς είνε άδιάθετος... Δέν πειράζει, δέν πρέπει νά κοπιάσητε, κ. Γραμματεύ!

ΛΑΜΠΡΟΣ: Δέν πειράζει, δέν πειράζει. Πρωτ' άπ' όλα ή ύπηρεσία... τό καθήκον!... Λοιπόν.

ΓΡΑΦΙΔΗΣ, παρουσιάζων έγγραφα: 'Ο Νομάρχης Ζακύνθου τηλεγραφεί ότι οι έμποροι διέκοψαν τάς συναλλαγάς των, ένεκα ελλείψεως χαρτίων κερμάτων και χαλκών κερματίων και ζητεί νά διαταχθ ή ό ταμίας...

ΛΑΜΠΡΟΣ: Μία διαταγή ν' άπάντηση άμιλητεί, εκατάλαβες; άμιλητεί, τί θέλει νά ειπή μέ τήν λέξιν κέρματα και κερμάτια.

ΓΡΑΦΙΔΗΣ: 'Αλλά, κύριε...

ΛΑΜΠΡΟΣ: Νά λείψουν, παρακαλώ, ή άντιλογίαις και νά κάνης, ό,τι σου λένε οι άνωτέροι σου.

ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Πολύ καλά, κ. Γραμματεύ!

ΛΑΜΠΡΟΣ: Έχεις άλλο τίποτα;

ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Καταστάσεις τής άστυνομίας προς πληρωμήν εξόδων δηλητηριάσεως και ταφής κυνών...

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ποιανών 'κεινών;

ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Κυνών άδιακρίτως.

ΛΑΜΠΡΟΣ: 'Αδιακρίτως; Πώς γίνεται αυτό; 'Α, μά αυτό δέν ύποφέρεται! 'Εδώ βλέπω έχουμε κράτος εν κράτει! 'Ακούς εκεί νά φαρμακώνουν και νά θάφτουν χωρίς νά μάς λένε ούτε ποιούς; Νά τά γυρίσης πίσω τά χαρτιά και νά 'πής νά σημειώσουν άνυπερθέτως, άκούς; 'Ανυπερθέτως, τά όνόματα και τήν πατρίδα καθενού ξεχωριστά.

ΓΡΑΦΙΔΗΣ: (Θέλει τά όνόματα των σκυλιών!) Πολύ καλά, κ. Γραμματεύ!

ΛΑΜΠΡΟΣ: Έχεις άλλο τίποτα;

ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Δύο φόνοι χθές εις...

- ΛΑΜΠΡΟΣ: "Αφησ' τ' αυτό. Αιωνία τους ή μνήμη. Έχεις άλλο τίποτα;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Μία συμπλοκή εις τόν Δήμον...
- ΛΑΜΠΡΟΣ: "Αφησ' τ' αυτό! Μή θέλουνε νά πᾶ 'νά τούς χωρίσουμε; Ρίχ' το στό ἀρχεῖο. Έχεις άλλο τίποτα;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Τρεῖς βαρύποιοι κατάδικοι ἐδραπέτευσαν ἐκ τῶν φυλ...
- ΛΑΜΠΡΟΣ: "Αφησ' τ' αυτό! Καταβόδιό τους! Έχεις άλλο τίποτα;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Λησταί εἰσῆλθον εις τό χωρίον...
- ΛΑΜΠΡΟΣ: "Αφησ' τ' αυτό. Ἄς τούς μακελοκόφουνε. Έχεις άλλο τίποτα;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Κάποιος ἀχρεῖος Βασιλείου τηλεγραφεῖ, ὅτι συνελήφθη παρανόμως καί κρατεῖται ὑπό τοῦ ἀστυνόμου...
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Εἶνε φίλος αὐτός;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: "Α! ὄχι!
- ΛΑΜΠΡΟΣ: "Ε, τότε τί μοῦ τό ἔφερες ἐδῶ; Στό ἀρχεῖο, στό ἀρχεῖο!
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Πολύ καλά, κ. Γραμματεῦ.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Έχεις άλλο τίποτε;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Οἱ βουλευταί Ἡλείας παραπονοῦνται ὅτι ὁ ἑπαρχος φατριάζει.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Οἱ ἀντιπολιτευόμενοι;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Μάλιστα, κ. Γραμματεῦ.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Νά τοῦ γράψης ἀπό μέρος μου νά κάνη τή δουλειά του καί νά μήν ἀκούη κανέναν.
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Πολύ καλά, κ. Γραμματεῦ.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Γιά τόν Ἰσχυρόπουλο τί ἔκαμες, οικονομίεται τό πράγμα;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Ἐξήτασα τάς σημειώσεις καί εἶδα ὅτι ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ὑπουργείου εἶνε συστημένοι ἀπό βουλευτάς τῆς παρού-

- σης συνόδου, ὥστε, διά νά διορισθῇ ὁ Ἰσχυρόπουλος, δέν μένει ἄλλη ἀπό τήν θέσιν τοῦ Σταυρίδου.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Ποιός εἶν' αὐτός;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Εἶνε ὁ πρωτοκολλητής τοῦ ἀρχείου, κ. Γραμματεῦ!
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Πότε διωρίστηκε;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Ἐργάζεται τώρα ἐπτά ἔτη, κ. Γραμματεῦ.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Καί τί μέρος λόγου εἶνε αὐτός ὁ κύρ Σταυρίδης;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: "Α, ἄχρηστος καθ' ὀλοκληρίαν, κ. Γραμματεῦ! Ἐργάζεται μόνον σάν ζῶον ἀπ' τό πρωῖ ὡς τό βράδυ καί τίποτε ἄλλο.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἀπό ποῦ εἶνε;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Εἶνε συμπατριώτης τοῦ πρῶην ὑπουργοῦ, εἶνε μάλιστα ἀναδεξιμιός τοῦ κουμπάρου τοῦ ἀναδεξιμιοῦ του.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἐτσι ἔ, εἶσαι θέβαιος;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Βεβαίωτατος, κύριε Γραμματεῦ.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Τότε λοιπόν νά τόν παύσουμε. (Πῶς διάβολο μάς ἐξέφυγε τόσον καιρό). Νά μοῦ ἐτοιμάσης τό διάταγμα νά τό ὑποβάλω τό δειλινό.
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Πολύ καλά, κ. Γραμματεῦ.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Έχεις άλλο τίποτα;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: Ὅχι, κ. Γραμματεῦ.
- ΛΑΜΠΡΟΣ, ἐγειρόμενος: "Ε! Αὔριο λοιπόν καί νά γείνη ὁ,τι σοῦ εἶπα.
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ: "Α, pardon, κ. Γραμματεῦ, εις τούς ρεπόρτερ θά δίδωμεν εἰδήσεις;
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Γιά τ' ὄνομα τοῦ θεοῦ! Οὔτε λέξι. Τό ἀπαγορεύω αὐστηρῶς. Τί, μοναχοί μας θά βάλουμε τρουμπέτα γιά ὅ,τι γίνεται μέσα στό κράτος;
- ΓΡΑΦΙΔΗΣ, συναθροίζων τά ἔγγραφα: Πολύ καλά, μείνατε ἡσυχος. Προσκυνῶ κ. Γραμματεῦ! "Α, pardon, μία τρίχα... (Τόν καθαρίζει). Μήπως θέλετε νά κλείσω τό παράθυρον;
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Ὅχι, ὄχι, εὐχαριστῶ.

έτρελλάθη κ' εκείνος ό κακομοίρης καί μ' έφαγε μέ τά γράμμα-
τα;

ΘΕΩΝΗ, έν τή άγκάλη του: Ποίος;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ποίος! 'Ο Μίχος, ποίος;

ΘΕΩΝΗ, άποσπασμένη.: 'Ω, μή μου άναφέρης αυτό τό άκούσιον
όνομα... 'Αδελφέ μου!... 'Υγίαινε!...

ΛΑΜΠΡΟΣ: Βρέ, τί άποχαιρετισμοί είν' αυτοί; Μπά καί θά πās
σέ ταξίδι;

ΘΕΩΝΗ: 'Η μακράν ή πλησίον σου κείμαι... θ' άπελαμβάνης τήν
άδιαμέριστον φελοστοργίαν μου... ('Απομακρυνόμενη). ('Ω, άν ει-
ξευρε τήν σιδεράν άπέφασίν μου...) (Πέμπουσα φίλημα). Χαί-
ρε!... 'Εσο ηυδαίμων!...(Ψεύγει).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΝΑΤΗ

ΛΑΜΠΡΟΣ, μόνος:

Είδες εκεί νά μή 'μπορώ,

μέ όσα κι' άν τής κάμω,

νά τής γυρίσω τό ξερό,

νά κάμωμε τό γάμο;

Κ' ύστερα τσαμπουνίζουνε, «Τί, τάχα τής φυλάτε;»

Βρέ, ποίος φυλάει; Μείς;... Αυτές;... 'Ωχ! Δέ μέ συχωράτε!

(Σκέπτεται).

'Όμως δέν τά ξαναείδα

τέτοια μουρλοπράγματα!

μία γλώσσα σάν φαλίδα...

νάζα... λόγια... κλάμματα!...

Μωρ' μή τσ' έστριψε ή βίδα

κ' έχουμε τρεχάματα;

(Σκέπτεται).

'Εκεινού του ξεκουτιάρη

θά του γράψω ν' άριβάρη

όσο γλήγωρα μπορεί.

Θά του γράψω νά πιστέψη

πώς θά τελειώσ' ή στέψη

Κι' άς μή θέλ' ή λυγερή.

(Γράφει).

ΣΚΗΝΗ ΕΙΚΟΣΤΗ

ΛΑΜΠΡΟΣ, ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, ΖΩΡΖ

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Tiens! Είν' έδω καί ό μπαμπάς. Bon jour, μπαμ-
πά.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Καλώς τή θυγατέρα μου. 'Ελα νά μέ φιλήσης. (Τόν
φιλεί).

ΖΩΡΖ: (Τί νά έκαμε ό Τοτός;) Bon jour, monsieur Thymel.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Bon jour, Τζώρτζη.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, συγχρόνως: 'Εκάμαμε μέ τόν διδάσκαλόν μου τής
ιππασίας ένα λαμπρόν περίπατον σήμερα. 'Εδώ πάρα κάτω συ-
νηγήσαμεν καί τόν κύριον καί ήλθαμε μαζί.

ΛΑΜΠΡΟΣ: 'Ετσι, έ; Μπράβο! 'Ε, πώς τή βλέπεις; 'Ιππεύει καλά;
σάν άνδρας;

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Μά δέν μπορεί ποτέ, μπαμπά, μία ντεμουαζέλ νά
ιππεύη, όπως ένας άνδρας.

ΖΩΡΖ: Sans doute, φυσικῶ τῶ λόγῳ. 'Εν τούτοις νά ήσθε βέβαιος
ότι θά γείνη άκαταπόνητος ιππεύς.

ΛΑΜΠΡΟΣ: 'Ετσι, έ;

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Mon dieu, πόσον είνε υπερβολικός!

ΖΩΡΖ: Είνε μέσα ό Τοτός;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Θά κοιμάται πιστεύω.

ΖΩΡΖ: Πηγαίνω νά τόν ξυπνήσω. (Έξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΡΩΤΗ

Οί ΑΝΩ πλὴν τοῦ ΖΩΡΖ

ΛΑΜΠΡΟΣ: (Γιά νά τή δοκιμάσουμε καλοῦ κακοῦ νά ἰδοῦμε τί ἰδέα ἔχει γιά τό Χρῦσογλου). Λοιπόν εἶς' εὐχαριστημένη ἀπό τή ζωή σου, Μανταλέν;

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Ὡ, πολύ, μπαμπά μου, εἶνε πολύ καλή.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ὡστε δέν ἐσκέφθης ποτέ σου νά τήν ἀλλάξης;

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Ὅχι μπαμπά μου.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Μά πῶς, δέν ἐσκέφθης καμμιά φορά... νά νά παντρευθῆς, λόγου χάριν;

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Ὅχι, μπαμπά μου.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Κι' ἂν σοῦ ἐπρότειναν ἔτσι τάχα νά σέ παντρέψουν, τί θά ἔλεγες; Ἐ; Τί θά ἔλεγες;

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, αἰδομένη: Ξεύρω κ' ἐγώ!

ΛΑΜΠΡΟΣ: Νά σοῦ πούνε λόγου χάριν, σοῦ δίνουμε τό... παιόν νά πῶ;... Ἐναν ἄντρα ... νά σᾶν τό Χρῦσογλου λόγου χάριν.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Ἄ, mon dieu! Θά ἔλεγα, μπαμπά μου, ὅτι δέν τόν πέρνω.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Πῶς; Δέν τόν πέρνεις; Κι' ἂν σοῦ ἔλεγαν ὅτι πραγματικῶς εἶνε αὐτός ὁ ἴδιος;

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Τότε θά ἔλεγα δύο φορές ὅτι δέν τόν πέρνω.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Καί μπορούμε νά μάθουμε τό λόγο;

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Μάλιστα μπαμπά μου, θά πάρω ἄλλον. Ὡ! Ἐνα νέον comme il faut, μπαμπά, νέον distingué πρώτης τάξεως. Ἐχει καί δίπλωμα, ἀλλά μόνο γιά τό ὄνορε. Ὡ, νά ᾄητε, μπαμπά, εἰς τήν ὁδόν Σταδίου, εἰς τό Φάληρον, κάμνει τόσο éffet, εἶνε τόσο charmant, εἶνε τόσο elegant! Σωστός Παρισινός. Πάντοτε gants τῆς ὥρας, ἐνδυμένος á la mode, toujours á quatre epingles, tout á fait dandy, tout á fait dandy. Ἐχει τόσο chic! Ἐχει τόσο chic... (Ἀπερχομένη). Ὡ, δέν πανδρεύομαι, μπαμπά, δέν πανδρεύομαι, μπαμπά. (Φεύγει).

ΛΑΜΠΡΟΣ, ἔκπληκτος: Μπά, νά πάρ' ὁ διάβολος! ... Μωρ' μπά κι' ὄνειρεύομαι σήμερα; Τί ἦτανε πάλι αὐτά τά λόγια! Αὐτή ἡ κουβέντα εἶχε νόημα;... (Σκέπτεται). Καί νόημα μεγάλο...

ΣΚΗΝΗ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΛΑΜΠΡΟΣ, ΠΗΝΕΛΟΠΗ

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, εἰσερχόμενη: Πολύ σκεπτικόν σ' εὐρίσκω, mon ami;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἄ, τίποτα... κάποιος φύλλος...

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Μήπως ἀνησυχεῖς διά τά ἐπιπλα;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἄμ' κι' αὐτά εἶνε μία ξεχωριστή ἔννοια.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Τώρα πλέον μήν τά συλλογίζεσαι.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Γιατί;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Διότι ἡγοράσθησαν κ' ἐντός ὀλίγου θά ἦν' ἐδῶ.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Καί ἡ πληρωμή;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Οἰκονομήθη ἐξαίρετα.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Πῶς;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Τί σέ μέλει πῶς! (Έξέρχεται).

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, *απερχόμενη*: "Ω, ποτέ! Προτιμώτερον ν' αποθάνω!
(Κλείει τήν θύραν).

ΛΑΜΠΡΟΣ: "Ελα δώ! Μή φεύγεις. Έχουμε νά ξεμπερδέψουμε λο-
γαριασμούς. (Κρούων). "Ελα ὅξω σοῦ λέω! "Ανοιξε σοῦ λέω!

ΣΚΗΝΗ ΕΙΚΟΣΤΗ ΕΝΑΤΗ

ΛΑΜΠΡΟΣ, ΚΑΛΠΙΔΗΣ, ΒΕΝΕΤΗΣ, ΚΛΕΩΝ

ΚΑΛΠΙΔΗΣ, *ακολουθούμενος υπό θεσιθῆρῶν*: Καλημέρα, κύργιε
Γραμματέα! Έλιάτε μέσα, ὄρέ, ἐλιάτε.

ΛΑΜΠΡΟΣ, *συγχρόνως*: Τήν κακή ψυ... (Μπᾶ εἶνε βουλευτής!
Τρομάρα μου μήν τοῦ κακοφανῆ). (Τρέχων πρός αὐτούς). Προσκυ-
νῶ, κ. Καλπίδη, προσκυνῶ, κ. βουλευτά μου.

ΚΑΛΠΙΔΗΣ: Τούς γλιτέπεις, ὄρέ, αὐτήνους ἐδῶ; Εἶνε οὔλα πιδιά
τοῦ σκνιοῦ καί τοῦ παλκιοῦ. (Οἱ θεσιθῆραι τόν χαιρετῶσιν ἀδιαφό-
ρως καί συνομιλοῦσι καπνίζοντες).

ΛΑΜΠΡΟΣ: Καλῶς τους, καλῶς τους. (Βλέπων τόν Βενέτη).
(Ἄλλος διάλογος ξυδάτος ἐδιάλεξε τήν ὥρα).

ΒΕΝΕΤΗΣ, *ακολουθούμενος υπό θεσιθῆρῶν*: Σκιαδ' ἀφέντη, μπόν
τζιόρνο, κόμει στά;

ΛΑΜΠΡΟΣ: Καλῶς ὠρίσατε, κ. Βενέτη, προσκυνῶ, προσκυνῶ.
(Τί διάβολο, παραγγελιά τούς εἶχα ἀπάνω στήν ὥρα!)

ΒΕΝΕΤΗΣ: Μᾶς τό ἐσκαπουλάρισες μιά χαρά, τζόγια μου, σήμε-
ρα ἀπό τό μενιστέρο. Γλέπετε, μωρέ κωθόνια τί μέγάλος ἄνθρω-
πος εἶμαι ἐγώ; Έδῶ μέσα εἰσάστενε ὀμπρός εἰς τό σεκρετάριο
τζενεράλε ντέλ μινιστέρο ντέλ ἰντέρνο.

(Οἱ θεσιθῆραι ὑποκλίνονται).

ΛΑΜΠΡΟΣ: Καλῶς τους, καλῶς τους. (Ποῦ νά ἔχε σᾶς πιάση θέρ-
μη).

ΚΑΛΠΙΔΗΣ: Ὅρέ, γιάτο, γιάτο, καί τό ξιφτέρι τοῦ κόμματος.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ

Οἱ ΑΝΩ καί ΚΛΕΩΝ

ΚΛΕΩΝ, *εἰσερχόμενος*: Ὅχι δά, κ. Καλπίδη, ἐγώ εἶμαι ξιφτέρι
μόνον εἰς τά λόγια, ἀλλά σεῖς...

ΒΕΝΕΤΗΣ: Καί εἰς τά ρουσφέτια, τζογούλα μου. Πές το καί μή
ντρέπεσαι.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Καί εἰς τί ἔμποροῦμε νά σᾶς δουλέψουμε, κύριοι; (Κά-
θεται καί λαμβάνει γραφίδα).

ΚΑΛΠΙΔΗΣ: Νά, ἰδῶ τά πιδιά νά μ' τά τρουπώσης στό ἔχνικό
Τυπογραφεῖο νά χαμωφᾶν' ψίχα ψουμί.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ξέρουν τήν τέχνη;

ΚΑΛΠΙΔΗΣ: Ἄμ' ἄσ' το νά κρεῦεται π'θές τέχνη. Ἐκεῖνο ἄν ξέραν
τέχνη, δέν παέναν κή στοῦ Κωνσταντινίδη τό τυπογραφεῖο;

ΒΕΝΕΤΗΣ: Αὐτούς τσοῦ λύκου ἐδῶ, σιόρ Γραμματέα, θά τσοῦ δι-
ορίσουμε κοντοστάμπιλους στήν Πολίτσια καί ὀρδινάτσες σποῖ
δενδροστοιχίες.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἐ... μά... ὄλους;...

ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ: Ναῖσκε, οὔλους;...

ΛΑΜΠΡΟΣ: Μά... δέ θά ἔχουμε θέσι.

ΟΛΟΙ: Πᾶψε ἄλλους, πᾶψε ἄλλους, πᾶψε ἄλλους.

ΚΛΕΩΝ: Ἐμεῖς ἔχομε περισσότερα δικαιώματα εἰς τό κόμμα.

ΒΕΝΕΤΗΣ: Γιατί λοιπόν σᾶς δίνουμε τσοῦ ψήφους μας καί σκοτω-
νόμαστε γιά τό κόμμα;

- ΚΑΛΗΠΙΔΗΣ: Πάψε άλλους, εἶνε ἀδικία ἡμεῖς νά δουλεύουμε κι' ἄλλοι νά τρώνε.
- ΟΛΟΙ: Βέβαια, πάψε άλλους, πάψε άλλους.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Σσσσ!... καλά, καλά, καλά! Μή φωνάζετ' ἔτσι, ἐδῶ δέν εἶνε ὑπουργεῖο.
- ΚΑΛΗΠΙΔΗΣ: Ἄμ' τί φίλοι εἰμέστε τοῦ Προέδρου, ἂν ἦνε νά μᾶς κάνετ' ἔτσι;
- BENETHS: Καί ψηφίζουμε στραβά τσοί νόμοι του;
- ΚΛΕΩΝ: Καί πῶς θά σταθῆ τό κόμμα, ἂν δέν ὑποστηρίζωνται οἱ φίλοι του;
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Σᾶματι ἐγώ ἔχω καμμία ἀντίρρηση; Ἐγώ τά φωνάζω αὐτά περισσότερο ἀπό σᾶς.
- BENETHS: Καί ἅμα τσοῦ βγάλης τό διορισμό τους, νά τσοῦ δώ- κης κι' ἀπό ἡνα μπιλιέτο νά πάνε ἴσως στήσ φαμίλιες τους.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Πολύ καλά.
- BENETHS: Μά θά ἤχη, σιόρ Γραμματέα, κοντύλι γιά τσοῦ μιστούς τους;
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Αὐτό σέ σκοτίζει; Τά παιδιά νά οικονομήσουμε, κι' ἅμα σωθῆ τό κοντύλι, κόβουμε ἀπό κανένα σιδηροδρομικό δάνειο, καί συμπληρώνουμε τούς μισθούς τους.
- ΚΑΛΗΠΙΔΗΣ: Νά μ' ἀλλιάξης, ὄρέ, αὐτοῦνο τόν Ἐπαρχο, πού μῶ- στειλες ἐκεῖ κάτω κή δέν περιπιέτε καθόλ' κά τά πιδιά τᾶ ἡδᾶ μας.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Πῶς γίνεται αὐτό; Ἐμεῖς τοῦ ἡδᾶκαμε ρητή διαταγή νά μή βάνη πενιά, ἂν δέν σᾶς ρωτᾶη πρώτα.
- ΚΑΛΗΠΙΔΗΣ: Ἄμ' νά πού τό ἡσῆκωσε ἡστο λιβέντικο κή δέν πέρνει ἡμίλημα. Οὔλο τό κόμμα ἡκεῖ κάτω εἶνε σκωμένο στό ποδάρ'. Τῆσ προάλλες μάλιστα κάτι πιδιά ἡδᾶ μας ἡθελαν νά τ' ἀργάσουν τό τομάρ'. Ἄλλά, μίνια ἡδομάδα ἂν τόν ἀφήσετε ἡκόμα ἡστήν Ἐπαρχία, δέν ἡγνώμε γιά τό πετσι τ'.

- ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἦχι, ὄχι, νά τόν μεταθέσουμε, τελεγραφικῶς μάλι- στα. (Γράφει).
- BENETHS: Νά παυτῆ στό μομέντο, τζόγια μου, ἐκειός ὁ ἡνφάμες ὁ εἰσπράχτορας, πού ἔχει τό κουράγιο νά ζητᾶη φόροι ἀπό τσοῖ ἡδικοί μου φίλοι.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Φόρους, λέει, ἀπό τούς ἡδικούς σου φίλους;... Ἄ, μ' αὐτό εἶνε θρασύτητα, εἶνε ἀναισχυντία! Αὐτό θα ἡπῆ ὅτι ἡμούτι- σε ἡστήν ἀντιπολίτευσι. Θά παυτῆ τελεγραφικῶς. (Γράφει).
- ΚΛΕΩΝ: Νά καταδιωχθῆ ὁ Μοίραρχος, διότι ἀφοπλίζει τούς φί- λους μου, οἱ ὄποιοι μού γράφουν πολλά παράπονα.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Ἦχι δᾶ!
- BENETHS: Ναῖσκε, ναῖσκε, δέν εἶνε φίλος. Ἐκειός μού ἀρεστάρη- σε το Λάζο.
- ΟΛΟΙ: Τό Λάζο;
- ΚΑΛΗΠΙΔΗΣ: Αὐτῆνος, ὄρέ, πού ἡσκότωσε τό Μαχαιρωμένο;
- BENETHS: Ἐκειός, τζόγια μου. Ἐνας σκιασαᾶς!... Ἐνας μπόγιαα- ας! Ἀπό τσοῖ καλλίτεροι φίλοι.
- ΚΑΛΗΠΙΔΗΣ: Τόν ξέρω, ὄρέ, ψυχωμένο παλ' κάρ'.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Μά τότε, ἀφού εἶνε τέτοιος καί τέτοιος, δέν πρέπει νά μείνη στή φυλακή, δέν πρέπει.
- ΚΛΕΩΝ: Ὦ, βέβαια, θά τόν ἀπαλλάξῃ τό βούλευμα, διότι εἶνε χρησιμώτατος.
- BENETHS: Ἐμίλησα, μάτια μου, τσοῦ δικαστάδες καί μού τό ἡ- μπενιαρισθήκανε, πᾶ νά ἡπῆ μού τό ἡποσκηθήκανε. Ἄμ' χαλάει, μά τόν ἡγιο, τό κόμμα, ἡμα χάνει τέτοιους στύλους.
- ΟΛΟΙ: Ἐννοεῖται, δέν εἶνε ζήτημα.
- ΛΑΜΠΡΟΣ: Καί ὁ κύρ Μοίραρχος, σάν εἶνε τέτοιος, ἡς πάρῃ ἡναν ἡέρα ὡς τῆν Ράφανη. (Γράφει).
- ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ: Αὐτό δέν εἶνε τίποτε, θά πάρῃ τᾶ γαλόνια στό χέρι.
- ΚΛΕΩΝ: Νά γράψετε διά τᾶ παράσημα, παρακαλῶ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Δέν θά φύγης καθόλου... Θά μου δώσης τό μερίδιό μου... καί θά πάμε νά παίξουμε μπακαρά.

ΖΩΡΖ: (Ἄς τού δώσω μερικά νά μέ ξεφορτωθῆ). Ὅριστε, λάβε. (Τῷ δίδει χρήματα).

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Τί, ὕστερ' ἀπό τόσα... πού 'πήραμε... αὐτά μου δίδεις.... γιά μερίδιο, mon cher;

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Ἐπήρανε;... Μερίδιο;...

ΖΩΡΖ: Πάρε αὐτά γιά ἀπόψε καί αὔριο σοῦ δίνω πάλι... Δέν εἶπαμε ὅτι θά ἤμαι ἐγώ ἢ κάσσα;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Pardon, mon cher, τό θέλω ὀλόκληρο... τώρα ἀμέσως.

ΖΩΡΖ, βλέπων τόν Στρατήγη: Taisez-vous! Κάποιος εἶνε ἐκεῖ!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Ὡ! C' est une masque! Ἐ, κύριε μασκαρά, ἔλα κοντά νά σέ ἰδοῦμε ποῖος εἶσαι;

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ, πλησιάζων: Δέ μέ γνωρίζεις, κύρ Θόδωρε;

ΖΩΡΖ: Sur ma parole, κύριε, εἶσ' ἐπιτυχημένος μασκαράς!

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Γιατί, κύριε, μέ 'βρίζεις;

ΖΩΡΖ: Ἄ, tiens! Δέν εἶνε μασκαράς! C' est un grec!... Εἶνε Ἑλληνας!

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Ἐννοεῖται, εἶμαι Ἑλληνας, δέν εἶμαι φράγκος σάν κ' ἐσένα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Δέν μάς κόβεις... μιά δεκάρα φουστανέλλα, κύριε Ἑλληνα;

ΖΩΡΖ: Δέν πωλεῖται τόσον 'φθηνά ἢ φουστανέλλα, mon ami.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Ἀλήθεια λές, κύριε, εἶνε ἀκριθῆ, ἀνεκτίμητη ἢ φουστανέλλα, γιατί εἶνε ὅλο δόξα καί τιμή. Δέν εἶνε σάν τῆ βελάδα τῆ 'δική σου.

ΖΩΡΖ: Γιά νά σοῦ πῶ, ξέρεις σέ ποιόν 'μιλεῖς, cochon!

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Σ' ἕνα τσακλοκούδουνο, πού ἄν 'πῆ μιά λέξι ἀκόμη, τό βάνω στόν τόπο μέ μιά γροθιά.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Γειά σου, γενναῖε Ἑλληνα, ἀρεμάνιε!... Δέ μου λές, ὅποιος πεθάνη φέτο, πεθαίνει τοῦ χρόνου;

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Αὐτά, παιδί μου, σ' ἔφερε ὁ πατέρας σου νά σπουδάσης ἐδῶ πέρα;... Μπράβο!... Τό 'φτειασε ρόϊδο!...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Γιατί... δέ σ' ἀρέσουμε;

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Ὡ, πολύ μάλιστα, τό τιμᾶτε ὅπως πρέπει τό ὄνομά σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Ἐλα, Ζώρζ, πάμε στό Βαριετέ.

ΖΩΡΖ: (Ἄς υπάγω ὡς ἐκεῖ νά τόν ἀπομεθύσω καί νά τόν ἀφήσω. Ἄλλως εἶνε ἀδύνατο νά τοῦ φύγω... Καί ἡ Μαντλέν θ' ἀνυπομονῇ κ' ἐγώ δέν βλέπω τήν ὥρα νά ἐξασφαλισθῶ!)

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Ἐ, τί συλλογίζεσαι;

ΖΩΡΖ: Τίποτα, πάμε, πάμε. (Ἐξερχόμενος τῷ Στρατήγη). Χά, χά, χά! Ὁ κύριος Ἑλληνας!... Πού ξυρίζεσαι, κύριε Ἑλληνα; Χά χά χά!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Χά, χά, χά! Σιγά τόν πολυέλαιο νά μή στάξη στή φουστανέλλα σου, κύριε μασκαρά, χά, χά, χά!

ΣΚΗΝΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ, μόνος, εἶτα ΜΑΡΟΥΣΩ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Νά ἡ νεολαία μας νά ἡ νέα γενεά, πού θά μάς πάη καί 'στήν Πόλι!... Νά, τά μεγάλα καζάντια πού ἦρθε κι' ἔκαμε ὁ φίλος μου!... Δέν ἀνοίγει λοιπόν τά μάτια του νά ἰδῇ ἕνα γύρω του, παρά χορεύει καί τραγουδάει σάν τόν σάλιαγκα;... Ἄ, πρέπει μέ κάθε τρόπο νά τόν γλυτώσω ἀπό τόν κατήφορο πού ἐπῆρε.

ΜΑΡΟΥΣΩ: Κύρ Στρατήγη, κύρ Στρατήγη, μου ἐχτύπησε ἡ μαμ-

ΘΕΩΝΗ: Ἔλα λοιπόν. (Δεικνύουσα ἐντός). Πάρε αὐτὰ νά τά φέρῃς κάτω.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ, ἐλέπων ἐν τῷ δωματίῳ καί σταυροκοπούμενος: Μήστητί μου, κύριε! (Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΩΝΗ, μόνη

ΘΕΩΝΗ: Καί τώρα χαιρε ἡγαπητή καί φελόξενος ἐσθία!... Χαίρετε ἀναμνήσεις μου!... Πόσας ὥρας ἀναπαύθην εἰς αὐτό τό ντιβάνιον, ὄνειροπουλῶν... τά θάσανα καί τούς ἔρωτας τόσων ἵπποτῶν καί ἡρωίδων!... Ἴδου καί ἐγώ τώρα... λατρευομένη πυργοδέσποινα... φεύγω μέ τόν ἵππότην μου... ὅστις μέ φέρει ἐπί τοῦ πτερωτοῦ ἵππου του... εἰς τήν εὐτυχίαν... Χαίρετε, ποθητά μου ἀντικείμενα... (Φιλεῖ ἀνά ἓν). Χαῖρε ντιβανάκιον!... Χαῖρε, τραπεζάκιον!... Μάρτυρες τῶν δακρύων μου!... Χαῖρε καί σύ ... καί σύ... καί σύ... Δέν θά σās ἐπανίδω πλέον!...

Ἦλθ' ἡ γλυκεῖα ὥρα
νά παύσ' αὐτός ὁ βίος·
εἰς τήν ἠδαιμόν' χώρα
μέ φέρει ὁ νυμφίος.

(Ὁ Κωσταντής διέρχεται κομίζων ὀδοιπορικούς σάκκους).

Εἴμ' ὄλη ἄνε κάτω,
παρεφρονῶ μεθύω,
addio del passato

addio ter' addio!

Addio terras.

(Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΛΑΜΠΡΟΣ, ΠΗΝΕΛΟΠΗ, ΚΛΕΩΝ, ΧΡΥΣΟΓΛΟΥΣ, ΚΑΛΙΠΙΔΗΣ, ΒΕΝΕΤΗΣ, κυρίαί και κύριοι ἐν ἀμφιέσει χοροῦ, εἰσερχόμενοι μετὰ γελώτων και θορύβου περικυκλοῦσι τήν τράπεζαν. Ἄπαντες οἱ κύριοι φέρουσι μονιέλους καί παράσημα, αἱ κυρίαί faces á main

ΕΙΣ: Εἶσθε κουρασμένη;

ΜΙΑ: Ἐχόρευσα πάρα πολύ.

ΧΡΥΣΟΓΛΟΥΣ: Τῶντι δέν δύναται κανεῖς νά ἀρνηθῆ ὅτι προοδεύομεν καταπληρτικῶς.

ΚΛΕΩΝ: Καλέ τί λέτε; Ἐρχονται οἱ ξένοι καί δέν εὐρίσκουν καμμίαν διαφοράν. Νομίζουν ὅτι εἶνε εἰς τήν πατρίδα των.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Ἐνας μάλιστα μ' ἐβεβαίωσε ὅτι εἴμεθα περισσότερον Γάλλοι καί ἀπό αὐτούς τούς Γάλλους.

ΒΕΝΕΤΗΣ: Δοκίμασε, σιῶρ Χρύσογλου, αὐτό τό χοιρινό. Εἶνε μία τζόγια.

ΧΡΥΣΟΓΛΟΥΣ, ὑπονεύων: Δέν μ' ἀρέσουν τά παχειά.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Ὁ κύριος Χρύσογλος, τό γουρῶνι... δέν τό τρώει...

ΒΕΝΕΤΗΣ: Δέν ξέρετε νά ἐχτιμήσετε.

ΚΑΛΙΠΙΔΗΣ: Ὅρέ πρᾶμμα ἰληαῖς! Οὐλο νοστιμάδα!

ΒΕΝΕΤΗΣ: (Νοστιμώτεραις ἀπό τῆ ἀντικρυνῆς σου;)

ΜΙΑ, πρὸς τόν πλησίον της: Μά, κύριε, μέ ἐμεθύσατε.

ΕΚΕΙΝΟΣ, μετὰ πάθους: (Ἄλλά καί σεις μέ ἐτρελλάνατε).

ΧΡΥΣΟΓΛΟΥΣ: Θέλετε γλῶσσαν, ματμαζέλ;

ΚΛΕΩΝ: Έχει νά δώση καί εις άλλους.

BENETHΣ, ὕψων ποτήριον: Πίνω, σινιόροι, στήν υγεία ἐκειῶν, ὅπου κρατῶντας τό τιμόνι μέ στόχασι, διατηροῦνε τό μπάρκο σέμπρε στ' ἀνοιχτά!... Έχοντας γραμμένο εις τήν παντιέρα τους: «Unitas, Concordia, Fraternitas»: (Ένωσι, ὁμόνοια, ἀδερφοσύνη), πολεμοῦνε, μά τόν Ἅγιο, ν' ἀποτελειώσουνε μία ὥρα ἀρχήτερα τό μεγάλο ἔργο, ὅπου ἐβάλανε σέ πρᾶξι γιά τή Γκλόρια τσῆ πανένδοξης Πατρίδας!... Τί χρειάζονται τρατάτα καί ὀρντινάτσιαι καί λέγκες, σινιόροι;... Ἄς ἦν' καλά τά προσώπατα, ὅπου μέ καπρίτσιο καί βολοντά διαφεντεύουν τό μπάρκο, γυρίζοντας τό τιμόνι κατά 'κει 'πού δείχνει ὁ μπούσουλας!... Ὅσο γιά τά ρέστα;... Panem et circenses!... καί ἀποστομώνεται πᾶσα ἐναντίος, ὅπου ἤθελε ἀντιτάξει τό παραμικρό ἐμπόδιο εις τήν ἐχτέλεσι τοῦ μεγάλου ἔργου τσῆ σωτηρίας... Ἐβίβα, σινιόροι, τοῦ ἐξοχώτατου σινιόρ Γενικοῦ Γραμματέα!

ΟΛΟΙ: Ἐβίβα! Χίπ! Χίπ! Χίπ! Οὐρρά!... (Πίνουσι).

ΛΑΜΠΡΟΣ, ὕψων ποτήριον: Νά ξέρετε καλά, κύριοι, ὅτι εἴμαστε τυχερός λαός καί ὅτι ὁ Θεός μᾶς ἀγαπάει... Μᾶς ἀγαπάει, κύριοι, γιατί μᾶς ἔρριξε στά χέρια αὐτουῶν, ὅπου τό ἔβαλαν σκοπό νά ἀλαφρώσουνε ἀπό ὅλα τῆς τά βάρη τήν... δόλια Πατρίδα!... Ναί, κύριοι, ἐκεῖνοι, σάν καλοί ἀγωγιάταις μᾶς τραβοῦν ἐπιδέξια, ὡς 'πού νά μᾶς φέρουν μιά ἡμέρα εις τήν ἄκρη... Ναι, κύριοι!... Τιμόνι καί μπούσουλας... Μπούσουλας καί τιμόνι... δουλεύουνε σκυλίσια... γιά τή δόξα καί τό μεγαλεῖο... τῆς δόλιας Πατρίδας... Ἡ παλληαῖς δάφναις, κύριοι, ἐμαραθῆκανε... ἐξεραθῆκανε... ἐσκοροφαγωθῆκανε... δέ μᾶς χρειάζονται... Ἐμεῖς τώρα πᾶμε νά κόψουμε φρέσκες... χλωρές!... καί θά τῆς κόψουμε!... καί θά βάλουμε νέα στεφάνια, 'πού δέν τά ἔχε ὡς τώρα φορεμένα στό κεφάλι τῆς... ἡ δόλια Πατρίδα!... Ποῖοι εἶν' ἐκεῖνοι, κύριοι, 'πού λέν' ὅτι δέ ζοῦμε;... Ναι!... (Ἐμφαντικῶς). Ζοῦμε καί θά ζήσουμε... Καί γιατί, κύριοι, νά μή

ζήσουμε;... Τί μᾶς λείπει γιά νά μή ζήσουμε;... Ψωμί;... Τό ἔχουμε... Λάχανα;... Τά ἔχουμε!... Θεάματα;... Τά ἔχουμε... Πυροτεχνήματα;... Κάθε ἡμέρα καίγονται εις τῆς πλατεῖες... Μᾶς χρωστοῦνε; Τά μαζεῦουμε μέ τή μπαγιονέτα. Χρωστάμε; Πληρώνουμε μέ φαίντιγκ. Γιατί λοιπόν ἀπελπίζονται;... Ναι, κύριοι, ὅλες τῆς χάρες τῆς ἔχουμε καί τῆς χρωστοῦμε, καθῶς εἶπε καί ὁ ἐντιμώτατος προλαλήσας, εις τήν καλή συντροφιά μπούσουλα καί τιμονιοῦ... Ἄς ἔλειπε αὐτή ἡ συντροφιά, κύριοι, καί σᾶς ἔλεγα ἐγώ τί μαῦρο 'φείδι θά ἔτρωγε... τήν δόλια Πατρίδα!... Εἰς υγείαν, κύριοι, τῶν κυρίων κυρίων συμπολιτευομένων!...

ΟΛΟΙ: Ἐβίβα! Χίπ! Χίπ! Χίπ! Οὐρρά!... (Πίνουσι).

ΚΑΛΗΠΑΗΣ, ὕψων ποτήριον: Ὁρέ, καλιά τοῦ λιέτε σεῖς πῶς τοῦ καράβ' φεύγει μέ τοῦ μπούσουλα κή τοῦ τμόν!... Ἄμ' ξιχάσασι τοῦ καλλιότερου... Δέν τ' βάνς ὅσο θές μπούσουλα καί τμόν' νά ἔῃς ἀνκνιέται καθόλ' κά χωρίς κείν 'πού τοῦ πρέπ';... Νά: ἀπό κεί κνιέται!... Ἄμα δέ βάνς ἀτιμό... δέν κάνει ντότ... στέκιται ἄρτσι πέλαγα σάν καρφομένου τοῦ ἄπιστου!... Ποιός εἶνε λοιπόν οὐ ἀτιμός;... οὐ παράς, ὀρέ χαντακωμένοι!... Αὐτήνοι, νά, ιδῶ, οἱ ὁμογενῆδες, 'πού φέραν ἀπ' ὄξου τοῦ χρυσάφ' βατσέλα φορτωμένα, κή σκόρπισαν ιδῶ στούς δρόμους καί χαμωτρῶν' ψίχα ψουμί ἡ παληοκουσμάκης... Ναῖσκε, αὐτήνοι μᾶς 'κάναν τό τρανήτερο καλό, 'πού μᾶς κουβαλοῦν τοῦ χρυσάφ' σάν τοῦ μελίσσ' τοῦ μέλι... Ἴδου γιατί ζοῦμεν καί δέν πεθαίνουμεν σάν θέλτε νά τοῦ μάθε... Στήν υγεία λοιπόν τοῦ κύρ Χρυσόγλου.

ΟΛΟΙ: Ἐβίβα!! (Πίνουσι).

Ἐβίβα! Χίπ! Χίπ! Χίπ! Οὐρρά!

Ζήτω! Γλυκεῖα πατρίδα,

τό μέλλον σου εἶν' ἡ χαρά

κ' ἡ μόνη μας φροντίδα.

ΟΛΟΙ: "Ω! Τί τρέχει πάλι;
 ΚΑΛΗΓΙΑΗΣ: 'Ορέ! Τί σκιάχτρο είν' εκείνο;
 ΒΕΝΕΤΗΣ, συγχρόνως: Μωρ' γιά δεσ ρεντίκελο! Καρικατούρα!
 ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: 'Η Θεώνη!
 ΛΑΜΠΡΟΣ, συγχρόνως: Μπᾶ, ὁ Μίχος!
 ΜΙΧΟΣ: Μά δέν εἶμαι φάντασμα, ἀγάπη μου. 'Αδερφέ Λάμπρο,
 'πές της ὅτι δέν εἶμαι τό φάντασμά μου.
 ΛΑΜΠΡΟΣ: Καλῶς τό Μίχο.
 ΘΕΩΝΗ: Καλέ, ποῦ εἶνε ὁ Ζώρζ;
 ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, προβαίνουσα: Τί τόν θέλετε, κυρία;
 ΘΕΩΝΗ, ὁμοίως: Τί ἐνδιαφέρεσθε, κυρία;
 ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Τί ἔχετε μαζί του σείς;
 ΘΕΩΝΗ: Καί διατί, 'ρωτᾶτε σείς;
 ΛΑΜΠΡΟΣ, παρεμβαίνων, τῇ Θεώνη.: Βρέ, ἀπό ποῦ ἔρχεσαι μ'
 αὐτό τό χάλι σάν τήν 'Οθωνίστρα; Τί κατάστασι εἶνε αὐτή; Μωρὲ
 ποῦ τήν ἤρες, Μίχο, στό Θεό σου.
 ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως τῇ Μαγδαληνῇ: (Σιώπα, ἀναιδιστάτη,
 μᾶς ἐξητέλισες!)
 ΜΙΧΟΣ, συγχρόνως, τῷ Λάμπρῳ: Μοῦ παράγγειλε, λέει, νά τήν
 περιμένω στήν πόρτα τῆς ὑπερεσίας...
 ΟΛΟΙ: "Ω!... (Γελοῦν).
 ΜΙΧΟΣ: 'Αλλά ἡ καυμένη σάν μέ εἶδε ἔτσι, ἐνόμισε ὅτι εἶμαι τό
 φάντασμά μου κ' ἐφοβήθη κ' ἐγύρισε 'πίσω.
 ΛΑΜΠΡΟΣ: (Μά κι' αὐτή ἀκόμα!) Μωρ' ποῦ βρίσκουμαι, Στρατή-
 γη μου;
 ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Στό σπίτι 'ποῦ ὠνειρεύσουνα καί στή θέσι 'ποῦ
 'γύρευες.
 ΚΛΕΩΝ: Τούς ἔπιασαν τούς κλέπτας, τούς φέρνουν, τούς φέρνουν.

ΣΚΗΝΗ ΕΙΚΟΣΤΗ ΕΝΑΤΗ

Οἱ ΑΝΩ, ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΖΩΡΖ καί ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ, εἰσέρχεται κλονιζόμενος: Νά... μᾶς... κάμη... ἕνα
 βάλς... καί νά πάμε... στό παιγνίδι... (Ρίπτεται ἐπί ἔδρας).
 ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ - ΘΕΩΝΗ, συγχρόνως: "Α! ὁ Ζώρζ! (Τρέχουσι πρός
 αὐτόν).
 ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Αὐτοί εἶνε οἱ κλέπται, κύριε Γραμματεῦ!
 ΠΗΝΕΛΟΠΗ: "Α, συμφορά! (Λιποθυμεῖ τήν περιποιούνται).
 ΛΑΜΠΡΟΣ: Καί ὁ γυῖός μου ἀκόμη;... 'Ο γυῖός μου κλέφτης; Μω-
 ρὲ ζύπνιος εἶμαι ἢ ὄνειρεύουμαι;... Εἶνε τούτα τά παιδιά μου;...
 Εἴμ' ἐγώ ὁ Λάμπρος ὁ Θυμέλης, ὁ Γενικός Γραμματέας, 'ποῦ
 ἔχω καί τό Σταυρό τοῦ Σωτήρος; Εἶμαι ὁ ἴδιος;
 ΜΙΧΟΣ: Μωρ' εἶσαι ἀπαράλλαχτος. 'Εγώ δέν ἐδυσκολεύθηκα
 στιγμή νά σέ γνωρίσω. ('Αλλά τί εἶνε τούτα 'ποῦ βλέπουν τά
 'μάτια μου;)
 ΛΑΜΠΡΟΣ: "Αχ, γιατί δέν ἐρχόσουνα, Στρατήγη μου, προτῆτερα;
 ΜΙΧΟ: 'Αμ' τόν ἔτρωγα μέρα νύχτα, ἀλλά δέν ξεκόλλαγε, βλέ-
 πεις, ἀπό τά χτήματα.
 ΒΕΝΕΤΗΣ: Τούτοι dunque εἶνε οἱ κλέφτες;
 ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Μάλιστα, αὐτά τά ὑποκείμενα εἶνε.
 ΖΩΡΖ: Αὐτό 'ποῦ λέγετε, κύριε εἶνε σοβαρόν δι' ἐμέ καί προσέξα-
 τε.
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ, συγχρόνως: Θά σέ προσκαλέσω... εἰς μονομαχίαν.
 ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Τούς εἶδα μέ τά μάτια μου 'που τά "λεγαν καί τά
 μοίραζαν. (Τῷ 'Αστυνόμῳ). Ψάξε τους καί θά 'βρεῖς ἀπάνω τους
 ὅσα τούς ἄφησαν ἢ γυναῖκες, τά χαρτιά καί τό κρασί. (Τούς ἔρευ-
 νῶσι).
 ΜΙΧΟΣ: Τώρα καταλαμβάνω τί τρέχει.

ΘΕΩΝΗ: Καλέ, δέν εἶνε τό φάντασμά του, εἶνε ὁ ἴδιος ὁ Μίχος μου. (Βαδίζουσα πρὸς αὐτόν). Μίχο μου! Μίχο μου!

ΜΙΧΟΣ: Βλέπεις τό λοιπόν ποῦ σοῦ φωνάζω τόσην ὥρα; (Τήν ἐναγκαλίζεται). Ἀγάπη μου!

ΛΑΜΠΡΟΣ: Τί χάλι!... Τί χάλι!... Ὅλη μου ἡ οἰκογένεια!

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Πολιτισμένη καί ἐξευγενισμένη ρωμαίικα.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Μπαμπά μου, μπαμπά μου, συγγνώμην! (Γονυπετεί).

ΛΑΜΠΡΟΣ: Μωρ' ἔχω τοῦλάχιστον τήν τιμή μου, Στρατήγη μου; ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ, τῇ Μαγδαληνῇ: Σήκ' ἀπάνω, σύ: Ἐσεῖς στήν πατρίδα, εἴσαστε τά καλλίτερα παιδιά τοῦ τόπου· ἡ μάνα σας καί ὁ πατέρας σας, πρέπει νά γονατίσουμε τώρα μπροστά σας, ποῦ σᾶς ἔφεραν ἐδῶ καί σᾶς ἔκαμαν ἔτσι μέ τή μουρλοφантаσία τους.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Τ' ἀκοῦς, κυρά γυναίκα;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συνερχομένη: Ἄχ!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Αὐτά μόνον εἶχε ὁ κύριος ἐπάνω του.

ΛΑΜΠΡΟΣ, τῷ Θεοδώρῳ: Τί τά ἔκαμες τά χρήματα, βρέ θεοσκοτωμένε;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Τά πῆρε... ὁ Ζώρζ... καί ἡ Λιλή... στό παιγνίδι.

ΛΑΜΠΡΟΣ, τῷ Ζώρζ: Μπιρμπάντε, κλέφτη, ἄτιμε! Μπήκες στό σπίτι μου γιά φίλος καί ἔκαμες σάν τά μούτρά σου σερνικούς καί θηλικούς ἐδῶ μέσα.

ΖΩΡΖ: Pardon, monsieur! Pitie, monsieur!

ΛΑΜΠΡΟΣ, ὀρμών: Μμμχ! Νά σοῦ φάω τήν πιτιά, ἄτιμε, ποῦ θέλεις καί Γαλλικά!

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ, συγχρόνως κρατῶν τήν χεῖρα του: Ἡσύχασε, Λάμπρο, μὴν ἐξευτελίζεσαι περισσότερο. Πήγαινε στό καλό παιδί μου. Γιά τό χατήρι τοῦ συνεργοῦ σου δέ σέ καταγγέλνει κανεῖς, ἀλλά περπάτα καί θά τό ἔρῃς ἀπ' ἄλλοῦ. (Ἐθῶν αὐτόν). Πήγαινε ὄξω, φεύγ' ἀπό 'δῶ.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Αὐτός τώρα ἀνήκει εἰς ἐμέ. (Ἐξέρχεται ἄμετ' αὐτοῦ).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ

Οἱ ΑΝΩ πλὴν τοῦ ΖΩΡΖ καί ΑΣΤΥΝΟΜΟΥ, ΜΑΡΟΥΣΩ

ΜΑΡΟΥΣΩ, κομίζουσα ἐπὶ δίσκου ἐπιστολήν: Αὐτό τό γράμμα τό φεραν ἀπό τῆς κυρίας ὑπουργοῦ κατεπεῖγο. Εἶνε ἀνάγκη λέει, νά τό διαβάσετε ἀμέσως.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Μοῦ γράφει ἡ σύζυγος τοῦ ὑπουργοῦ.

ΛΑΜΠΡΟΣ, ἀρπάζων τό γράμμα.: Δός μου 'δῶ νά τό διαβάσω γῶ.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Ἀλλά γράφει πρὸς ἐμέ· ἤμπορεῖ νά γράφῃ μυστικά.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Κολοκύθια 'στό πατερό! Ἄ 'ς το σοῦ λέω. Δέν ἔχει πιά μυστικά ἀπό 'δῶ καί πέρα. Θά σᾶς σφίξω τά γκέμια καί θά σᾶς βάλω χαβιά ὀλονῶν ἐδῶ μέσα. Σοῦζα θά στεκόμαστε ἀπό 'δῶ καί πέρα.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Δέν σέ συνερίζομαι διότι εἶσαι ἔξω φρενῶν.

ΛΑΜΠΡΟΣ, ἀναγινώσκει.: «Φιλτάτη! Τήν ἐσπέραν ταύτην ἐστάλη εἰς τήν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀπόλυσις τοῦ συζύγου σας»... (Ἡ ἀπόλυσί μου λέει;...) Ἐ, ἔ, θά χωρατεύῃ. Ἐδιάλεξε κι' αὐτή τήν ὥρα νά ἀστείευθῇ.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: (Ἄλλο φοβερότερον κτύπημα!)

ΛΑΜΠΡΟΣ: ...«προκληθεῖσα ἐξ ἀνακοινώσεώς τινος περὶ τοῦ δαυνοῦ, τήν ὁποῖαν ἔκαμεν εἰς φίλον του τραπεζίτην, ὅπως οὗτος κερδοσκοπήσῃ εἰς τό χρηματιστήριον. Φροντίσατε νά τήν ματαιώσητε. Ἡ φίλη σας». Μωρ' ἀλήθεια, λέει! ὦ, κακό ποῦ ἔπαθα.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Ἐπληρώθη τό ποτήριον.

ΛΑΜΠΡΟΣ, τῷ Χρύσογλου: Ἐσύ λοιπόν, φίλε, μοῦ τὰ κάνεις αὐτά; Ἐσύ μέ ἀπάτησες καί μ' ἐπρόδωκες μέ τόση ἀναίδεια; Αὐτή εἶνε ἡ φιλία σου; Αὐτός εἶνε ὁ λόγος τῆς τιμῆς σου;

ΧΡΥΣΟΓΛΟΥΣ: Ἐ... μά, mon cher, ἔ ...ἔπρεπε... νά... μάθη... τό συνδικάτον.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Μ' ἐχαντάκωσε τό σκυλί τό ἄπιστο!

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Κύριοι, παρατηρεῖτε ποία φοβερά καταστροφή μᾶς ἐπῆλθε. Βοηθήσατέ μας, κύριοι! Κύριε Χρύσογλου, μέρος μόνον ἐξ ὧν ἐκερδήσατε διά τῆς συνδρομῆς μας, διά νά συμπληρώσωμεν τό ἀπωλεσθέν ποσόν. Σεῖς, κύριοι, πρὸς Θεοῦ, σπεύσατε νά ματαιώσητε τὴν ἀπόλυσιν τοῦ συζύγου μου καί τὰ πάντα διορθοῦνται.

ΧΡΥΣΟΓΛΟΥΣ: Καί μήπως ἔχω ἐγώ, διά νά δώσω καί εἰς ἄλλους; (Φεύγει).

ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ, συγχρόνως: Καί ποῖος μᾶς ἀκούει ἐμᾶς;... Μήπως εἶνε πράγμα παραμικρό; Νά εἶχαμε 'μεῖς τόση δύναμι!... Εὐχαρίστως... (Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ ΠΡΩΤΗ

Οἱ ΑΝΩ, πλὴν τοῦ ΧΡΥΣΟΓΛΟΥ καί τῶν ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

ΛΑΜΠΡΟΣ: Μωρέ ὅλοι μ' ἓνα στόμα!... Καί ὡς τὰ τώρα μοῦ 'κάνανε ὄρκους ὅτι εἶνε οἱ πιστότεροι φίλοι μου!

ΠΗΝΕΛΟΠΗ, συγχρόνως: Καί μᾶς ἐγκαταλείπουν εἰς τὴν κρισιμωτέραν στιγμὴν.

ΜΙΧΟΣ: Ἄ 'ς τους, ἄς φύγουνε, δέ θέλουμε τίποτα, δέν γυρεύουμε τίποτα ἀπὸ τέτοιους ἀνθρώπους, δέν τοὺς ἔχουμε ἀνάγκη. Ἡ ὑπόληψι ἡ 'δική σου εἶνε καί 'δική μας, ἔ, Στρατήγη; Αὔριο θά

πληρώσω ἐγὼ ἀπὸ τὴν τσέπη μου αὐτὰ τὰ χρήματα.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Κ' ἐγὼ θά φροντίσω νά ξαναχτιστῇ τό χτίριο σέ γερότερα θεμέλια.

ΘΕΩΝΗ: Μίχο μου, εἶσαι ἄγγελος.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Τωόντι εἶσθε ἄγγελοι, κύριοι.

ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ: Ὅχι, δέν εἴμαστε, ἄγγελοι, εἴμαστε ἄνθρωποι 'ποῦ δέν ἐπρόφτασαν ἀκόμα νά μᾶς ἐξαχρειώσουν αὐτοί.

ΛΑΜΠΡΟΣ: Μπήκες λοιπόν τώρα, κυρά γυναίκα; Ἐ;... Νά ποῦ ἦτανε τό μεγαλεῖο καί ἡ εὐγένεια, νά ποῦ ἦτανε ὁ ἀληθινὸς πολιτισμός, καί ποῦ 'μεῖς εἶχαμε τὴν κουταμάρα νά τὰ γυρεύουμε. (Ἐναγκαλιζόμενος τὸν Στρατήγην καί τὸν Μίχον). Ἀδέρφια μου, πόσο ἀκριβά ἐπλήρωσα γιὰ νά μάθω αὐτὴν τὴν ἀλήθεια!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Τό κοτιλλιόν... Ζώρζ ... Ἀβάντι στό ξεφάντωμα.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ καί ΛΑΜΠΡΟΣ:

Ὅλοι φίλοι, συγγενεῖς,
'φώναξαν: «Μὴν πάτ' ἐκεῖ»,
ἀλλὰ 'μεῖς οἱ γνωστικοί
τό γουδί τό γουδοχέρι.

Ἐθέλαμε ὁμογενεῖς
νά γενοῦμε καί καλά,
μά μᾶς 'δείξαν 'κεῖ 'ψηλά
πῶς τό τρίβουν τό πιπέρι.

Ἐζητούσαμ' ἀρχοντιά
καί εὐγένεια πλαστή
καί ἐγείναμ' ἀκουστοί
μόνον μέ χορούς κι' ἀντάρες.

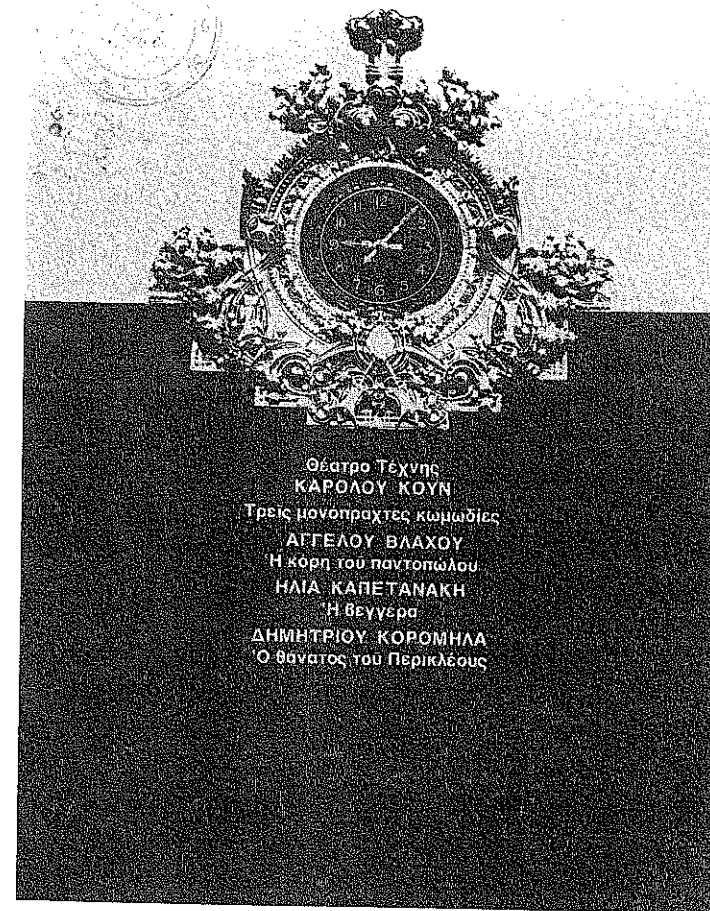
Ὅρσε τώρα καταντία!
νά 'ψηλὴ περιωπή,

νά παιδιά, νά προκοπή
μιά χαρά και δύο τρομάρες.

ΟΛΟΙ:

"Όσοι λέν' πώς εύγενείς
θά μάς κάμ' ό ξενισμός
κι' ό τυφλός πιθηκισμός
είνε βλάκες πατεντάτοι.

Κι' όσοι από τούς γονείς
τέτοιο έχουνε μυαλό,
θέλουν δέσιμο καλό
χάραγμα και χούφτ' άλάτι.

Θέατρο Τέχνης. Θεατρική Περίοδος 1974-1975. Πρόγραμμα.
(Θεατρικό Μουσείο)

ΣΕΙΡΑ: Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΘΕΑΜΑΤΟΣ - 14
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ Β: Δημιουργικές Γραφές
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΕΙΡΑΣ: Δημήτρης Τσατσούλης
ΛΙΛΑ ΜΑΡΑΚΑ (έπιμέλεια):
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ 1894 - 1926

Copyright © 2000 «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ»
γιά τήν έλληνική γλώσσα σέ όλο τόν κόσμο

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμιά διατύπωση και χωρίς τήν ανάγκη σήτρας απαγορευτικής τών προσβολών της. Έπισημαίνεται πάντως ότι κατά τό Ν. 2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με τό Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τή Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (πού έχει κυρωθεί με τό Ν. 100/1975) απαγορεύεται ή αναδημοσίευση, ή αποθήκευση σέ κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου, με όποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στό πρωτότυπο ή σέ μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

Έπιμέλεια: Μαρία Άποστολοπούλου
Διόρθωση: Βάσω Τζόκα
Σχεδιασμός έξωφύλλου: Κώστας Χουχουλής
Εικόνα έξωφύλλου: Ό Τζανέτος (Άλ. Γονίδης)
άπό τό έξωφύλλο παρτιτούρας τών «Παναθηναίων» του 1915.

Έκδόσεις «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ»
Έμμ. Μπενάκη 59, 106 81 Άθήνα. Τηλ.: 3891800, 3302415 - fax: 3836658

Βιβλιοπωλεία:

- Ζωοδ. Πηγής 21 & Τζαβέλλα 1, 106 81 Άθήνα. Τηλ.: 3302033, 3301792 - fax: 3817001
- Γ. Γενναδίου 6, 106 78 Άθήνα. Τηλ.: 3822169 - fax: 3817826
- Στοά Όρφείως, Στοά Βιβλίου, Πεσμαζόγλου 5, 105 59 Άθήνα. Τηλ.: 3211246

Θεσσαλονίκη:

- Κ. Μελενίκου 30, 546 35. Τηλ.: (031) 245222, 245950 - fax: (031) 245222
- Μοναστηρίου 183, 546 27. Τηλ.: (031) 500035, 500039 - fax: (031) 500034

Πάτρα:

- Μαιζώνος 1 & Καρόλου 32, 262 23. Τηλ.: (061) 620384 - fax: (061) 272072

ISBN 960-393-399-6

Set 960-393-401-1

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ 1894 - 1926

Τέσσερα κείμενα

Τόμος Α'
«Αί υπαίθριοι Άθηναί»
«Έξω Φρενών»

Έπιμέλεια - Εισαγωγή - Σχολιασμός
Λίλα Μαράκα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΑΘΗΝΑ 2000

ΑΙ ΥΠΑΙΘΡΟΙ
ΑΘΗΝΑΙ

Η ΚΑΘΕ ΤΑΝΔΥΗ - Ν. ΛΑΣΚΑΡΗ

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ¹

(*Ἡ σκηνή παριστᾶ τὴν πρό τοῦ Σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου Πελοποννήσου πλα-
τεῖαν. Εἰς τὸ βάθος καφενεῖον ἔξωθεν τοῦ ὁποῦ εἰσὶ παρατεταγμένα τράπεζαι καὶ
ἔδραι.)*

Σκηνή Α'

Κλητῆρες², Πιπερίτσας, Κοκκάλας. (*Ἐξερχόμενοι τοῦ καφενεῖου.*)

ΚΟΚΚΑΛΑΣ

Ἐλα Πιπερίτσα, ἔφτασε τὸ τραῖνο.

ΠΙΠΕΡΙΤΣΑΣ

Ἄνασκούμεπως λοιπόν τὰ μανίκια σου. Μᾶς φέρνει πρᾶμμα
μπόλικο.

ΚΟΚΚΑΛΑΣ

Ὅλο ἐπαρχιώτες³.

1. Στὴν ἐπάνω δεξιὰ γωνία τῆς σελ. 1 τοῦ χγφ. ἔχει σημειωθεῖ μέ μολύβι
καὶ γραφή πού ὅπως ἀναφέρθηκε (παράβ. εἰσαγωγή, σελ. 74 ἐ.) μοιάζει πολὺ μέ
τοῦ Γιάννη Σιδέρη, τοῦ ἱστορικοῦ τοῦ νεοελληνικοῦ θεάτρου, στὴν κατοχὴ τοῦ
ὁποῦ βρισκόταν τὸ χγφ. τῶν «Υπ. Ἀθ.» καὶ τὸν ὁποῖο στό ἐξῆς θά ὀνομάζουμε
Σχολιαστή, ἢ παρατήρηση: «Τοῦτο τὸ χ/φο εἶναι τῆς β' σειρᾶς Μάρτης τοῦ 1895
χωρὶς ὅλα τὰ νοῦμερα (δέν ὑπάρχουν [...]) – τὰ ὑπόλοιπα δυσανάγνωστα.

2. Τῆς Ἀστυνομίας.

3. Ἐκεῖνα τὰ χρόνια οἱ ὀργανωμένες ἐκδρομές ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος τῆς Ἑλ-
λάδας στό ἄλλο εἶχαν γίνει πολὺ τῆς μόδας. Ἐπαρχιώτες ἐπισκέπτονταν τὴν
πρωτεύουσα καὶ ἄλλες πόλεις, οἱ Ἀθηναῖοι πῆγαιναν στὴν ἐπαρχία καὶ ἔτσι ἢ
ὑπαιθρος ἔπαιρνε ζωντάνια καὶ ἢ Ἀθήνα γραφικὸ πανηγυριώτικο χρῶμα. Ὅλα
αὐτὰ ἀποτελοῦσαν χαρακτηριστικὸ στοιχεῖο τῆς ἐπικαιρότητας καὶ ἢ εἰδησιο-
γραφία, ἢ περιγραφή καὶ ὁ σχολιασμὸς τοῦ φαινομένου γέμιζε τίς στήλες τῶν
ἑφημερίδων. (Παράβ. «Ἄστν», 13, 15, 16, 19, 20 Μάη, 2 Ἰουλῆ 1894 κ.ά.) Ἡ μεγά-

δέν ἤμην ἐγὼ νά σοῦ χρησιμεύσω ὡς Μέντωρ μέ τήν πείραν καί τάς γνώσεις μου. Δέν θά ἀρνηθῆς ὅτι εἶμαι ἡ σοφία προσωποποιημένη.

ΣΑΓΑΝΑΣ

Νά σοῦ πῶ ἓνα πρᾶγμα, κύρ Γιεμένῃ. Τέτοια σοφία καλλίτερα νά ἔλλειπε.

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Ἄ, μά εἶσαι πολύ ιδιότροπος, κύρ Σαγάννα...

ΣΑΓΑΝΑΣ

Ἄφησέ μ' ἀδερφέ!... Ἄ, νά ἕνας μέ τήν περικεφαλαίαν! Θά εἶναι κλητήρας.

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Ναί γνωρίζω τήν στολήν τήν εἶδα εἰς μίαν εἰκόνα.

ΣΑΓΑΝΑΣ

Κύριε Κλητήρα!... Ἐί κύριε Κλητήρα.

ΚΛΗΤΗΡ Α'

(Εἰσερχόμενος.) Τί τρέχει πατριώτη;

1. Οἱ ἀστυφύλακες τῆς Στρατιωτικῆς Ἀστυνομίας (βλ. πῶ κάτω, σελ. 123, σημ. 1) φοροῦσαν κράνος ἀντί γιά πηλήκιο. Οἱ στολές τους θεωρήθηκαν πολυκομπές καί καλαισθητές, ἐνῶ ἡ λάμψη τοῦ κράνους καί ἡ ἀντικατάσταση τοῦ κόκκινου ἀμπέχωνου ἀπό βαθυκύανο χαιρετίστηκαν ὡς πρόδος πού σηματοδοτοῦσε τή μεταβολή τους ἀπό Κλητήρες σέ Ἀστυφύλακες («Ἄστι», 1 Γεν. 1894, μέ σκίτσο). Οἱ περικεφαλαῖες πού ἀναγνωρίζουν οἱ Κομπέρ εἶχαν ἔλθει στό προσκήνιο τῆς ἐπικαιρότητας, γιατί τόν Σεπτέμβρη τοῦ 1894 ἔφτασαν τά 1.500 νέα κράνη στόν Πειραιά ἀπό τήν Ἀγγλία πού τά εἶχαν παραγγεῖλει καί ἡ πρώτη ἐμφάνισή τους δρόμους τῆς Ἀθήνας ἐγίνε στίς 16 τοῦ Ὀκτώβρη. (Παράβ. «Καιροί», 30 Ἀπρ. / «Νέα Ἐφημερίς», 18 Σεπτ., 17 Ὀκτ. / «Παλιγγενεσία», 1, 18 Σεπτ., 12 Ὀκτ. 1894). Ἡ ἐντύπωση πού ἔκαναν ἔχει διασωθεῖ σέ σχετικά σχόλια τοῦ Τύπου: «Χθές κατά πρώτην φοράν οἱ ἀστυφύλακες ἐφόρεσαν τά ἀρχαῖα κράνη καί τά λευκά χειρόκτια των, [...] Καί ἦσαν ὁμολογουμένως μερικοὶ ἄξιοι γελῶτων διότι ἐφόρουσ ἀυτά ἤ ἕως τά φρύδια των ἡ ὑψηλά, ὑψηλά σάν κουτσαβάκηδες! Ἦσαν ὁμοίως καί μερικοὶ οἱ ὅποιοι ὁμοιάζον ὡς ἀρχαῖοι ἥρωες καί τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμήν νά τοὺς ὀνομάσουν Κολοκοτρώνηδες ἀπό τήν περικεφαλαία τοῦ γέρου τοῦ Μωρηᾶ» («Ἐπιθεώρησις», 17 Ὀκτ. 1894. – Ὁ χαρακτηρισμός ἀρχαῖος εἶχε τήν ἐννοια τοῦ παλαιός γενικά καί ὄχι ἀποκλειστικά τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος.) Σέ ἄλλη περιγραφή ἀναφέρεται ὅτι ὁμοιάζαν μέ Οὐσάρους καί προκαλοῦσαν γενικά τόν θαυμασμό, παρ' ὅλο πού ὑπῆρχαν καί μερικοὶ πού ἦταν παρωδία ἀστυφυλάκων, σάν παλιάτσοι μέ τά κράνη ὡς τ' αὐτιά («Παλιγγενεσία», 16 Ὀκτ. 1894).

ΣΑΓΑΝΑΣ

Ἐλα δῶ, βρέ ἀδερφέ, ἐμεῖς ἤρθαμε ἐδῶ ἀπό τήν πατρίδα μας πρώτη φορά χάριν διασκεδάσεως.

ΚΛΗΤΗΡ Α'

Ἐ, καλῶς ὠρίσατε.

ΣΑΓΑΝΑΣ & ΓΙΕΜΕΝΗΣ

(Προσκλίνοντες.) Εὐχαριστοῦμε.

ΣΑΓΑΝΑΣ

Ἀπό τό βαγόνι ὡς ἐδῶ μᾶς ἐπῆραν οἱ χαμάληδες 5 φράγκα κουβαλητικά.

ΚΛΗΤΗΡ Α'

Αὐτό δέν εἶναι δική μου δουλειά.

ΣΑΓΑΝΑΣ

Ἐπειτα μᾶς παίρνει ὁ ἐνοικιαστής τοῦ φόρου 25 δραχμάς φόρον γιά 5 δραχμῶν πρᾶγμα.

ΚΛΗΤΗΡ Α'

Κι αὐτό δέν εἶναι δική μου δουλειά.

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Ἀλλά μᾶς συνέβη καί κλοπή, κύριε κλητήρ.

ΣΑΓΑΝΑΣ

Μᾶς ἔκλεψαν τυριά, καρύδια, καπόνια, μουσταλευριές. Πᾶν' ὄλα.

ΚΛΗΤΗΡ Α'

Τοὺς εἶδατε;

ΣΑΓΑΝΑΣ

Ὅχι δέν τοὺς εἶδαμε.

ΚΛΗΤΗΡ Α'

Τοὺς γνωρίζετε;

ΣΑΓΑΝΑΣ & ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Δέν τοὺς γνωρίζομε.

ΚΛΗΤΗΡ Α'

Τότε δέν εἶναι δική μου δουλειά.

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Ἀλλά, κύριε Κλητήρ...

ΚΛΗΤΗΡ Α'

(Ἀπερχόμενος.) Δέν μπορῶ ν' ἀκούσω περισσότερο. Ἐχω ὑπερῆσια.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ

"Ε, τί;... Λέγε ντέ, τί;

ΕΝΩΜΟΤΑΡΧΗΣ

"Αντισυνταγματικό.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ

"Ορίστε! Μᾶς ἔμαθε καί τοῦ λόγου του τή λέξη... Αὐτό δέν εἶναι δική σου δουλειά. Ἐσύ νά κάνης ὅ,τι προστάξεσαι. Οὔτε νά σταθῇ κανεῖς, οὔτε νά περπατήση, οὔτε νά καθήση, οὔτε τίποτε. "Όπου βλέπεις πολίτη, κτύπα ἀλύπητα, ὅποιος κι ἂν εἶναι· κτύπα στό σταυρό. Κι ἂν τύχη νά μιλήση κανεῖς, ἀπό τ' σῆτι καί μέσα, χωρίς νά χάνης καιρό. Ἐκατάλαβες;

ΕΝΩΜΟΤΑΡΧΗΣ

Μεῖνε ἡσυχος, κ. Ἀστυνόμω.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ

"Ἐγώ λοιπόν θά εἶμαι σ' ἐκείνη τή μπίρα ἐκεῖ, κι ἂν τύχη τίποτα, μέ φωνάζεις. Θά εἶμαι μέσα στό ιδιαίτερο μέ τή Φωφώ καί μέ τήν Ἑλένη. (Ἐξέρχεται.)

ΟΛΟΙ

Πολύ καλά, κ. Ἀστυνόμω.

ΕΝΩΜΟΤΑΡΧΗΣ

Πᾶμε τώρα κι ἐμεῖς νά πιοῦμε ἓνα κρασάκι καί ἄμα ἰδοῦμε μάζωξη τούς ριχνόμεαστε καί τούς τσακίζομε. (Ἀπέρχονται.) "Όποιος θέλει ἄς ξεμυτίση κι ἂν δέ σοῦ τόν κάνω λειψία...

ΕΥΖΩΝΟΣ

...τ' ἄλατιοῦ, νά μή μέ λένε... (Εἰσέρχονται εἰς τό οἰνοπωλεῖον.)

Σκηνή Δ'

Σαγάνας, Γιμενῆς καί Φαρμακοποιός. (Ἐσώθεν.)

ΣΑΓΑΝΑΣ

(Ἐξερχόμενος τοῦ Φαρμακείου.) Εὐχαριστῶ, ὁ Θεός νά σοῦ τό πληρώση, ἀδερφέ μου.

ΓΙΜΕΝΗΣ

(Ὁμοίως.) Ὁ Θεός νά σᾶς ἀνταμείψη, κύριε.

μέ ἐτράνταξαν σεισμοί!

Ὅλα πέρασαν καί πάνε
δίχως τί νά μου γενῆ.
Ἄχ! μά τώρα θά μέ φᾶνε
οἱ Ρωμηοί οἱ σημερινοί.

ΚΑΡΥΑΤΙΔΕΣ

Ποῦ ἴσαι, Περικλῆ, Ἴκτινε,
ποῦ ἴσαι, φίλε Καλλικράτη
νά ἰδῆτε αἱ Ἀθηναί
πῶς ἀφήκανε σακάτη
τόν πολύν σας Παρθενῶνα!

Σεῖς ἐδώσατε χιλιάδες
γιά τιμῆ παντοτεινή,
μά δέν δίνουν δυό παράδες
οἱ Ρωμηοί οἱ σημερινοί
γιά τόν δόλιο Παρθενῶνα.

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

Ἐλεῆστε τό σακάτη νά συχωρευθοῦν τά πεθαμένα σας.

ΣΑΓΑΝΑΣ

Εὐρήκες, γέροντά μου, παραλῆδες νά σ' ἐλεήσουνε!

1. Τήν ἀνοιξη τοῦ 1894, ἀπό τίς 8 τοῦ Ἀπρίλη, ἕνα κύμα ἀλλεπάλληλων σεισμικῶν δονήσεων πού ἐγίναν αἰσθητές σ' ὀλόκληρη τήν Ἑλλάδα ἐπληξε πολλές περιοχές τῆς χώρας, ἐνῶ οἱ μεγαλύτερες καταστροφές ἐγίναν στήν Ἀταλάντη, ὅπου ἡ θάλασσα εἰσχώρησε στή στεριά («Ἄστι», 24 Ἀπρ. 1894). Οἱ ἰσχυρές καί ἀσυνήθιστης ἔντασης δονήσεις προκάλεσαν πανικό στήν Ἀθήνα καί τόν Πειραιά, ὅπου δημιουργήθηκαν μεγάλες ζημιές σέ σπίτια, κτίσματα καί ἀρχαία μνημεῖα, ὅπως στό Θησεῖο, στοῦ Φιλοπάππου καί στόν Παρθενῶνα. Ἡ κοινή γνώμη ἦταν ἀνάστατη, ὁ Τύπος ἦταν γεμάτος ἀνταποκρίσεις ἀπό τίς πληγεῖσες περιοχές, στιγμιότυπα καί λεπτομερεῖς περιγραφές ἀπό τήν Ἀθήνα καί τόν Πειραιά, χάρτες, χρονογραφήματα, ἐγκυκλοπαιδικά καί ἱστορικά ἄρθρα περί σεισμῶν κ.λπ. («Καιροί», 9, 10, 11, 12, 16, 20, 21 Ἀπρ. 1894 κ.ά.). – Γιά τίς βλάβες τοῦ Παρθενῶνα βλ. ἐπόμενη σημ. 1, σελ. 201.

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

Λυπηθῆτε με, ἀφεντάδες μου, θά πέσω χάμω, δέν βαστῶ... ἄχ,
δῶστε μου τίποτα νά στολισθῶ...

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Δέν ἔχομε λεπτό, γέροντά μου, κι ἐμεῖς.

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

Ἄς ἦσθε καλά.

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

(Πρός Καρυάτιδα:) Δέν μου λέγεις, κόρη μου, ποῖος εἶναι αὐτός
ὁ γέρων;

ΚΑΡΥΑΤΙΣ

Εἶναι ὁ Παρθενῶν.

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Ὁ Παρθενῶν; Καί εἶναι εἰς αὐτό τό χάλι;

ΣΑΓΑΝΑΣ

Τί ἀρρώστια ἔχεις, γέροντα, μήν ξέρω κανένα γιατρικό;

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

Ἄφ' ὅτου μ' ἐκτύπησε στό στήθος μέ μία βόμβα ὁ Μοροζίνης ἀρ-
ρώστησα κι ἔπαθα, ἀλλά ἐκρατήθηκα καλά. Ἦλθαν ὁμως οἱ τε-
λευταῖοι σεισμοί καί μέ ἀποτελείωσαν!...

1. Οἱ καταστροφές πού προκάλεσε στόν Παρθενῶνα τό μεγάλο κύμα σεισμικῶν δονήσεων (βλ. προηγούμενη σημ. 1, σελ. 200) ἦταν σοβαρές καί ἀνησύχησαν πολύ τήν κοινή γνώμη. «Μέγα τεμάχιον λίθου ἔπεσεν ἐκ τῆς κορυφῆς μιᾶς τῶν στηλῶν τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς, καί τό προστύλιον τῶν ἐσωτερικῶν στηλῶν τοῦ ὀπισθοδόμου ὑπέστη ὡσαύτως ζημίαν. Δύο δέ κολοσσαῖα τμήματα μαρμάρου κατέπεσαν ἐκ τοῦ πρώτου σεισμοῦ, καί ὁ συνεχόμενος μέ ταῦτα τοῖχος φαίνεται τείνων εἰς κατάπτωσιν.» («Καιροί», 22 Ἀπρ. 1894). Οἱ ζημιές ἦταν σοβαρές καθώς εἶχε προηγηθεῖ βλάβη τῶν κιόνων ἀπό προηγούμενες ἀνασκαφές στόν χώρο τῆς Ἀκρόπολης, οἱ ὁποῖες εἶχαν ἐπιδεινώσει τίς φθορές ἀπό τόν βομβαρδισμό τῶν Ἑνετῶν («Νέα Ἐφημερίς», 25 Νοέμ. 1894, παράβ. καί πῶ πάνω, σελ. 199, σημ. 3), γι' αὐτό τό Συμβούλιο τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀποφάσισε τή διακοπή τῶν ἀνασκαφῶν («Παλιγγενεσία», 20 Ὀκτ. 1894). Γιά τή μελέτη τοῦ ζητήματος σχηματίστηκε ἐπιτροπή νομομηχανικῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ὡς μέλη τῆς ὁποίας ἀναφέρονται κυρίως οἱ Ε. Βλαχόπουλος, διευθυντής δημοσίων ἔργων, Δαίρπελδ, διευθυντής τοῦ γερμανικοῦ Ἰνστιτούτου, οἱ ξένοι ἀρχιτέκτονες Τσίλλερ καί Τούρμπ ἀλλά καί οἱ Θεοφίλας, διευθυντής τοῦ Πολυτεχνείου, Καλλίας καί Κελλενέκ («Ἐπιθεώρησις», 23 Ἀπρ., 12 Ὀκτ. / «Παλιγγενεσία», 12 Ὀκτ. / «Καιροί», 23 Ὀκτ. 1894). Ἡ ἐπιτροπή ἐπισκέφτηκε τήν Ἀκρόπολη καί ἄλλα μνημεῖα, π.χ. τό Δαφνί, καί

ΣΑΓΑΝΑΣ

ὦ! καὶ ποῦ νὰ τίς εὐρύς κακομοίρη!

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Ἄς τὰ πληρώση ἡ κυβέρνησις.

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

Αὐτὴ δὲν ἔχει λεπτό. Καὶ ὑποχρεώθηκα νὰ πάρω τὰ κορίτσια μου καὶ νὰ τὰ ζητιανεύω πεντάρια τὴν πεντάρια! Ἄλλὰ ὥσπου νὰ συμπληρωθῆ τὸ ποσὸν ἐγὼ θὰ εἶμαι στὸν τάφο...

ΚΑΡΥΑΤΙΔΕΣ

Δώστε μας, κύριοι, μιὰ δεκάρα!...

ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ

Δὲν ἔχομε λεπτό.

[Ἄσμα]

ΚΑΡΥΑΤΙΔΕΣ

(Ἀπερχόμενοι.) Ποῦ ἔσαι, Περικλῆ, Ἴκτινε,
ποῦ ἔσαι, φίλε Καλλικράτη

1. Ἡ οικονομικὴ πλευρὰ τοῦ θέματος ἀποτελοῦσε τὸ μεγάλο πρόβλημα. Οἱ ἀρμόδιοι, τόσο ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία, ὅσο καὶ ἡ Κυβέρνηση, διαβεβαίωναν ὅτι δὲν πρέπει καὶ δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ οἰκονομία («*Παλιγγενεσία*», 18 Ὀκτ. 1894), ὕπῃρχε μάλιστα ἡ πρόθεση οἱ ἐργασίες νὰ δοθοῦν στὸν καλύτερο τεχνίτη χωρὶς δημοπρασία («*Νέα Ἐφημερίς*», 18 Ὀκτ. 1894), δὲν εἶχαν ὅμως καὶ τὰ μέσα νὰ ἀντεπεξεέλθουν στὰ ποσὰ ποῦ ἀπαιτοῦσε ἡ μελέτη τοῦ Ντούρμ καὶ αὐτόματα γεννήθηκε ἡ σκέψη νὰ ζητηθεῖ ἡ βοήθεια τῶν πλούσιων Ἑλλήνων τοῦ ἐξωτερικοῦ ποῦ καὶ σὲ πολλές ἄλλες περιπτώσεις εἶχαν ἔλθει ἀρωγοί. Αὐτὴ τὴ φορά, ὅμως, ὑψώθηκαν ἔντονος φωνῆς διαμαρτυρίας ποῦ ἀπαιτοῦσαν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐπιστερέωση τοῦ Παρθενῶνα ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία καὶ τὴ δαπάνη ἀποκλειστικά τὸ ἑλληνικὸ κράτος, ἐνῶ ὅσοι ἤθελαν θὰ μπορούσαν νὰ προσφέρουν ἐθελοντικὰ οἰκονομικὴ βοήθεια χωρὶς νὰ τοὺς ζητηθεῖ. Τονίζεται ὅτι εἶναι ἀναξιοπρεπὲς νὰ ζητεῖται κάθε τόσο ἡ συμβολὴ τῶν ὁμοεθνῶν καὶ ὅτι αὐτὴ ἡ συχνὴ ἐπίκληση «ἀποτελεῖ ἐπαιτεῖαν» («*Παλιγγενεσία*», 14 Φλεβ. 1895). Ἡ εἰκόνα τῆς Ἑλλάδας νὰ ζητιανεύῃ, παράλληλη μὲ τὴν ἰδέα τῶν «Υπ. Ἀθ.» ποῦ βγάξουν τὸν ἴδιο τὸν Παρθενῶνα νὰ ζητᾶι ἐλεημοσύνη, ὑπάρχει καὶ στὸν Τύπο: «Δὲν ἐννοοῦμεν καὶ πάλιν νὰ λάβῃ ἡ Ἑλλάς τὸν δίσκον τῆς ἐπαιτείας καὶ νὰ περιτρέχῃ πόλεις καὶ χώρας, ὅπως ἀνεύρη πλουσίους ὁμοεθνεῖς καὶ ἐκλιπαρήσῃ συνδρομὴν διὰ τὸν γέροντα Παρθενῶνα» («*Παλιγγενεσία*», 16 Φλεβ. 1895). Ἀκόμα πιὸ ἐξευτελιστικὴ θεωρήθηκε ἡ ἰδέα νὰ ζητηθεῖ ἡ συνδρομὴ ξένων ἀρχαιοφίλων («*Παλιγγενεσία*», δ.π.).

νὰ ἰδῆτε αἱ Ἀθηναί
πῶς ἀφήκανε σακάτη
τὸν πολὺν σας Παρθενῶνα!

Σεῖς ἐδώσατε χιλιάδες
γιά τιμὴ παντοτεινὴ,
μὰ δὲν δίνουν δυὸ παράδες
οἱ Ρωμηοὶ οἱ σημερινοὶ
γιά τὸν δόλιο Παρθενῶνα.

(Ἐξέρχονται.)¹

Σκηνὴ Κ'

Σαγάνας, Γιεμενῆς.

ΣΑΓΑΝΑΣ

Καὶ νὰ μὴν ἔχω νὰ τοῦ δώσω ἓνα λεπτό! Νὰ σκάσω μοῦ ἔρχεται! Μὰ σὰν φθάσω μὲ τὸ καλὸ στό σπίτι μου, θὰ τοῦ στείλω ἀμέσως χίλια φράγκα τοῦ κακομοίρη.

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Τί ὠφελεῖ, Σαγάνα μου, τὰ φράγκα σου θὰ τὰ φᾶνε οἱ γιατροὶ καὶ οἱ σπετσέρηδες καὶ ὁ δυστυχὴς ὁ Παρθενῶν θὰ πάῃ δουλειὰ του.

1. Ἀπὸ ἀναφορῆς τοῦ Τύπου γνωρίζουμε ὅτι στὴ σκηνὴ αὐτὴ παρουσιαζόταν ἓνας «ἄγγλος περιηγητὴς κόπτιων διὰ ψαλίδος τὰ ἄκρα τοῦ Παρθενῶνος καὶ συλλαμβανόμενος ὑπὸ ἀστυφύλακος» («*Παλιγγενεσία*», 12 Μάρτη 1895). Τὸ στιγμιότυπο ἀνταποκρίνεται σὲ πραγματικὸ περιστατικόν: Ἐνας ἄγγλος, κατ' ἄλλους ἀμερικανός, τουρίστας εἶχε συλληφθεῖ, γιατί εἶχε ἀποκόψει μὲ εἰδικὸ ἐργαλεῖο μάρμαρα ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη μὲ σκοπὸ νὰ τὰ κλέψῃ («*Παλιγγενεσία*», 9, 13 Μάρτη 1895, μὲ λεπτομέρειες, ὀνόματα κλπ.). Ἡ σάτιρα αὐτοῦ τοῦ γεγονότος, τὸ ὁποῖο εἶχε ἀπασχολήσῃ ζωηρὰ τὴν κοινὴ γνώμη, εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία, καταχειροκροτήθηκε ἀπὸ τὸ κοινὸ καὶ ἐγκωμιάστηκε ἀπὸ τὸν Τύπο καὶ εἶναι μᾶλλον περιεργὸ ποῦ στό χῶφ. δὲν ὑπάρχει πιά τὸ παραμικρὸ ἴχνος τῆς, οὔτε κάποια ἐνδειξὴ γιὰ τὸ σημεῖο τῆς σκηνῆς ποῦ θὰ μπορούσε νὰ τοποθετηθεῖ (ἐκτός ἀν συνδυάζεται μὲ τὴν παρατήρηση τοῦ γερμανοῦ Ὁμολογιούχου στό ἐπόμενο νοῦμερο, σκηνὴ ΚΑ', ὅτι, ἀφοῦ δὲν τοὺς δίνουν τοὺς ὀφειλόμενους τόκους, θὰ κάνουν κατάσχεση τῆς Ἀκρόπολης).

ΣΑΓΑΝΑΣ

Δόξα σοι ὁ Θεός πού εἶπες μιά φορά σωστή κουβέντα! Ἔε, τὴν
χωρὶς ἄλλο θ' ἀλλάξη καὶ ἡ τύχη μας!

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Μά ἐγὼ πάντοτε ὁμιλῶ...

ΣΑΓΑΝΑΣ

Ἔλα, ἄφησε τώρα τὴ φλυαρία, γιατί νυστάζω. (Ἐξαπλούμενος)
Θά ξαπλωθῶ κομματάκι καὶ ἄμα ἔρθουν οἱ συνοδοιπόροι μὲ
ξύπνα με.

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

(Προσπαθῶν νά καθήσῃ.) Ἄ, κατηραμένον πανταλόνι! Πῶς το
ζηλεύω! Ἐκεῖνος νά κατακλίνεται καὶ ἐγὼ νά εἶμαι καταδε
κασμένος εἰς ὀρθοστασίαν!... (Βλέπων ἔξω.) Μπά... μπά... τί φωνε
εἶν' αὐτές πάλι!...

Σκηνή ΚΑ'

Οἱ ἄνω καὶ Ὁμολογιῶχοι.

ΑΓΓΛΟΣ

(Πρὸς τὰ παρασκήνια.) Πηγαίνετε στὸν ντιάβολο ἐσεῖς καὶ τὸ
κύριος πρόεδρος. (Προχωρεῖ.)

ΓΕΡΜΑΝΟΣ

(Ὁμοίως.) Ἔρρετε εἰς κόρακας!...

ΓΑΛΛΟΣ

Ἄλεβουζάν?

ΣΑΓΑΝΑΣ

(Ἀφυπνιζόμενος.) Τ' εἶναι μωρέ;

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Οἱ ὁμολογιῶχοι φουρκισμένοι.

ΣΑΓΑΝΑΣ

Κομμάτια νά γίνουν.

1. Ὁ Γερμανός χρησιμοποιεῖ τὴν ἀρχαία ὕβριστική ἐκφραση.
2. Πηγαίνετε (ἀγενῶς).

ΑΓΓΛΟΣ

(Ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκηνῆς.) Νόου συμβιβάζεις! κύριος πρόεδρος...
Ἐκνικηθῶμεν.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Γιά, γιά...

ΑΓΓΛΟΣ

Παρφετμάν.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ντέν ντίνεις τόκους κύριος πρόεδρος... κατασχετήσωμεν ἀκρόπολιν.

ΑΓΓΛΟΣ

Ἦ! γιές, γιές.

ΑΓΓΛΟΣ

Παρφετμάν. (Φωναί ἔξωθεν.) Ἦ, ἔρχονται οἱ μεσίται καὶ οἱ χρη-
ματισταί πάλιν.

Σκηνή ΚΒ'

Οἱ ἄνω, Χρηματισταί φέροντες ὀγκώδη δέσμη γαρτίων περικυ-
κλοῦσιν ἐν σπουδῇ τοὺς ἄνωτέρω, προσπαθοῦντας ν' ἀπαλλαγῶσι
καὶ ἐκπέμποντας ἐπιφωνήματα ἀγανακτήσεως.²

[ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΣ] Α'

Νά τοι! Νά τοι! Ἐλάτε τώρα πού ἐπληρωθήκατε πάρτε τίς Πι-
στωτικές μου νά συχωρεθοῦν τὰ πεθαμένα σας.

1. Ὁ συμβιβασμός δέν μπόρεσε νά πραγματοποιηθεῖ, καθὼς τὰ Κομιτάτα
τῶν δανειστῶν δέν δέχτηκαν τίς προτάσεις τῆς κυβέρνησης Τρικούπη (δημοσιεύ-
ονται στὴν «Παλιγγενεσία», 15 Ἰούλη 1894) οὔτε ἡ Ἑλλάδα ἦταν διατεθειμένη
νὰ δώσει, ὅπως τῆς ζητοῦσαν, ἐγγυήσεις πού θά ἔθιγαν τὴν ἐθνικὴ τῆς κυριαρχία
(οἱ ἀπαιτήσεις στὴν «Παλιγγενεσία», 13 Ἰούλη 1894). Οἱ διαπραγματεύσεις δια-
κόπηκαν στὶς 5 τοῦ Ἰούλη καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δανειστῶν ἔφυγαν ἀπρακτοί
(«Νέα Ἐφημερίς», 5, 21 Ἰούλη 1894). Περισσότερα γιὰ τοὺς ἀποσταλμένους τῶν
πιστωτῶν, βλ. πῶς πάνω, σελ. 193, σημ. 2.

2. Στὸ νοῦμερο ἀντικαθρεφτίζεται μὲ τὸν χαρακτηριστικὸ τρόπο τῆς ἀνώδυ-
νης ἐπιθεωρησιακῆς σάτιρας ἡ οικονομικὴ κρίση πού μάλιστα τῆς χώρας. Ἡ κίνη-
ση τοῦ χρηματιστηρίου, ἡ τιμὴ τοῦ συναλλάγματος, ἡ πτώση τῶν τιμῶν τῶν με-

[ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΣ] Β'

"Όχι, όχι· αυτό είναι μουφλούζικο! Πάρτε σιδηροδρόμου δσα δσα

[ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΣ] Γ'

Ψεύτικα, ψεύτικα· αυτά μ' έφτώχυναν. Πάρτε Λαύρια νά είσθε σίγουροι.

[ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΣ] Δ'

"Ηπειροθεσσαλίας, άμάν μυλόρδε μου!

[ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΣ] Α'

(Τῷ Σαγάνᾳ) "Άμάν μυλόρδε μου, γλύτωσέ μ' από τίς δημόσιες

ΣΑΓΑΝΑΣ

Ούξ' από κεί μαγαρισμένοι!

ΟΛΟΙ

Πιστωτικές! - Δημόσιες! - Έθνικές - Λαύρια - Σιδηρόδρομοι
"Ηπειροθεσσαλίας!"²

[Ύμνος]

ΟΜΟΛΟΓΙΟΥΧΟΙ

(Ποιούντες νεύματα ὅπως σιωπήσωσιν.)

Μέ τά χαρτιά σας
καί τήν ψευτιά σας
φεύγουμε πάλι
χωρίς ρεάλι.
Πωπώ, πωπώ!
Τώρα κεί κάτω
στό ποντικάτο,

τοχών, ή έκπτωση τῶν χρεωγράφων τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου στίς χρηματιστηριακές ἀγορές τῆς Εὐρώπης κ.λπ. ἀπασχολοῦσαν σέ εἰδική στήλη καί σέ καθημερινή βάση τόν Τύπο. Παράλληλα ή κερδοσκοπία βρισκόταν σέ ἐξαρση ἐξαιτίας τῆς δεινῆς οικονομικῆς κατάστασης καί τῆς δυσπιστίας πρὸς τήν κυβέρνηση, ἐνῶ οἱ πτωχεύσεις ἦταν συνηθισμένο φαινόμενο.

1. Ἀναξιόχρεο, χρεωκοπημένο.

2. Οἱ Χρηματιστές προσφέρουν τίς πιό γνωστές μετοχές πού ή διακύμανση τῆς τιμῆς τους στό Χρηματιστήριο Ἀθηνῶν ἀναγράφεται καθημερινά στή σχετική στήλη τῶν ἐφημερίδων: Μετοχές τῆς Πιστωτικῆς Τράπεζας, τῆς Ἐθνικῆς καί τῆς Προνομιοῦχου Τράπεζας Ἡπειροθεσσαλίας, μετοχές τῆς Ἐταιρείας Λαυρίου τοῦ Δημοσίου καί τῶν Σιδηροδρόμων Πελοποννήσου, Θεσσαλίας καί Ἀθηνῶν - Πειραιῶς.

πού καρτερᾶνε
λεπτά νά πᾶνε
τί τά τούς πῶ;

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΑΙ

Σπλαγχνισθῆτε, λυπηθῆτε
τούς μεσίτας τούς φτωχοῦς,
πρὶν νά πέσουν τούς ἰδῆτε
εἰς τοῦ τραίνου τούς τροχοῦς.

ΟΜΟΛΟΓΙΟΥΧΟΙ

Σ' αὐτόν τόν τόπον
τῶν χρεωκόπων
πού κάσες ἔχουν
καί μέσα τρέχουν
οἱ ποντικοί!
κι ὄλοι κυττάζουν
πῶς νά ἀρπάζουν,
ντέν ντοκιμάζω
νά ἀγκοράζω
οὔτε φακή.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΑΙ

Σταθῆτε!

ΟΜΟΛΟΓΙΟΥΧΟΙ

"Αναυλα ἀνακωροῦμεν!

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΑΙ

Μία λέξι!

ΟΜΟΛΟΓΙΟΥΧΟΙ

Φεύγομεν
ἔχετε γκειά.

1. Στόν Τύπο ἀναφέρεται σάν ιδιαίτερη σκηνή «ή διάρρηξις τοῦ ταμείου καί ή ἐξ αὐτοῦ ἀναπήδησις τῶν ποντικῶν» («Νέα Ἐφημερίς», 13 Ὀκτ. 1894). Ἡ δύσκολη σκηνική πραγματοποίηση αὐτῆς τῆς ἰδέας, ἀκόμη καί ἂν ἀρχικά εἶχε ἐπιχειρηθεῖ, πρέπει νά ἐγκαταλείφθηκε ἀφήνοντας μόνο σ' αὐτό τόν στίχο τό καλαμπούρι πού ἄρεσε ιδιαίτερα.

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

(Περιχαρής.) Σαγάνα, Σαγάνα οί πατριώτες.

ΕΠΑΡΧΙΩΤΗΣ Α'

Βρέ! νά κι ό Γιεμενής!... Κύρ Σαγάνα!

ΣΑΓΑΝΑΣ

Έλατε μωρ' αδέρφια, νά μās γλυτώσετε, γιατί έγώ κοντεύω να χάσω και τήν ύπόστασί μου.

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Μή θρηνωδείς, καύμένε, έτσι! Σύχασε πιά!

ΣΑΓΑΝΑΣ

Άφησέ με χάμω, Χριστιανέ, μή μέ βάλης σέ κανένα μπελιά... και τί γινήκατε σεις, μωρ' αδέρφια...

ΕΠΑΡΧΙΩΤΗΣ Β'

Πήγαμε νά ιδούμε τό στάδιον! πού φτιάνουν για τούς Όλυμπιακούς αγώνας?... Ούμ... όμορφο πράμμα.

λόγος πού στήν έκδοση έχει διατηρηθεί ή αρχική μορφή, παρ' όλο πού στή β' σειρά τής επιθεώρησης πρέπει νά αντιστοιχεί τό φινάλε του Βύρωνα, είναι ότι ή νεώτερη παραλλαγή ξεκινά από τή σκηνή ΙΔ' και έχει όδηγίες για περικοπές και αλλαγές σέ διάφορες από τίς επόμενες σκηνές, πού αν επιχειρούσε κανείς νά τις ακολουθήσει, θά έπρεπε νά επέμβει πολύ δραστικά στό κείμενο του χγφ.

1. Η ανέγερση του Σταδίου για τούς Όλυμπιακούς Αγώνες του 1896 (βλ. επόμενη σημ. 2), για τό όποιο είχε αγοραστεί ή περιοχή κοντά στό Άντρον των Νυμφών (θερινό κέντρο στους Στύλους του Όλυμπίου Διός) μέ κρατική δαπάνη 24.000 δρχ. («Καιροί», 26 Φλεβ. 1894), απασχολούσε ζωηρότατα τήν κοινή γνώμη και ή ειδησεογραφία του Τύπου έδινε σέ καθημερινή βάση λεπτομέρειες για τή δράση τής επιτροπής, τούς έράνους και τίς εισφορές. Για τήν ανοικοδόμηση, κατά άλλους ανακαίνιση, γιατί γινόταν στόν χώρο του αρχαίου Σταδίου πού είχε απαλλοτριωθεί, είχε συσταθεί επιτροπή («Παλιγγενεσία», 24 Άπρ. 1895, μέ 3 όνόματα) σύμφωνα μέ τίς επιθυμίες του μεγάλου ευεργέτη Γ. Άβέρωφ, ό όποιος είχε διαθέσει για τόν σκοπό αυτό 585.000 δρχ. Τά σχέδια είχε κάνει ό αρχιτέκτονας Άναστ. Μεταξάς και στόν Τύπο ύπάρχει λεπτομερής περιγραφή: Κράσπεδο από μάρμαρο, έδρες από ξύλο για 10.000 θέσεις (από αυτές 2.500 για τούς επισήμους) και πίο ψηλά χώρος για τόν λαό, συνολική δαπάνη κατασκευής 130.000 δρχ. κ.ά. Οι έργασίες προχωρούσαν μέ ταχύ ρυθμό και τό έργο θά ήταν έτοιμο τόν Μάρτη του 1896. («Παλιγγενεσία», 20 Φλεβ., 10 Μάρτη, 24 Άπρ., 1, 6 Μάη, 15 Ιούνη 1895 κ.ά.).

2. Για τό θέμα τής τέλεσης των πρώτων Όλυμπιακών Αγώνων των νεώτερων χρόνων τό 1896 στήν Άθήνα είχε δημιουργηθεί πολύ μεγάλος θόρυβος. Σέ διαμετρική αντίθεση μέ τήν κατάσταση πού διαμορφώθηκε για τήν ανάληψη τής

ΓΙΕΜΕΝΗΣ

Και δέν μου λέτε ήταν κατά τό αρχαίον σχέδιον κατασκευα-

διοργάνωσης στήν πανηγυρική επέτειο των 100 χρόνων τό 1996, πού ή αίτηση τής Ελλάδας άπορρίφθηκε, τότε είχε πάρει τή σχετική άπόφαση ή Διεθνής Έπιτροπή Όλυμπιακών Αγώνων (Πρόεδρος ό Δημ. Βικέλας και Γεν. Γραμματέας ό γάλλος Πρωάνος Πέτρος Κουμπερτέν) και προσπαθούσε νά πείσει τήν αντίστοιχη ελληνική Έπιτροπή νά δεχτεί. Η ελληνική Έπιτροπή, πού τήν άποτελούσαν διαπρεπείς Έλληνες (όνόματα «Παλιγγενεσία», 13 / «Νέα Έφημερίς», 14 Νοέμ. 1894) μέ πρόεδρο τόν Διάδοχο Κωνσταντίνο, είχε άποφασίσει, όμως, νά άπορρίψει τήν πρόταση, γιατί πίστευε πώς μέσα στους 15 μόλις μήνες πού άπόμειναν ήταν άδύνατο νά συγκεντρωθούν τά άπαραίτητα χρήματα. Η κυβέρνηση του Τρικούπη είχε άποσυγει εξαιτίας τής οικονομικής κατάστασης τής χώρας νά δεσμευτεί, ή αντιπολίτευση του Δηλιγιάννη ζητούσε νά μάθει τούς λόγους τής άρνησης, έγινε συζήτηση στή Βουλή (τά πρακτικά τής συνεδρίασης, 24 Νοέμ. 1894, δημοσιεύονται στίς εφημερίδες τής επομένης), ενώ τό σύνολο του Τύπου καταφέρεται κατά των άρμοζίων και ή κοινή γνώμη είναι άγανακτισμένη. Χαρακτηριστικό για τήν κατάσταση πού επικρατούσε στήν Άθήνα είναι κύριο άρθρο πού καταγγέλλει τά μέλη τής επιτροπής των Όλυμπίων, τά όποια «μή διστάσαντα πρό του όνειδους και του αίσχους» άποφάνθηκαν κατά τής τέλεσης και κάνει έκκληση στόν Πρωθυπουργό νά ανταποκριθεί στό έθνικό φρόνημα πού άπαιτεί νά γίνουν οι πρώτοι Όλυμπιακοί Αγώνες στήν Άθήνα («Καιροί», 28 Όκτ. 1894). Πραγματικά τό έθνικό φρόνημα μέ πρωτοφανή όμοθυμία θεωρούσε τήν ανάληψη τής διοργάνωσης έθνικό χρέος και ό κόσμος πήρε μόνος του πρωτοβουλίες. Οι σύνδεσμοι των Συντεχνιών άποφάσισαν νά άπευθυνθούν στόν Γεώργιο Άβέρωφ, τόν Παύλο Στεφάνοβικ (βλ. Συμπλήρωμα Κειμένων, τόμ. Β', σελ. 414, σημ. 1) και άλλους πλούσιους όμοεθνείς, οι έμποροράφτες άνοιξαν κατάλογο εισφορών, ή Βιομηχανική και Έμπορική Ακαδημία έκανε έρανο ανάμεσα σέ καθηγητές και μαθητές κ.ο.κ. Κάτω από τήν πίεση του λαϊκού ένθουςιασμού και τή γενική κατακραυγή έναντίον τής ή Έπιτροπή άναγκάστηκε νά αλλάξει τελικά γνώμη. Σ' αυτό βοήθησε και ή έπιμονή του Κουμπερτέν, πού δέν δίστασε νά έλθει στήν Άθήνα για διαλέξεις και συν-ομιλίες, αλλά και ή διαβεβαίωσή του ότι οι Αγώνες δέν θά στοιχίσουν 1 εκατομμύριο όπως είχε διαδοθεί αλλά μόνο 250.000 δραχμές. Ο Δημ. Βικέλας από τήν πλευρά του έπισκέφτηκε τόν Διάδοχο, πού ύποστήριξε όπως και ό Βασιλιάς Γεώργιος τήν ιδέα, και τόν διαβεβαίωσε ότι τό κράτος δέν θά επιβαρυνθεί μέ καμιά δαπάνη αλλά τά άπαραίτητα ποσά θά καλυφθούν από χορηγίες όμοεθνών. Δημιουργήθηκε διευρυμένη Έπιτροπή Όλυμπιακών Αγώνων (όνόματα «Παλιγγενεσία», 13 Γεν. 1895) μέ τόν Διάδοχο επί κεφαλής ή όποία έκανε έκκληση για εισφορές (τό κείμενο στήν «Παλιγγενεσία», 28 Γεν. 1895), οι Νομάρχες συγκάλεσαν τά Δημοτικά Συμβούλια του Κράτους, για νά ψηφιστεί ή διενέργεια έράνων, προτάθηκε ή έκδοση γραμματόσημου πού θά έδινε στήν Έπιτροπή έσοδα 400.000

σμένον¹; Ἦθελα νά ἴδω ἂν αἱ μελέται μου...

ΣΑΓΑΝΑΣ

Βρέ ἄνθρωπε... βρέ θηρίο, θ' ἀφήσης τὰς μελέτας σου πλέον... καί νά ἰδοῦμε πῶς θά φύγουμε.

ΕΠΑΡΧΙΩΤΗΣ Α'

Νά, τώρα ἀμέσως θά φύγουμε, κύρ Σαγάνα. Στό σταθμό πηγαίνομε.

ΣΑΓΑΝΑΣ

Δόξα σοι ὁ Θεός!

ΕΠΑΡΧΙΩΤΗΣ Α'

Ἄιντε ἔμπρός... καί στούς ἀγῶνας πάλι δῶ θά ἴμαστε!

ΣΑΓΑΝΑΣ

Τί ἔκανε λέει; Μωρ' ὄχι ἀγῶνες, ὄχι θαύματα. Ὁ παντοκράτορας νά κατεβῆ, δέν ζυγῶνω σ' αὐτή τή διαβολούπολι! Πά, πά, πά.

ΕΠΑΡΧΙΩΤΗΣ Β'

Σάν δίκηο νά ἔχη ὁ κύρ Σαγάνας... Ἄιντε νά πηγαίνομε.

ΣΑΓΑΝΑΣ

Ἄχ, θά μῶ στού σιδηρόδρομο καί πάλι δέν θά πιστέψω πῶς γλύτωσα. Ἐλάτε τώρα δῶ, τριγύρω μου, ἐλάτε.

Ἄσμα²

Παιδιά μου μία συμβουλή
νά σᾶς εἰπῶ ἐπιθυμῶ
γιατί φανήκατε καλοί
σ' ἐμένα καί σᾶς ἐκτιμῶ.

δρχ., εἰδικοῦ λαχείου κ.ἀ. (Παράβ. καί «Παλιγγενεσία», 29, 30 Ὀκτ., 29 Νοέμ., 17, 21 Δεκ. 1894, 5, 25 Γεν. 1895 / «Νέα Ἐφημερίς», 25, 28 Νοέμ., 3, 5, 7, 13 Δεκ. 1894 / «Ἐπιθεώρησις», 9 Ἰούλη 1895 κ.ἀ.).

1. Εἶχε ἀποφασιστεῖ πραγματικά ἡ ἀνέγερση νά γίνεῖ σύμφωνα μέ τό σχέδιο τοῦ Ἡρώδη τοῦ Ἀττικοῦ («Παλιγγενεσία», 20 Φλεβ. 1895). Διατυπώθηκε μάλιστα ἡ ἀποψη ὅτι ἡ ἐπεξεργασία τοῦ μαρμάρου θά ἦταν ἀκόμα καλύτερη ἀπό ἐκείνη τοῦ ἀρχαίου Παναθηναϊκοῦ Σταδίου πού κατασκεύασε ὁ Ἡρόδης, γιατί ἡ τέχνη πού στούς ρωμαϊκοὺς χρόνους βρισκόταν σέ παρακμή, εἶχε ἀναγεννηθεῖ στή νεώτερη Ἑλλάδα («Παλιγγενεσία», 15 Ἰούνη 1895).

2. Στό περιθώριο πλάι στού τραγοῦδι ὁ Σχολιαστής κάνει παραλληλισμό μέ τό Κομειδύλλιο καί τή Φάρσα: «Ἐπαρχιώτες στήν Ἀθήνα Μαρούλα Γιακουμῆς (κοινός τόπος στή φάρσα [...])» – οἱ δύο τελευταῖες λέξεις δυσανάγνωστες.

Τό πόδι σας ἄλλη φορά
ἐδῶ νά μή πατήστε πιά
πού κάθεται ἡ συμφορά,
ἡ τρέλα κι ἡ ἀπανθρωπιά.

Τά παπούτσια σας τινάχτε,
κάμετε ἕνα σταυρό,
πέτρα πίσω σας πετάχτε
καί τραβάτε στό σταθμό.

(Δίς)

Ἄς εἰποῦμε καί σπολλάτη,
ὅπου πᾶμε ζωντανοί
καί ἄς φύγουμε τρεχάτοι
ἀπ' τήν πόλι τήν κλεινή.

(Δίς)

Τά παπούτσια σας τινάχτε,
κάμετε ἕνα σταυρό,
πέτρα πίσω σας πετάχτε
καί τραβάτε στό σταθμό.

Ἄς εἰποῦμε καί σπολλάτη,
ὅπου πᾶμε ζωντανοί
καί ἄς φύγουμε τρεχάτοι
ἀπ' τήν πόλι τήν κλεινή.¹

ΤΕΛΟΣ

1. Σ' αὐτό τό τέλος μέ τήν προβολή τῆς ἀπόλυτης ἀπόρριψης τῆς Πρωτεύουσας ἀπό τοὺς Ἐπαρχιώτες εἶναι ὀλοφάνερη ἡ ἰδεολογική συγγένεια πρὸς τό Κομειδύλλιο, σέ ἀντίθεση μέ τήν τελευταία σκηνή τοῦ «Λ. ἀ. δ.» ἀλλά καί μέ τό καινούριο φινάλε (βλ. Συμπλήρωμα Κειμένων, τόμ. Β', σελ. 414 ἐ.) τῶν ἰδίων τῶν «Υπ. Ἀθ» πού τονίζουν περισσότερο τή θετική πλευρά τῆς ἀθηναϊκῆς ζωῆς.

ΜΙΚΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ

ΛΙΓΟ ΑΠ' ΟΛΑ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΛΙΜΟΥ

Τηλ.: 010 9833399

1894

ΠΟΛΙΤΙΚΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ	Η ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΣΤΟ "ΛΙΓΟ ΑΠ' ΟΛΑ"
<p>ση του Τρικούπη, ο Δηλγιάννης πρωθυπουργός (12 Γεν.).</p> <p>1896 Θάνατος του Τρικούπη (30 Μάρτη).</p> <p>1897 "Ηγία της Ελλάδας στον Έλληνοτουρκικό Πόλεμο, ανάγκη δάνειου από το ξωτερεκό για να πληρωθεί πολεμική απόζημίωση στην Τουρκία και επιβολή του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου.</p>	<p>τσελάπουλου, με έντονη πολιτική σάτιρα (23 Φλεβ.) — "Πρώτος Πύρ", επιθεώρηση του Μ. Λάμπρου (19 Ιουνίη) — "Ο Ψυχοπατέρας", δράμα του Γρ. Ξενοπούλου (11 Αύγ.) — "Ανω Κάτω", επιθεώρηση του Μ. Λάμπρου (22 Αύγ.) — "Ο Τρίτος", δράμα του Γρ. Ξενοπούλου (3 Δεκ.).</p>	<p>σαταρείου στην Αθήνα (Αύγ.) — Αρχίζει η λειτουργία του υπέργειου σιδηροδρόμου, από το Θησείο ως την Ομόνοια.</p>

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

(Ἡ σκηνὴ παριστᾶ τὸν Σταθμὸν τοῦ Σιδηροδρόμου Πελοποννήσου.)

Σκηνὴ Α΄

Ἐφημεριδοπώλης (Μόνος.)

ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΗΣ — Τὸ παράρτημα καὶ ἡ ἀφιξίς τῶν Τριπολιτῶν.¹ (Ἄδει.)

Πάρτε, πάρτε ἐφημερίδες πὺδ σέ κάνουν νά τὰ χάσης,
νά διαβάσετε τὰ νέα. γράφουν γιὰ τοὺς Τριπολίτας
Ἔλα, πάρτε μουστερήδες, πὺδ θὰ φθάσουν τώρα ἐδῶ.
γράφουνε πολλὰ φράια. Ἔι γιὰ αὐτοὺς τοὺς συμπολίτας
Γράφουν γιὰ τὰς διασκεδάσεις κι ἐγὼ τώρα τραγουδῶ.

Τὸ παράρτημα καὶ ἡ ὑποδοχὴ τῶν Τριπολιτῶν μιὰ πεντάρα.

1. Τὴν Κυριακὴν, 15 τοῦ Μάη 1894, μιὰ ομάδα 1.000 περίπου Τριπολιτῶν ἐπισκέφθηκε γιὰ πέντε μέρες τὴν Ἀθήνα, μέσα στὰ πλαίσια μιᾶς ὀργανωμένης ἐκδρομῆς. Ὁ Μ. Λάμπρος πῆρε ἀφορμὴ ἀπ' αὐτὸ τὸ γεγονός τῆς ἐπικαιρότητας γιὰ νὰ σατιρίσει τίς ὁμαδικές ἐκδρομές μετὰ τὸ σιδηροδρόμο ἢ μετὰ τὸ πλοῖο, πὺδ τὴ χρονιά αὐτὴ εἶχαν γίνει ἕνα εἶδος μόδας. Στὶς ἐφημερίδες διαβάζουμε γιὰ τὴ μετακίνηση ἑκατοντάδων Πατριῶν, Αἰγιωτῶν, Ναυπλιωτῶν, Κορινθίων κτλ. πρὸς διάφορες κατευθύνσεις μέσα στὰ στενὰ ὄρια τῆς τότε ἑλληνικῆς ἐπικράτειας: «Εὐθυμοὺν αἱ σκυθρωποὶ ἐπαρχιακαὶ πόλεις, κυκλοφορεῖ χρῆμα, γνωρίζονται αἱ πατρίδες, οἱ Ἕλληνες» ("Ἄστν", 13, 15 καὶ 16 Μάη 1894). Οἱ Τριπολίτες, πὺδ ἦταν οἱ πρῶτοι ἐπαρχιώτες πὺδ ἐπισκέφθηκαν τὴν Ἀθήνα, ἦρθαν ἔχοντας γοικιάσει μιὰ διπλὴ ἀμαξοστοιχία, πὺδ κόστισε στὸν καθένα 9 δραχμές εἰσητήριο μετὰ ἐπιστροφή. (Περιγραφή ἐντυπώσεων ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη αὐτὴ στὸ "Ἄστν", 20 Μάη 1894). Μετὰ τὴν ἀφιξὴ τῶν ὁμίλων ἐπαρχιωτῶν ἢ Ἀθῆνα ἔπαιρνε γιὰ λίγες μέρες πανηγυρικὴ ὄψη. Σημάεις, μουσικὴ, μύρτα, χοροὶ καὶ τραγούδια ἐπιτρατεῦονταν στὴν ὑποδοχὴ, ἐνῶ κύματα φουστανελοφόρων πλημμύριζαν τοὺς δρόμους πὺδ ἀντιχοῦσαν ἀπὸ φωνές, διαχύσεις καὶ γέλια ("Ἄστν", 2 Ἰουλῆ 1894). Τὸ εὐαίσθητο φιλότιμο ὄμως τῶν ἐπαρχιωτῶν ἀπέναντι στὸ χιοῦμορ τῶν πρωτευουσιάνων, φαίνεται πὺς ἀνάγκασε τὸ συγγραφεὴ ἢ τὸ θίασο ν' ἀφαιρέσει σύντομα ἀπὸ τὸ κείμενο τῆς ἐπιθεώρησης τὴν ἀκριβὴ προέλευση τῶν ἐκδρομέων. Στὰ περισσότερα χειρόγραφα τοῦ ἔργου ἢ λέξη "Τριπολίται" ἔχει ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ τὸν ἀόριστο ὄρο "ἐπαρχιώται".

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΩΝ – Ἀδελφοί ἀγαπητοί!... Ἀθηναῖοι τενεκετζήδες... Σᾶς ἀγαπᾶ... Σᾶς ἀγαπᾶμεν... Σᾶς εὐχαριστῶ... σᾶς εὐχαριστοῦμεν... Τί εἴμεθα;... Τί εἴσθε;... Ὁ λόγος σας... ἡ σύμπνοια, ἡ ἀγάπη, μᾶς ἐνθουσιάζουν. Γειά σας, ἀδέλφια. Ἄιντε καὶ ἄς φέξῃ. Ζήτω ἡ Ἀθήνα!

(Τὰ βαρβαρόφωνα παίζουν, οἱ κουριέρηδες ἐν χορῶ.)

ΚΟΥΡΙΕΡΗΣ Α΄ – Ἐλάτε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὁ «Ἀριστοτέλης»!

ΚΟΥΡΙΕΡΗΣ Β΄ – Ξενοδοχεῖον «Φίλιππος ὁ Μακεδών»!

ΚΟΥΡΙΕΡΗΣ Γ΄ – «Ὁ Φρουρὸς τῆς Τριπόλεως»!

ΑΛΛΟΙ – «Σουηδίας καὶ Νορβηγίας», τὸ «Σικάγον»!

(Ἐπιτίθενται κατὰ τῶν ξένων, ὧν λαμβάνουσι τὰς βάλιτσας.)

ΑΣΤΥΦΥΛΑΞ – Ἔ! Ἔξω κύριοι, σεβασθῆτε-τοὺς ξένους τῆς πόλεως! Σεβασθῆτε τοὺς εὐγενεῖς Τριπολίτας!

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΩΝ – Ἄιντε ντέ. Βαρεῖτε τὰ ὄργανα, ἐλάτε νὰ στήσουμε καὶ ἓνα χορό! Βαρεῖτε τὰ νταούλια.

(Στήνεται χορὸς¹. Ὁδηγεῖ τοῦτον ὁ Πρόεδρος. Κτυπᾶ ὁ κώδων τοῦ σιδηροδρόμου.)

ΟΔΗΓΟΣ – (Φωνῆ.) Ἔτοιμη ἡ ἀναχώρησις!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΞ – Κύριοι! Ἐμπρός, κυκλοφορεῖτε. Ὁ σταθμὸς θὰ κλείσῃ!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ – Ναι, πάμε εἰς τὴν πλατεῖα ἔξω νὰ χορεύσωμε, ἔξω εἰς τὴν πλατεῖαν!

(Ἐξέρχονται ὅλοι.)

Σκηνὴ Ε΄

Ὁ Ἀγροικογιάννης²

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ – (Εἰσερχόμενος.) Βρὲ ἀδελφέ, τί κακό! Εἶδα

1. Οἱ σκηνικὲς ὁδηγίαι τοῦ χειρογράφου Ἀλεξιάδη λένε συγκεκριμένα ὅτι πρόκειται γιὰ καλαματιανό.

2. Ὁ Γιάννης Ἀγροικογιάννης εἶναι ὁ κεντρικὸς ἥρωας τῆς κωμῆς τοῦ Ἀλέξ. Ρίζου Ραγκαβῆ «Ὁ μνηστὴρ τῆς Ἀρχοντοῦλας» ἢ «Γάμος ἀνευ νόμφης», ὅπως ὀνομαζόταν στὴν πρώτη μορφή της. Κατὰ τὸν Ν. Ι. Λάσκαρη (στὴν εἰσαγωγή τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἔργου στὴ «Θεατρικὴ Βιβλιοθήκη Φέξη», ἀρ. 55, 1904) πρόκειται

κι ἔπαθα νὰ γλυτώσω. Αὐτοί, μάτια μου, σὲ λίγο θά'ναι στουπί. Νά'μαι πάλι στὴν Ἀθήνα. Δέν γνωρίζω, ἂν με ἐνθυμῆσθε. Εἶμαι ὁ Ἀγροικογιάννης ἀπὸ τὸ χωριὸ Ποντικότρυπα τοῦ Δήμου Παραβυστίων, παλαιὸς τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν ἔργων. Ἡ ἱστορία μου¹ εἶναι γνωστὴ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς μαθητὰς τῶν δημοτικῶν σχολείων. Μὲ ὕμνησεν ὁ Ραγκαβῆς, πρῶτα εἰς τὸ πεζὸν καὶ ἔπειτα εἰς τὸ ἔμμετρον². Ἦλθα εἰς τὰς Ἀθήνας νὰ πάρω τὴν Ἀρχοντοῦλα, καὶ μὴ πρὸς κακοφανισμόν σας μολοντοῦτο³, καὶ τὴν ἔπαθα. Διωρίσθην εἰσπράκτωρ καὶ ὁ Ὑπουλίδης ἐπῆρε τὴν ἀνεψιάν μου Ἀσπασίαν. Κάτι μοῦ

γιὰ τὴν πρώτη ἑλληνικὴ κωμῶδια ποὺ γράφτηκε μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση, στὰ 1832, γιὰ νὰ παιχτεῖ στὸ Ναύπλιο ἀπὸ ἐρασιτέχνες. Ἡ παράστασις ἐκείνη τελικὰ δὲ δόθηκε καὶ τὸ κείμενο χάθηκε. Ὁ Ραγκαβῆς ἀναγκάστηκε νὰ ξαναγράψει ἀπὸ μνήμης ὁλόκληρο τὸ ἔργο στὰ 1843 γιὰ νὰ παιχτεῖ στὴν Ἀθήνα. Ἀπὸ τότε ἡ κωμῶδια γνώρισε ἀλλεπάλληλες ἐκδόσεις καὶ ὁ ἥρωάς της ἔγινε τόσο γνωστὸς καὶ ἀγαπητὸς στὸ κοινό, ποὺ ὁ Μ. Λάμπρος σκέφτηκε νὰ τὸν χρησιμοποιήσῃ σάν Κομπέρ τῆς ἐπιθεώρησής του, ὅταν χρειάστηκε ἓνα κλασικὸ τύπο ἐπαρχιώτη, ποὺ ταλαιπωρεῖται μέσα στὴν ἄλλοπρόσαλλη κίνηση τῆς πρωτεύουσας.

1. Ἀναφέρεται στὴν πλοκὴ τοῦ ἔργου τοῦ Ραγκαβῆ: Ὁ νεαρὸς Ἀθηναῖος Ὑπουλίδης, προκειμένου ν' ἀποσπάσει τὴ συγκατάθεσις τοῦ Ἀγροικογιάννη νὰ παντρευτεῖ τὴν ἀνηψιά του Ἀσπασία, ὑπόσχεται στὸ γηραλέο χωρικό νὰ τὸν παντρέψῃ μετὰ τὴν Ἀρχοντοῦλα, τὴν πλούσια κόρη τοῦ φίλου του Καλαρρῦτη. Ἐπειδὴ ὅμως στὴν πραγματικότητα ἡ Ἀρχοντοῦλα εἶναι πρόσωπο ἀνύπαρκτο, ὅταν ὁ Ἀγροικογιάννης κατεβαίνει στὴν Ἀθήνα γιὰ τὸ γάμο, τοῦ παρουσιάζουν σὰ νύφη ἓναν ἄλλο νεαρὸ, τὸν Πηδηκτούλη, κατάλληλα μεταμφιεσμένο σὲ γυναῖκα καὶ μετὰ σκεπασμένο τὸ πρόσωπο. Ὑστερα ἀπὸ σειρά ἐξευτελισμῶν, στοὺς ὁποίους ὑποβάλλεται ὁ ὑποψήφιος γαμπρὸς γιὰ νὰ ἐξευρωπαϊστεῖ καὶ νὰ γίνῃ ἄξιος τῆς πρωτευουσιάνας «νύφης», τοῦ ἀποκαλύπτεται ἡ ἀλήθεια καὶ γυρίζει στὸ χωριὸ τοῦ ντροπιασμένου. Στὸ ἀναμεταξύ, βέβαια, ἔχει δώσει ἀμετάκλητα μετὰ συμβολαιογραφικὴ πράξη τὴν ἀνηψιά του στὸν Ὑπουλίδη, ἀντὶ νὰ τὴν παντρέψῃ μετὰ τὸν γραμματέα τῆς ἐφορίας, ποὺ ὁ ἴδιος προτιμοῦσε. Ἡ ἱστορία ἔχει πιθανῶς τουρκικὴ πηγή, ἀπὸ τὸ Ραγκαβῆ ὅμως θὰ πρέπει νὰ τὴ δανειστηκαν οἱ λαϊκοὶ κωμικοὶ ἀπαίχτες γιὰ νὰ τὴ χρησιμοποιήσουν σὰ βάση τοῦ ἔργου «Ὁ γάμος τοῦ Μπαρμαγιώργου».

2. Στὶς δύο πρώτες γραφές (1832 καὶ 1843) ἡ κωμῶδια τοῦ Ραγκαβῆ ἦταν σὲ πρόζα. Ἀργότερα ὅμως ὁ συγγραφέας συμπεριέλαβε στὰ «Ἀπαντὰ» του μιὰ τρίτη γραφὴ τοῦ ἔργου, ἔμμετρον καὶ μετὰ τὸν καινούριον τίτλον «Ὁ μνηστὴρ τῆς Ἀρχοντοῦλας».

3. «Καὶ μὴ πρὸς κακοφανισμόν σας μολοντοῦτο», εἶναι φράσις

έμεινε από την εισπρακτορίαν, έπηρα και την σύνταξίν μου, αλλά μου ήλθε όρεξις να πάρω και γυναίκα¹. "Ας είναι, ένα προί, ήξεύρετε, ό γραμματεύς της Έφορίας... τέλος πάντων, τί σας μέλλει; "Εφυγεν άνεπιστρεπτι και τό χειρότερο μου έπηρε και λιανώματα. "Οποσδήποτε δέν είμαι δυσαρεστημένος. "Ητον άσυμβίβαστος γυναίκα. Διά να ξεσκάσω άπεφάσισα να ταξιδεύσω και να έλθω πάλιν εις τας 'Αθήνας. "Εδιάβασα εις τας έφημερίδας τας έκδρομάς που κάνουν οί σιδηρόδρομοι, κατέβηκα από την Ποντικότρυπα ποδαρηδόν την Μάσκλαινα κι εκεί στον σταθμό, την στιγμή που περνούσε τό τραίνο χάθηκα σ' ένα βαγόκι και εις έτη πολλά και καλά. Σιδηρόδρομος σου λέει άλλος! "Ε! Βρε άδελφέ, τί έφεύρεσις! Περνάς και χάνεις άπ' εμπρός σου τά πράγματα και τά δάση και τά χωριά. Σ' έρχεσαι στην 'Αθήνα κι αυτά τραβούν κατά την Κόρινθον. "Άλλο βάσανο! Κατεβαίνω στον 'Αχλαδόκαμπο, να πιω λίγο νερό. «Είς τας θεσεις σας!» Χτυπάει ένα κουδούνι και φρρρ... Φανάζω, μ' άνεβάζουν με χίλια στανιά και από τότε εγώ εκεί καρφωμένος' ούτε βήμα! 'Αλήθεια, άν σου έλθη και τίποτε, άλίμονο. "Άλλη χάρη έχει, άδελφέ, ή θάλασσα. Τραβούμε Κόρινθο, βλέπω εκεί που κόψαν την θάλασσα, όχι, θέλω να πω την στεριά² και να 'μαι στην 'Αθήνα. "Ε! Και πώς είσθε; Καλά; Πολύ καλά, εύχαριστώ. 'Αλήθεια, που να φυλάζω τουτό τό χαρτάκι; Μ' αυτό, λέγει, θα γυρίσω στην Μάσκλαιναν. Τί κάνουν οί σύντροφοί μου; (Άκούεται τό νταούλι.) "Α! χορεύουν! "Εγώ τό στρίβω, αλλά που να πάω και από που; "Εδώ, άδελφέ, ό σταθμός είναι στην άλλη άκρη του κόσμου! "Εχουμε δρόμο και δρόμο. "Ας τραβώ!...

Σκηνή ΣΤ'

Δημαρχία και ό άνω

(Εισέρχεται ή Δημαρχία φέρουσα άρχαϊκήν περιβολήν³. "Αδει.)

που επαναλαμβάνει στερεότυπα ό ήρωας του Ραγκαβή, κάθε φορά που έκφοράζει τις έπιφυλάξεις του για τά ήθη της πρωτεύουσας.

1. "Ο διορισμός του 'Αγροικογιάννη υπήρχε στο τέλος της κωμωδίας του Ραγκαβή, αλλά ό γάμος του και ή άπιστία της γυναίκας του με τό γραμματέα της έφορίας είναι εύρήματα του Μ. Λάμπρου.

2. Τά έπίσημα έγκαίνια της διώρυγας της Κορίνθου είχαν γίνει πριν από ένα μόλις χρόνο, στις 25 'Ιούλη / 6 Αύγ. 1893.

3. Στην έκδοση "Παρνασσού" ή σκηνική όδηγία είναι πληρέ-

"Εγώ 'μαι ή Δημαρχία
με περικεφαλαία,
σας φαίνομαι ώραία
και είμ' άληθινά.

"Εγώ μεγάλην έχω
στο κράτος σημασίαν,
γιατί υπό προστασίαν
με έχει ή 'Αθηνά.

Κι άν σκόνην σας προσφέρω
και λάσπας τον χειμώνα¹,
δέν είν' αυτά τά μόνα
καλά που δίδω εγώ.

Καμιά φορά σας δίδω
νοσήματα παντοία
και στα νεκροταφεία
εϋθός σας όδηγώ.

(Επαναλαμβάνονται αί δύο πρώται στροφαι.)

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Μωρέ τί ώραία γυναίκα είν' αυτή;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Ποιος είσαι του λόγου σου;

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Γιάννης 'Αγροικογιάννης, εις τους όρισμούς σας και μη προς κακοφανισμόν σας. "Από τό χωρίον Ποντικότρυπα του Δήμου Παραβυστιών, ήλθα έδώ με τους έπαρχιώτας.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Και διατί άφηκες τους συντρόφους σου;

στηρη και σημειώνει πως ή Δημαρχία φορά "μεγάλα υποδήματα" —μπότες δηλαδή όπως λέει και ή ίδια στη Β' σκηνή της Β' πράξης.

1. Οί διαμαρτυρίες για τη σκόνη και τις λάσπες των άθηναϊκών δρόμων είναι μόνιμη πηγή έπιθεωρησιακών καλαμπουριών. Παράβαλε και τό σχετικό νόμμο στην Α' πράξη του "Κινηματογράφου 1908", που δημοσιεύεται πιο κάτω. Φαίνεται πως ή κατάσταση ήταν πραγματικά άπελπιστική, γιατί μ' αυτό τό πρόβλημα άσχολείται συστηματικά και ό καθημερινός Τύπος. "Ο Ν. Ι. Λάσκαρης άφιέρωσε στο θέμα ένα κωμικό μονόλογο με μουσική του Δ. Λαυράγκα, που δημοσιεύτηκε στον τόμο μονολόγων της "Θεατρικής Βιβλιοθήκης Φέξη" (1903) με τον τίτλο "'Αθηναϊκά Χάλια". Αιτός ό μονόλογος έχει σημασία για τη μελέτη της ιστορίας της έπιθεώρησης, γιατί άποτελεί πρωτοκύτταρο έπιθεωρησιακού νόμμου.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Ήξεύρετε ἐγώ, κυρία, εἶμαι ἕνας φιλήσυχος ἄνθρωπος. Ἐνα κομμάτι μάλαμα. Θὰ μὲ ἔχετε ἀκουστά, θέλω νὰ πάω ἤσυχα ἤσυχα στὸ σπίτι.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Γνωρίζεις λοιπὸν τὰς Ἀθήνας;

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Μάλιστα καὶ ὄχι. Ήξεύρετε, τὸν καιρὸ τὸν περασμένο, ἄλλοι χρόνοι, τότε ἡ πολιτεία ἦταν μικρή. Τώρα βλέποντας, τὰ ἔχω χάσει. Ἀπὸ τὸν σιδηρόδρομο ἄλλο δὲν ἔβλεπα παρὰ σπίτια. Ἐσάστισα, καὶ εἶναι νὰ μὴ σαστίσης; Μὲ τὸ συμπάθειο, ποῖα εἶσαι τοῦ λόγου σου, κοκόνα;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Ἡ Δημαρχία. Μ' ἔστειλαν γιὰ νὰ ὑποδεχθῶ τοὺς ξένους.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Καὶ γιατί κρατεῖτε μπαστούνη;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Εἶναι τῆς μόδας.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Καὶ διατί δὲν ἤλθεν ὁ Δήμαρχος;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Τὸν ἔπασσαν¹.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Καὶ διατί δὲν ἤλθεν ὁ Πρόεδρος;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Ἐχει συνεδρίασιν μὲ τὸ Συμβούλιον.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Καὶ κάμνει συχνὰ συνεδριάσεις;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Κάθε ἡμέρα.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Ἐμεῖς εἰς τὸν Δήμον Παραβυστίων κάνομε κάθε χρόνο. Καὶ τί κάνουν κάθε ἡμέρα εἰς τὸ Συμβούλιον;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Τίποτα!

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Πῶς;

1. Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων Μιχ. Μελάς ἀπολύθηκε ἀπὸ τὴ θέση του στὶς 31 Ὀκτ. 1894, ὕστερα ἀπὸ προστριβὴ στὴν ὁποία ἦρθε μὲ τὸ Νομάρχην Ε. Γονατὰ πάνω σ' ἕνα θέμα ὀφειλῶν τοῦ Δήμου πρὸς τὸ κράτος. Στὸ βιβλίον τοῦ "Οἱ Δήμαρχοι τῶν Ἀθηνῶν 1835-1907", σελ. 375-379, ὁ Γ. Π. Παρασκευόπουλος ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἀπόλυση τοῦ Δημάρχου ἦταν πραγματικὰ ἀδικαιολόγητη καὶ ὅτι ὀφειλόταν στὸ γεγονός πὼς ὁ Μελάς δὲν ἀνῆκε στὸ κόμμα τῆς κυβέρνησης. Μετὰ τὴν ὀριστικὴν ἀπόλυση, τὰ καθήκοντά του ἀνέλαβε μέχρι νὰ γίνονιν νέες ἐκλογές ὁ Α' Δημαρχικὸς Πάρεδρος Δ. Σηλυβριώτης. — Ἡ περικοπὴ αὐτὴ εἶναι κατοπινὴ προσθήκη στὸ κείμενο τοῦ "Λίγο ἀπ' ὅλα" καὶ δὲν ὑπάρχει σὲ ὅλα τὰ χειρόγραφα. Γιὰ τὴ σημασία της, δεῖς τὴν κριτικὴ τῶν χειρογράφων στὴν εἰσαγωγὴ τοῦ ἔργου.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Ἡ Συνεδρίασις προσκαλεῖται εἰς τὰς 5, μαζεύονται εἰς τὰς 6, ἀρχίζουιν εἰς τὰς 6.30, διαβάζουιν τὰ πρακτικὰ, μαλώνουιν, φεύγουιν δύο τρεῖς καὶ εἰς τὰς 7 δὲν εἶναι ἀπαρτία. Τὴν ἄλλην ἡμέραν τὰ αὐτὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Δὲν εἶναι κακὴ ἰδέα αὐτὴ. Ἐτσι φαίνονται πὼς κάτι κάνουν. Καὶ ὁ Δήμαρχος¹ τί κάνει;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Κάθεται καὶ τοὺς βλέπει καὶ ὅταν φεύγουιν, φεύγει καὶ αὐτός.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Ἄμ ὁ Πρόεδρος;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Δὲν ἔχει Πρόεδρο.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Καὶ ὁ Νομάρχης;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Δὲν ἔχει Νομάρχη.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Ἐδύτχισμένος τόπος! Ἄμ πὼς λοιπὸν γίνονται τὰ πράγματα, αἱ ὑποθέσεις;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Μὰ δὲν σοῦ εἶπα πὼς δὲν γίνεται τίποτα;

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Καὶ ὁ κόσμος τί λέει;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Τίποτε δὲν λέει, τίποτε. Μόνον οἱ ἐφημερίδες γράφουιν ἐνίοτε κατὰ, ἀλλὰ βάζομε καὶ ἡμεῖς ἄλλες καὶ γράφουιν ὑπέρ, κι ἐρχόμεθα ἴσα ἴσα.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Ἐχει εἰσπράκτορα ὁ Δήμος;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Ὁχι, ἔχει ὑποταμίαν.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Γιατί ὑποταμίαν; Κοτζάμ Δήμος ὡσάν τῶν Ἀθηνῶν ἔπρεπε νὰ ἔχη ὀλόκληρον ταμίαν.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Ἐτσι θέλει ὁ Νόμος.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Ἐμεῖς στὴν Ποντικὸτρυπα ἔχομε εἰσπράκτορα. Τώρα μάλιστα ποῦ ἐπῆρα τὴν σύνταξίν μου ἀπὸ εἰσπράκτωρ τοῦ Δημοσίου, θὰ μὲ κάμουιν ἐμένα.

1. Στὸ σημεῖο αὐτὸ δημιουργοῦνται προβλήματα ἀπὸ τὴν ὀψιμη καὶ ὄχι ἰδιαίτερα ἐντεχνη ἐνσωμάτωση στὸ κείμενο τοῦ χειρογράφου Λαλαοῦνη, τῆς πληροφορίας γιὰ τὴν ἀπόλυση τοῦ Δημάρχου. Ἡ Δημαρχία καὶ ὁ Ἀγροικογιάννης σατιρίζουιν τὴ συμπεριφορὰ τοῦ Δημάρχου στὶς συνεδριάσεις τοῦ Συμβουλίου, παραβλέποντας τὸ γεγονός, ὅτι πρὶν ἀπὸ λίγες μόνο φράσεις εἶχαν πεῖ πὼς δὲν ὑπάρχει Δήμαρχος αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὴν πρωτεύουσα!

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Και τί εισπράξεις έχει ο Δήμος;

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Έχει παραπάνω από χίλιες δραχμές.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Και τί απολαβήν θά έχεις;

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Παραπάνω από χίλιες δραχμές.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Πώς;

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Αυτά είναι μυστικά. Έπειτα, ο Δήμος Παραβυστίων είναι τρίτης τάξεως Δήμος και γι' αυτό θά έχω 1.000 δραχμές. Είς άλλους Δήμους οί εισπράκτορες έχουν χιλιάδες, και όταν δέν μπορούν νά τās πάρουν, κάνουν τρόπον και παίρνουν αί χιλιάδες τούς εισπράκτορας και φεύγουν. Δέν μου λές, κυρία, έχει πολλάς εισπράξεις ο Δήμος;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Πολλάς. Περισσότερον από εκατομμύριον.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Και θά σᾶς περισσεύουν πολλά;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Πεντάρα! Δέν έχουμε νά πληρώσωμε τὰ τακτικά μας έξοδα¹.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Και διατί;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Διότι πάνε όλα.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Ποῦ;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Νά, δεξιά και ἀριστερά. Πρῶτον έχουμε στό Δημαρχεῖον περισσοτέρους ὑπαλλήλους ἀπό ὅσους χρειάζονται.

1. Ὁ Δήμος Ἀθηναίων βρισκόταν πραγματικά σέ ἄθλια οικονομική κατάσταση και ἀδυνατοῦσε νά πληρώσει τὰ χρέη του. Ἀλλά ἡ ἀνέχειά του αὐτὴ φαίνεται ὅτι εἶχε δημιουργηθεῖ τεχνητὰ ἀπὸ τὴν κυβέρνηση, γιὰ κομματικούς λόγους, ἐπειδὴ ὁ Δήμαρχος Μιχ. Μέλᾶς ἀνῆκε σέ κόμμα τῆς ἀντιπολίτευσης. Τὸ Δημόδιο ἦταν ἐπιφορτισμένο μετὴν εἰσπραξὴ τῶν δημοτικῶν τελῶν ἀπὸ τούς πολίτες, ἀλλὰ καθυστεροῦσε νά μεταβιβάσει στό Δῆμο τὰ ποσὰ πού εἶχε ἤδη εἰσπράξει γιὰ λογαριασμό του μέσα στὰ τελευταῖα πέντε χρόνια. Καθυστεροῦσε ἐπίσης νά καταβάλλει και μερικὰ ἄλλα ποσὰ (γιὰ τὴν ὕδρευση τῶν Ἀνακτόρων, γιὰ τὴ χρῆση δημοτικῶν οἰκοπέδων, κ.ἄ.) πού συνολικά ἔφταναν τίς 1.296.559 δραχμές! Ἡ τεράστια αὐτὴ ὀφειλὴ τοῦ Δημόσιου δέν ἐμπόδισε ὡστόσο τὴν κυβέρνηση νά στείλει δικαστικὸ κλητῆρα μετὴ ἐνταλμα προσωποκράτησης τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων, ἂν ὁ τελευταῖος δέν κατέβαλε ἀμέσως 48.000 δραχμές, πού ὁ Δῆμος ὀφείλε στό κράτος γιὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ τέλη. (Δεξ Γ. Π. Παρασκευόπουλος, ἔ.ἄ., σελ. 376 και 378).

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Και διατί δέν τούς παῦει ὁ Δήμαρχος;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Κοτᾶ; Ἄμα παυθῆ κανένας, ἀμέσως ἀναφορὰ στό Συμβούλιο και ἡ θέσις ξαναφτιάνεται. Κι ἂν τὴν παύση και τὸ Συμβούλιο, τὴν φτιάνει ὁ Νομάρχης. Και ἂν τὴν παύση ὁ Νομάρχης, τὴν φτιάνει ὁ Ὑπουργός. Ἐπειτα αὐτοὶ οἱ ὑπάλληλοι πληρώνονται διπλό ἀπ' ὅ,τι πρέπει. Ἄν κόψη ὁ Δήμαρχος τούς μισθούς, γίνεται πάλιν ἡ ἴδια ἱστορία.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Αὐτὰ δι' ἐμὲ εἶναι ἀνεξήγητα πράγματα.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Ἐπειτα έχουμε τὰς ἀγαθοεργίας, πού πληρώνομεν 100.000 δραχμάς.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Τί εἶναι αἱ ἀγαθοεργίαι;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Νά, εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα...

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Μὰ αὐτὸ εἶναι σωστό. Εἰς τὸ Νοσοκομεῖο, εἰς τὸ Βρεφοκομεῖο...

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Ὅχι καλέ, ἔξω ἀπὸ αὐτά. Αὐτὰ έχουν χωριστούς προϋπολογισμούς. Ἐξεύρεις, ἐδῶ τώρα ἐπιασεν ὅλον τὸν κόσμο μία μεγάλη μανία, εἰς τὸ νά ἀγαθοεργοῦν μετὴ τσέπη τοῦ ἄλλου και δὸς του κάθε ἡμέραν σύλλογοι και ἐταιρίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπόν. Τὸ Νοσοκομεῖο μόλις διατηρεῖται και νά σου και ἐγινε και ἄλλο, και οὔτε τὸ ἓνα προκόβει οὔτε τὸ ἄλλο. Τὸ Βρεφοκομεῖον μας μόλις ζεῖ και νά σου και σοῦ γίνονται καταστήματα γιὰ νά βυζαίνουν τὰ παιδιὰ τὴν ἡμέρα, ἄλλα γιὰ νά μὴ βυζαίνουν διόλου και νά συνηθίζουν τὰ παιδιὰ εἰς τὴν νηστεία. Και ἔτσι τὸ χρῆμα σκορπάει και κανένα ἀπὸ αὐτὰ δέν ἔμπορεῖ νά ζήση και δὸς του και εἰς τὸν Δῆμον. Και εὐρίσκουν κανένα Σύμβουλον και τὸ προτείνει εἰς τὸ Συμβούλιο και αἱ χιλιάδες ψηφίζονται ἀκαταπαύστως.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Πολλά;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Ὑπερβολικαί! Ἐπειτα έχουμε τὰς ὑποτροφίας, τούς συλλόγους και τούς ὀμίλους, οἱ ὁποῖοι κάθε ἡμέραν ξεφυτρώνουν σάν μανιτάρια¹.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Διατί τούς λένε ὀμίλους; Ἐπειδὴ ὀμιλοῦν;

1. Στὴν κοινωνικὴ ζωὴ τῆς Ἀθήνας τῆς ἐποχῆς οἱ διάφοροι σύλλογοι και ὀμιλοι εἶχαν ἀρκετὰ σημαντικὴ θέσις, ὅπως φαίνεται και ἀπὸ συχνὰς ἀναφορὰς στὴ δράση τους πού συναντᾶμε στὸν Τύπο ("Ἄστυ", 3, 11, 20 Φλεβ., 31 Μάρτη, 24 Μάη 1894 κ.ἄ.).

ΔΗΜΑΡΧΙΑ – Ἄκριβῶς τὸ ἐναντίον! Δὲν ὀμιλοῦν διόλου, δυστυ-
χῶς!

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ – Ἄλλὰ τί κάνουν;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ – Λένε πῶς καλλιεργοῦν τὰς τέχνας, τὴν μουσικὴν,
τὰ ὄπλα, ἀλλὰ τὸ σωστόν εἶναι ὅτι καλλιεργοῦν τὰ χαρτιά καὶ μόνον.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ – Τῆς τράπουλας;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ – Ἄκριβῶς!

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ – Μὰ ἐπιτρέπεται ἡ χαρτοπαιξία; Ἐγὼ ἄκουσα
ποῦ ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Μπαϊρακτάρη οἱ χαρτοπαίχται δὲν ἔχουν
ποῦ νὰ σταθοῦν στὴν Ἀθήνα¹.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ – Οἱ μικροί, ναί. Οἱ μεγάλοι, ὄχι². Συμβαίνει ὅ,τι μὲ
τὴν ἀράχνη.

1. Πρῶτος ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς
Δημ. Μπαϊρακτάρης ἀπὸ τὸ 1892 καταδίωξε ἀμείλικτα τὴ χαρτο-
παιξία καὶ μέσα σ' ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα κατόρθωσε νὰ τὴν
καταστείλει. Ἡ καταδίωξη τῶν χαρτοπαικτῶν συνεχίστηκε καὶ στὰ
1894 ἀπὸ τὸν τότε διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας Βλαχόπουλο, χωρὶς
νὰ ἐπιτραπῆ οὔτε τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιάς, σύμφωνα μὲ
τὸ ἔθιμο, παρ' ὅλα τὰ σχετικὰ διαβήματα τῶν ἰδιοκτητῶν καφενειῶν
(“Ἄστν”, 30 Δεκ. 1894). — Ὁ Δημήτριος Μπαϊρακτάρης ἦταν στρα-
τιωτικὸς. Ἀστυνόμος διορίστηκε γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τὸν Τρικούπη
τὸ Μάη τοῦ 1885 καὶ ἀπὸ τότε ξαναδιορίζεται κατὰ διαστήματα
(κυρίως στὶς κυβερνητικὲς περιόδους τοῦ Τρικούπη). Ἦταν πολὺ
αὐταρχικὸς καὶ ἐπέβαλε πρωτότυπες ποινές: Διαπόμπευση μὲ τὰ
τραπουλόχαρτα παράσημο στὸ στήθος γιὰ τοὺς χαρτοπαίχτες, κό-
ψιμο τοῦ παντελονιοῦ καὶ τῆς ἀφέλειας στοὺς κουτσαβάκηδες, ξύλο
ἰδιαίτερα στοὺς κλέφτες, καθάρισμα τῶν δρόμων κ.ἄ. (“Ἄστν”,
Εἰκονογραφημένο Ἡμερολόγιο, ἔτος Β', 1896, σελ. 193-196).

2. Φαίνεται πῶς τὴ γνώμη τοῦ Μ. Λάμπρου πάνω σ' αὐτὸ τὸ
ζήτημα τὴν ἀσπάζονται καὶ ἄλλοι. Τὸ “Ἄστν”, π.χ., (4 Γεν. 1894)
ἀπαιτεῖ τὴν ἀσπιρότερη ἐπίβλεψη τῶν εὐπορῶν κύκλων ποὺ χαρτο-
παίζουν σὲ λέσχες καὶ ζητᾷ νὰ δημοσιεῦνται τὰ ὀνόματα ὧν
συλλαμβάνονται. Στὸ ἐνεργητικὸ τοῦ Δ. Μπαϊρακτάρη εἶναι καὶ ἡ
εἰσβολὴ στὴν “Ἀθηναϊκὴ Λέσχη”, ποὺ εἶχε πρόεδρο τὸν Ἀνδ.
Αὐγερινό, πρῶην ὑπουργὸ καὶ πρόεδρο τῆς Βουλῆς, καὶ μέλη τὰ
πιο γνωστά πρόσωπα τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας. Ὁ «ἀτεγκτος στρα-
τιώτης», γράφει, τὸ 1924, ὁ Θ. Βελλιανίτης στὸ “Λεῦκωμα Γελοιο-
γραφιῶν τοῦ Θ. Ἀννινου”, «συμπεριφέρθη καὶ πρὸς τοὺς λεσχίτας
καθ' ὃν τρόπον καὶ πρὸς τοὺς παίχτας τῶν ταπεινῶν χαρτοπαικτεῖων
τῶν παρόδων τῆς ὁδοῦ Αἰόλου καὶ Ἀθηνᾶς. (. . .) Ἡ ἀπροσδόκητος

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ – Κατάλαβα. Οἱ μεγάλες μύγες τὴν τρυποῦν
καὶ φεύγουν καὶ αὐτὴ πιάνει τίς μικρές.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ – Ἐπειτα, βλέπεις, ἐκτὸς ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα παιγνίδια,
μᾶς ἐκόλλησε καὶ τὸ μάους.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ – Τί εἶναι τὸ μάους;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ – Νά, παιγνίδι. Ἀρχίζει ἀπὸ δεκάρες καὶ τελειώνει
σὲ χιλιάδες.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ – Ἄς εἶναι δὲν καταλαβαίνω ἀπὸ αὐτό.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ – Κατόπιν ἔχομεν τοὺς λυσσαοδήκτους.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ – Τοὺς λυσσασμένους;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ – Τουλάχιστον ὄσους λέγουν ὅτι εἶναι. Καθένας ὅπου
τὸν ἐδάγκασεν ἓνας σκύλος, σοῦ παρουσιάζει ἓνα πιστοποιητικὸ,
ὅτι τὸ σκυλί ἦταν λυσσασμένο καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάγῃ εἰς Παρι-
σίους.¹ Δὸς του λοιπὸν καὶ πιστώσεις καὶ χρήματα.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ – Μὰ δὲν ἠμπορεῖτε νὰ τ' ἀποφύγετε αὐτά;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ – Πῶς;

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ – Πρῶτον, οἱ ἱατροὶ νὰ δίδουν πιστοποιητικὰ
δι' ἐκείνους μόνον ποὺ ἐδάγκασαν λυσσασμένα σκυλιά.

αὐτὴ εἰσβολὴ ἀστυνομικῶν ὀργάνων εἰς λέσχην τοιαύτης περιωπῆς
συνετάραξε τὰ μέλη τῆς καὶ ἀνέλαβεν ὁ Ἀνδρέας Αὐγερινὸς νὰ
μεσολάβησεν παρὰ τῷ πρωθυπουργῷ Θεοδώρῳ Δηλιγιάννῃ, ὅπως
περιορίσῃ τὸν ζήλον τῶν ἀστυνομικῶν ἐδῶνων. Ὁ Δηλιγιάννης
ὄντως ἐμεσολάβησε καὶ ἀνέστειλε τὴν καταδίωξιν» (Θ. Βελλιανί-
της, “Λεῦκωμα Θ. Ἀννινου”, 1924, σελ. 30).

1. Ἡ ἀντιλυσσικὴ θεραπεία τοῦ Παστέρ εἶχε ἐφαρμοστῆ στὴ
Γαλλία ἀπὸ τὸ 1885, ἀλλὰ μέχρι τὸ 1894 δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ
φτάσῃ ἀκόμα ὡς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ λύσσα ἦταν ἐπομένως θανάσιμος
κίνδυνος γιὰ τὸν πληθυσμὸ, ἀφοῦ μόνον ὄσοι εἶχαν τὰ μέσα νὰ ταξι-
δέψουν στὴ Γαλλία μποροῦσαν νὰ σωθοῦν. Μοναδικὴ ἐλπίδα γιὰ
ὄλους τοὺς ἄλλους ἦταν νὰ ταξιδέψουν μὲ ἔξοδα τοῦ Δήμου, χωρὶς
φυσικὰ νὰ εἶναι δυνατὸ νὰ βρίσκουν ὄλες οἱ σχετικὲς αἰτήσεις
ἀνταπόκριση. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ εἶδηση ποὺ δημοσιεῖται τὸ
“Ἄστν”, 1 Γεν. 1894, γιὰ ὀκτῶ άτομα ποὺ δάγκασε λυσσασμένος
σκύλος στὴ Φθιώτιδα-Φωκίδα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα μόνον ἓνα εἶχε τὰ μέσα
νὰ φύγῃ γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἑπτὰ ἀναμένουν τὸν βέ-
βαιον ἐκ λύσεως θάνατον», γιὰ τὸ ποσὸ ποὺ διέθεσε ὁ Δήμος Λα-
μίας δὲν ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ καλύψει τὰ ἔξοδα τῶν ἀτόμων.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Και μήπως τὰ γνωρίζουν;

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Και έπειτα τὸ Συμβούλιον νὰ ψηφίζη πιστώσεις μόνον δι' αὐτούς.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Και ποῦ νὰ τοὺς μάθωμεν;

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - "Ε! Μὰ τότε τί νὰ σᾶς εἰπῶ! Και με ὅλα τὰ σχολεῖα σας, με ὅλους τοὺς σοφοὺς σας, με ὅλα τὰ γράμματά σας, ἓνα ξεύρω, πῶς δὲν ξεύρετε τίποτε ἐδῶ εἰς τὴν Ἀθήνα.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Δυστυχῶς ναί! "Επειτα...

(Σφύριγμα σιδηροδρόμου.)

Σκηνὴ Ζ'

Κουριέρηδες (Εἰσερχόμενοι ἄδουν.)

Νά τὸ τραῖνο φθάνει,
τρίλα, ρίλα, τριλαρό,
παίρνει ὄσους προφθάνει,
τρίλα, ρίλα, τριλαρό,
λόρδους ὄσους θέλει,
παίρνει ἓνα σωρό. } (Δίς)

Κι ἀπὸ ξένους τόπους,
φέρνει στ' Ἄστν τὸ κλεινὸν
τοὺς ἀντιπροσώπους,
τόσων, τόσων δανειστῶν,
γιὰ νὰ πάρουν τόκους,
τόσο τὰ ἑκατόν¹. } (Δίς)

1. Στις 25 τοῦ Μάη 1894, ἔφτασαν στὴν Ἀθήνα οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων δανειστῶν τοῦ ἔθνους, γιὰ νὰ διαπραγματευθοῦν κάποιον συμβιβασμό, ὕστερα ἀπὸ τὴ δῆλωση τῆς ἑλληνικῆς κυβέρνησης, πῶς ἀδυνατοῦσε νὰ πληρώσει τὰ χρέη τῆς χώρας. Τὴν τριμελὴ ἀντιπροσωπεῖα τῶν ὁμολογιούχων ἀποτελοῦσαν ὁ Ἄγγλος Μ. Γκράντ Ντάφ, ὁ Γερμανὸς Μ. Στάινβι καὶ ὁ Γάλλος Ζ. Ὁρνστεῖν. Οἱ διαπραγματεύσεις ὁμως διακόπηκαν στὰ μέσα τοῦ Ἰούλη, ὅταν ἡ Ἑλλάδα ἔδειξε πῶς δὲν ἦταν διατεθειμένη νὰ δώσει ἐγγυήσεις ποῦ θὰ ἔθιγαν τὴν ἐθνικὴ τῆς κυριαρχία. Μέχρι τὸ τέλος τοῦ μήνα, καὶ οἱ τρεῖς ἀντιπρόσωποι εἶχαν ἀποχωρήσει ἄπρακτοι. Γιὰ τὸ θέμα αὐτό, βλέπε καὶ στὴν εἰσαγωγὴ τοῦ ἔργου.

ΚΟΥΡΙΕΡΗΣ Α' - Τὸ τραῖνον πλησιάζει.

ΚΟΥΡΙΕΡΗΣ Β' - Ποῖος εἶν' αὐτός; Ἐπιθυμεῖτε ξενοδοχεῖον, κύριε; Ξενοδοχεῖον «Φίλιππος ὁ Μακεδών».

ΚΟΥΡΙΕΡΗΣ Α' - Ξενοδοχεῖον ὁ «Ἀριστοτέλης».

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Ἀφήστε με ἡσυχον καὶ μὴ πρὸς κακοφανισμόν σας μολοντοῦτο. Δὲν θέλω ξενοδοχεῖον. Θέλω ἡσυχίαν.

Σκηνὴ Η'

Ἄστυνόμος, δύο Ἄστυφύλακες, Φύλαξ Σταθμοῦ καὶ οἱ ἄνω

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ - Τί τραῖνον ἔρχεται τώρα;

ΦΥΛΑΞ - Τὸ κατ' εὐθείαν τῶν Πατρῶν.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ - Καλά. Προσοχή! Ἀπομακρύνετε τοὺς περιέργους.

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Τί τρέχει; Πρόκειται τίποτε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ - Ἐλαβον ἐντολήν. Ἔρχονται οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δανειστῶν.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Τί θὰ κάμουν;

ΔΗΜΑΡΧΙΑ - Διὰ τὸν συμβιβασμόν.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Ποῖον συμβιβασμόν;

ΚΟΥΡΙΕΡΗΣ Α' - Μωρὲ ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι τοῦ λόγου σου καὶ δὲν ξεύρεις τίποτε; Δὲν ξεύρεις πῶς ἔρχονται τώρα ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, ἀπὸ τὴν Γερμανίαν καὶ ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν διὰ νὰ συμβιβασθοῦμε εἰς τὰ δάνεια;

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Μὰ γιατί νὰ συμβιβασθοῦμε;

ΚΟΥΡΙΕΡΗΣ Β' - Γιατί δὲν ἔχουμε νὰ πληρώσουμε. Γιατί ἐσκάσαμε κανόνι¹.

ΑΓΡΟΙΚΟΓΙΑΝΝΗΣ - Και εἶναι σωστὸ αὐτό;

ΚΟΥΡΙΕΡΗΣ Α' - Σωστὸ ξεσωστὸ ἔτσι ἔγινε τώρα, καὶ φαίνεται πῶς ἔτσι γίνεται παντοῦ. Δὲν βλέπεις πόσοι ἄλλοι σκάσανε κανόνι πρωτότερα ἀπὸ μᾶς καὶ πόσοι ἄλλοι ἐτοιμάζονται νὰ τὸ σκάσουν κατόπιν;

1. Λεπτομέρειες γιὰ τὰ δάνεια καὶ τὴν ἀδυναμία τῆς Ἑλλάδας νὰ ἐκπληρώσει τίς ὑποχρεώσεις τῆς ἀπέναντι στοὺς ξένους δανειστές, δὲς εἰσαγωγὴ τοῦ "Λίγο ἀπ' ὅλα".